

Latvian Montreal
Latvian

4

Montreālas Latviešu
Biedrības
ZINOTĀJS

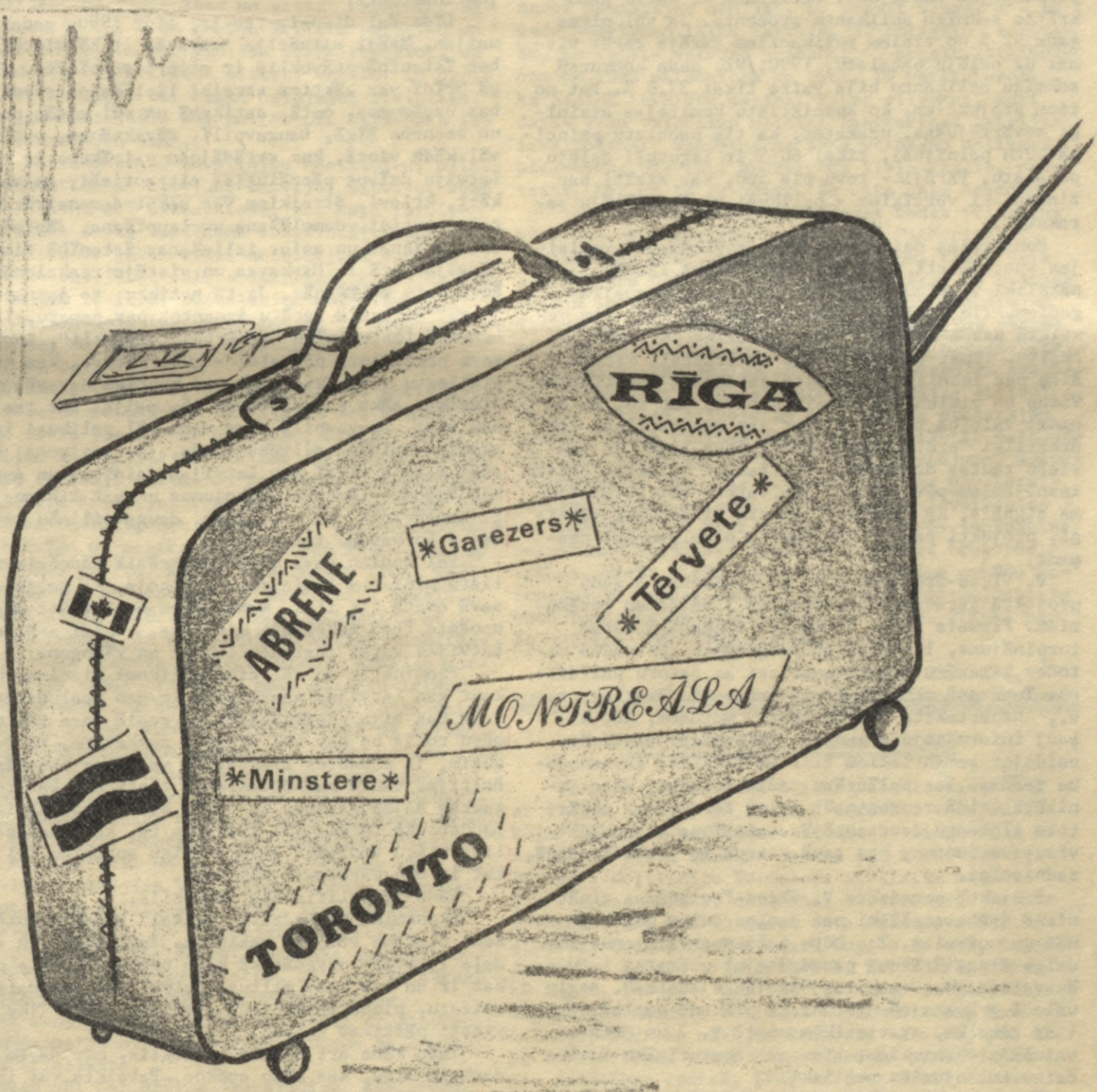
ISSN 0227 - 2423

1990. GADA JŪLIJS

MONTREALA, KVEBEKĀ

42. GADA GĀJUMS

Nr. 7. (496.)

ATKĀRTOTS PIESKĪRUMS.

Kanadas valdība turpina pabalstu daļu pētniecībai.

Kanadas Sabiedrisko un Humanitāro Zinātņu Pētniecības Padome savā 1990./91. gada konkursā atvēlējusi pāri par \$ 52.000.- lielu naudas piešķirumu Montrealas daļu pētniecības projektam, kas izvedams nākamā triīs gadu laikā. Ar to turpinās padomes atbalsts abu projekta vadītāju - Dr. Vairas Viķes-Freibergas un Dr. Imanta Freiberga darbam. Tas nu jau atkārtoti saņemts, katru reizi izejot stingram profesionāļu izvērtēšanas un konkursa procesam. Pētniecības pabalsts domāts darba tehnisko izdevumu segšanai un pētniecības asistentu atalgošanai. Paši pētnieki algu no tā nesāņem, un arī publikāciju izdevumiem no šiem fondiem maksājami.

Ar katru gadu pieaug Kanadas zinātnieku skaits, kas iesniedz pabalsta lūgumus Sabiedrisko un Humanitāro Zinātņu Padomei saviem pētniecības projektiem. Valdības atvēlētās naudas summas, turpretim, pat lāga nespēj segt inflācijas radīto pirkatspējas zaudējumu. Rezultātā ar katru gadu krītās sekmīgo aplikantu procenti. Ja vēl pirms gada 52 % no visiem aplikantiem varēja cerēt vismaz uz daļēju pabalstu, 1990./91. gada konkursā sekmīgu aplikantu bija vairs tikai 37.8 %. Pat no tiem projektiem, ko speciālistu komitejas atzinīgi novērtējušas, uzskatot, ka tie pabalstu principā būtu pelnījuši, tikai 60 % ir ieguvuši daļēju pabalstu. Pārējie - tuvu pie 500, kas atzīti par zinātniski vērtīgiem - palikuši uz "gaidītāju saraksta".

Montrealas daļu projektu izvērtēšanas komisijas speciālisti visi raksturojuši kā izcili zinātniski vērtīgu, ieteicot pabalstu nākamajiem 3 gadiem. Tie atzinīgi izteikušies par līdz šim paveiktā darba apjomu un par nozīmīgo publikāciju skaitu. Tāpat ļoti atzinīgi izvērtētāji izteikušies par iesniegtā projekta gaidāmiem rezultātiem. Viens no viņiem gan izteicis bažas par to, ka Kanadas valdība tik ilgi esot jau atbalstījusi tik ārkārtīgi "ezotērisku" pētniecības lauku kā latviešu tautas dziesmas, tā atraujot pabalstu citiem iespējamiem pētījumiem. Tas varētu būt brīdinājuma signāls, ka nākotnē, lai cik zinātniski vērtīgi, projekti par daļām varētu pabalstu arī nesāņemt.

V. Viķes-Freibergas un I. Freiberga 3 gadu projektā paredzēts pievērsties 3 dažādiem pasākumiem. Pirmais ir I. Freiberga ilggadīgā darba turpinājums, izstrādājot programmas apstrādes metodes literāru tekstu analīzei ar datoru palīdzību. Tuvākajā nākotnē ir iecerēts pievērsties, t. s., hiperteksta (Hypertext) metodēm, kas atļauj informāciju organizēt nelineārās sistēmās, veidojot semantiskiem tīkliem līdzīgas savienojumu režģus. Tas palīdzētu radīt metodes, kā organizētā veidā reprezentēt daļu formuliski atkārtoto elementu savstarpējās saistības un uzrādīt visus variantus, kas savā starpā ir jebkādā veidā radniecīgi.

Projektā paredzēts V. Viķes-Freibergas zinātnisks darbs angļiski par Saules daļu galvenām temām un motīviem. Tas būtu galvenos vilcienos līdzīgs viņas drīzumā paredzētajai grāmatai latviešu valodā, kas saukties "Trejādas saules". Angļu valodā grāmata būs tehniskā plāksnē paplašināta (ar tabelēm, statistikām un t. t.) un domāta vairāk zinātniekiem, līdz ar raksturīgāko Saules daļu tulkojumiem angļiski.

Ir paredzēts sākt veidot zinātnisku grāmatu angļu valodā par "Tautas dzejas loģiku", kas pievērsīsies daļu pantmēra abstraktai simetrijai, paralēlismam un loģiski-propozicionālai struktūrai. Tur aprakstīta būs V. Viķes-Freibergas teorija par līdzību un pretstatu kā fundamentāliem daļu uzbūves pamatprincipiem, un analizēti modeļi, pēc kādiem šie principi operē sakarā ar daļu

uzbūves pamatprincipiem, un analizēti modeļi, pēc kādiem šie principi operē sakarā ar daļu četrrindās izteiktajām dzejas gleznām. Dr. Viķes-Freibergas teorija uzsvē metaforu un metonīmiju kā daļu dzejas gleznu galvenos tipus. Metafora izceļ līdzību pārnestā nozīmē divu salīdzinātu elementu starpā (piemēram, rīta saule metaforiski pielīdzināta cilvēka jaunībai). Metonīmija, turpretim, izceļ kādu zīmīgu detaļu, kurai jāpārstāv un simboliski jāizteic kāds lielāks veselums, piemēram, balti tērptas tautu meitas baltums simbolizē viņas tikumu un cilvēcīgo vērtību vispār. Aplūkots tiks arī loģiskā inference kā nepieciešams solis daļu teksta saprašanas un iztulkošanas procesā.

V. I. F.

SITUĀCIJAS VĒRTĒJUMS.

Izmantoju radušos izdevību, lai aizsūtītu informāciju par patreizējo politisko un ekonomisko situāciju Latvijā. Cik zinu - par daudz ko esiet jau informēti.

Līdz šai dienai, tas ir, līdz 1990. gada 14. maijam, ārēji situācija izskatās it kā mierīga, bet īstenībā stāvoklis ir stipri saspīlēts. Jebkurā brīdī var sākties streiki lielākajos rūpniecības uzņēmumos, ostā, satiksmē un vēl citās nozarēs un resoros Rīgā, Daugavpilī, Rēzeknē un, varbūt, vēl kādā vietā, kur strādājošo vairākums ir uz Latviju dzīvot pārcēlušies cittautieši, galvenokārt, krievi. Streikiem var sekot demonstrācijas, pat grautiņi, demolēšana un laupīšana. Jāpielaiž arī kaušanās un asins izliešana. Īstenībā tieši tāda jau arī ir Maskavas un vietējo reakcionāru - šovinistu vēlēšanās. Ja tā notiktu, to jaunais "cars" Michails varētu izmantot par pamatu, lai Latvijā izsludinātu "ārkārtējo stāvokli", iecelt savu prezidenta pārvaldi - gubernātoru, kas tad aizliegtu visu, kas Maskavas kungiem nav vēlams. Streikus sākt paredzēts jau 15. maijā. Bet tas vēl nav viss. Daugavpilī, kur vara vēl palikusi latviešiem naidīgu cilvēku rokās, jau paziņots, ka viņi pildīs tikai tos Latvijas valdības un Augstākās Padomes lēmumus, rīkojumus un pat likumus, kuri apmierinās, kā viņi saka, daugavpiliešu intereses - šo vadoņu intereses.

Vēl šodien šava ministra krēslā sēdošais iekšlietu ministrs Šteinbriks paziņoja, ka palikšot savā amatā tik ilgi, kamēr viņu neatcelšot Maskavā esošais PSRS iekšlietu ministrs, - kādi arī nebūtu Latvijas varas instanču lēmumi un rīkojumi.

Piemēnētie un vēl citi notikumi liecina, ka kaut gan Latvijas neatkarība ir gan pasludināta (un tas bija nepieciešams), reālā vara vēl nav mūsu rokās un nav vēl skaidri saskatāms, kā to iegūsim, ja pasaules lielvalstu valdības ignorēs Baltijas tautu pašnoteikšanās tiesības. Par to tautas šajās valstīs ir dziļi sašutušas. Jāpiekrīt Landsberģa taiktajam: izskatās tā, ka pasaules lielvalstu vadītāji savu savtīgu aprēķinu dēļ atkal ir mūs pārdevuši Maskavai.

Tāds ir politiskais stāvoklis.

Ekonomikā un sadzīvē: veikali gandrīz tukši, kaut blokāde vēl nav paziņota. Iebraucēji un arī daļa latviešu uzvedās kā kaŗa priekšvakarā - pērk kas ir un cik dod: miltus, putraimus, pat maizi, sviestu, pienu sērkociņus, sāli un citu. Tiks ieviesti pārtikas taloni.

Tāču kāds arī nebūtu stāvoklis, mēs darām un darīsim visu, kas mūsu spēkos. Paveikts vēl ir maz un paveiktais mani un manus domu biedrus neapmierina, bet esošos apstākļos neko labāk izdarīt nespējam. Domājam, ka mūsu pašu ievēlētie augstākie vadītāji Anatolijs Gorbunovs, Ivars Godmanis un Ilmārs Bišers izdarīja sāpīgu politisku kļūdu, piedaloties, kopā ar okupācijas bruņoto spēku pavēlnieku, šīs armijas parādē 9. maijā, Daugavmalā. Tautā par to ir pamatota neapmierinātība. Vēl jo

sliktāki ir tas, ka I. Godmanis, republikas valdības vadītāja postenī atrodoties, 8. maija sarunā man teica, ka to nedarīšot. Atklāti sakot, baidos par šīs trijotnes noturību kritiskās situācijās. Saprotams, viegli viņiem arī nav, bet nedrīkst baidīties. Maskava ar mums vairāk rēķināsies un respektēs tad, ja mums būs stingra stāja, ja nelocīsimies un, pats galvenais, ja visas trīs Baltijas valstis ar Maskavu runās tikai kopā un ar visumā vienādām prasībām. Šinī ziņā sākums ir jau paveikts. Ir nodibināta Baltijas valsts padome no visu šo trīs valsts vadītājiem. Baltijas Padome sanāks regulāri, lai apspriestu svarīgākās kopējās problēmas.

Ko grib Michails Gorbačevs un ap viņu esošie?

Visiem iespējamajiem līdzekļiem paturēt Baltijas valstis Krievijas impērijā. Vispirms to panākt izmēģināja ar iebaidīšanu, pēc tam ar draudiem un ekonomisko blokādi. Taču vēlamo nepanāca. Tagad mēģina sašķelt Baltijas valstis. Sajā nolūkā jo sevišķi tiek kārdināta Latvija ar visādiem solījumiem. Sola gan jauna tipa federāciju, gan pavisam neredzētu konfederāciju, kuŗa viņam esot padomā, un beidzot vēl kādu sevišķa tipa statusu - gandrīz īstu brīvību, un prasa tikai "stikumus" - neaiziet no Savienības un atstāt kara spēka bāzes Latvijā (!) un kopēju ārlietu politiku un vēl šo un to. Un tad gan jau vēlāk redzēsot. Ja nu tad mēs vēl gribēšot aiziet, varēšot to darīt pavisam mierīgi, bet tagad nevajagot steigties. Esam jau redzējuši, kas notiek pēc kara spēka izvietojanas mūsu zemē.

Nē - tikai tagad un pilnīgu neatkarību; pilnīgu neatkarību un latvisku Latviju, Latviju, kuŗā varēs dzīvot arī cittautieši, bet kuŗā latviešiem jābūt drošā vairākumā iedzīvotāju kopskaitā. Latviešiem ir jābūt atkal noteicējiem par to, kādai te būs jābūt valsts iekārtai, kā te dzīvos. Latviešiem ir jābūt saimniekiem savā Tēvzemē. Tāda ir latviešu tautas vēlme, uz to viņai ir tiesības, un tas mums ir jāpanāk.

Uz ko ceram?

Protams, vispirms, uz savas tautas aktivitāti, izturību un nelokamību Latvijā un arī trimdā. Lūdzēju tonis jāmaina uz prasībām. Biežāki ASV, Anglijas un Vācijas vadītājiem jāatgādina, ka šo valsts vadītāji Jaltas un Potsdamas konferencēs mūs atdeva Krievijai (PSRS), un tāpēc mums ir tiesības ne lūgt, bet prasīt, lai palīdz mums atgūt brīvību un neatkarību. Vai tad kādam vēl var būt šaubas par to, ka to vēlas nevis tikai kādi ekstrēmisti, bet tautas. Ir bezkaunība prasīt, lai mēs pilnīgi pārvaldām tagad situāciju ar "kailām rokām", ja ar pieminēto valsts piekrišanu pie mums atrodas milzīgi Padomju armijas garnizoni, ja tanki braukā pa mūsu pilsētu ielām.

Tas, varbūt, liksies dīvaini, bet tagad vairāk ceram uz notikumiem Krievijā nekā uz Brīvās pasaules lielvalstīm (gođu tas viņām nedara). Krievijā strauji briest nopietnas pārmaiņas. Maskavas, Ļeņingradas un visas Krievijas federācijas padomes vairs neklausā PSRS valdības komandās. Nedomājam, protams, ka Krievijas krieviem esam kļuvuši mīļi un ka viss tur notiek mūsu dēļ, bet viņu tagadējiem vadītājiem saprāts liek sadarboties ar Baltijas valstīm. Ir ievadītas neoficiālas sarunas, ka Krievijas federācija, iegūstot lielāku patstāvību, turpinās ekonomisko sadarbību ar Baltijas valstīm. Vēl gan ir pārāgrī priecāties, bet tāda varbūtība pastāv.

Vēl mums jāmeklē ciešāki kontakti ar atbrīvojušām Austrumeiropas valstīm. Darbs šajā virzienā ir uzsākts.

Tagad vēl par dažiem jautājumiem, kas mums ir sevišķi aktuāli un par kuŗiem pie mums ir visvairāk strīdu.

Skaidrs, ka iespējami tsākā laikā mums jātieks līdz patiesi brīvās vēlēšanās izvēlētai Saeimai. Ka pie tās tikt? Galvenais ir izšķirt jautājumu, kam ir tiesības vēlē un tikt izvēlētiem. Atbil-

de varētu būt tikai viena - tikai Latvijas republikas pilsoņiem, un tādi ir tikai tie, kas bija pilsoņi līdz 1940. gada jūnijam - līdz okupācijai, un, protams, viņu pēcnācēji. Tas neapšaubāmi ir taisnīgi un likumīgi. Taču konkrētajos šodienas apstākļos tas vēl nav reāli. Pat LTF frakcijā (Daini Ivānu un Ilmāru Bišeri ieskaitot) ir ļaudis, kas pieturas pie, t. s., "nulles varianta", t. i., ka tiesības vēlē augstākās varas instances un tikt ievēlētiem tajās ir visiem, kas šodien dzīvo Latvijā. Tā ir latviešu kā tautas pazudināšana uz visiem laikiem. Ir jāatrod kāds vidus ceļš - līdzeklis, kas pret latviešiem nenoskaņotu visus iebzaukušos cittautiešus. Nav, protams, pieņemams, ka Augstākā Padome tagad pieņemtu kādu likumu par pilsonību, jo Augstākā Padome nav tiesīga to darīt. Nevar taču tagad pieņemt vēl kādu LPSR pilsonību, kad ir pieņemta neatkarības deklarācija. Šī AP nevar arī piešķirt Latvijas republikas pilsonību. To varēs darīt tikai pēc Saeimas izvēlēšanas. Bet izeja ir jāatrod. Manuprāt, varētu būt runa par jauna pagaidu vēlēšanu nolikuma pieņemšanu, kuŗā būtu jāparēdz stingri ierobežojumi nepilsoņiem; jānosaka, kas var balsot un ko var ievēlēt. Te varētu būt tādas prasības, kā 1) šīs tiesības nedot okupācijas armijai, 2) prasīt vismaz 7 - 10 gadu nodzīvoto laiku Latvijā, 3) obligātu latviešu, kā valsts valodas prasību, 4) prasīt atteikšanos no PSRS pilsonības un citi. Tā varētu panākt, ka Saeimā ievēlētu patiesi īstos cilvēkus, kuŗi darīs visu vajadzīgo pilnīgi neatkarīgas Latvijas izveidošanai. Saprotu, ka šāda vēlēšanu nolikuma pieņemšana būs ļoti grūta; būs liels tracis, protesti, bet uz to ir jāiet. Es cita ceļa neredzu.

Pie šī jautājuma risināšanas rodas vēl viena problēma: kā pārvarēt ļaunprātīgi "uzkurināto" cittautiešu neuzticēšanos latviešiem, lielā daļā pat atklātu naidu. Viņos pastāv bailes, ka neatkarīgajā Latvijā dzīvos tikai latvieši. Skaidrojam īstenību, bet mazsekmīgi. Patreiz Augstākā Padomē strādāju pastāvīgi darbojošā komisijā par cilvēku tiesībām un nacionālām problēmām. Gatavojam speciālu likuma projektu par latviešu nācijas attiecībām ar Latvijā dzīvojošām cittautiešu etniskajām grupām. Laika trūkuma dēļ nevaru izklāstīt šeit sīkāk savu viedokli par šo delikāto jautājumu. Galvenā būtība ir tāda, ka cittautieši, kas nav Latvijas Republikas pilsoņi (pēc Saeimas ievēlēšanas) nevarēs vēlē un tikt ievēlēti, nevarēs iegādāties nekustamus īpašumus, nevarēs atrasties brūptos spēkos. Visās citās jomās cittautiešiem nekādu ierobežojumu nebūs. Domāju, ka tāda, apmēram, pieeja būtu taisnīga un pieņemama abām pusēm. Stāki par šo svarīgo jautājumu, varbūt, citreiz.

EDUARDS BERKLAVS.

LATVIJA EIROPĀ: LUGANO FORUMS.

Šī gada aprīļa vidū Lugano pilsēta sadarbībā ar Tičīno kantonu un Šveices federālo valdību rīkoja neparastu notikumu - šveiciešu finansiāli atbalstītu, plaša vērēna forumu par temu "Latvija Eiropā". Motivāciju šveiciešu atbalstam sniedza 1990. gads, kā 125. dzimšanas atceres gads Rainim un Aspāzijai, kas 15 gadus sava mūža pavadīja Kastapolā, toreiz mazā ciematā Lugano tuvumā, tagad jau pašas Lugano priekšpilsētā. Tai laikā, tāpat kā tagad, interesi par Latviju, neapšaubāmi, bija kāpinājuši nesenie notikumi Austrumeiropā, kas arī Latviju, līdz ar pārējām Baltijas valstīm, pēc ilga aizmirstības posma bija noveduši pārējās Eiropas uzmanības centrā. Līdz ar to tad arī Forums norisa divos visai atšķirīgos līmeņos - politiskā un kulturālā.

Foruma iniciatore un organizatore bija Vita Matīsa, kas nu jau 10 gadus dzīvo Šveicē un kam kā zinātniecei ir sevišķi tuvas saites ar Aspāzijas daiļradi un personību (viņas doktores tēze, kas aizstāvēta Ženēvas universitātē, bija par Aspāziju

kā revolucionāri). Matīsas līdzdarbinieks un neat-
svejam atbalstītājs šai pasākumā bija Antonio Džili
(Gili), Raiņa un Aspāzijas mūzeja Kastapolā un
Lugano pilsētas vēstures archīva direktors. Abi kopā
ar ieceri par Raiņa un Aspāzijas jubilejai veltītu
forumu, pirms pieciem gadiem griezās pie Jāņa
Petersa, toreizējā Latvijas Rakstnieku Savienības
priekšsēdētāja, un šis sadarbības rezultātā kopīgi
izstrādāja Lugano foruma sākuma metu. Straujā poli-
tiskā attīstība Latvijā starplaikā radīja situāciju,
kur sākotnējā iecere par Latvijas literatūras lomu
Eiropā paplašinājās uz domu par Latvijas lomu Eiropas
kultūras panorāmā, un beidzot - par Latvijas
vietu Eiropā vispār, ieskaitot tās politisko situā-
ciju. Forumā piedalījās plaša "oficiāla" delegācija
no Latvijas un tikpat plaša "neoficiāla", kas bija
atbraukuši kā tūristi. Veselu nedēļu Lugano ielās
apgrozījās zīmīga daļa visas Rīgas un Latvijas poli-
tiskās, literatūras, mākslas un zinātnes pasaules,
nemaz nerunājot par fotogrāfiem, preses ļaudīm, ra-
dio un televīzijas reportieriem un daudziem citiem.
Latvieši no Rietumeiropas bija krietni mazākā skai-
tā, bet tiešā ceļā no Ziemeļamerikas kontinenta
Vaira un Imants Freibergi, laikam, bija vienīgie
Forumā dalībnieki.

Forumu Lugano pilsētas kongresu centrā atklāja
Džili, kamēr Tesīnas kantona sveiciens nodeva Dži-
usepe Bufī sekojošā dienā. Plaša un labi sagatavotu
uzrunu teica Franko Masoni, Šveices Valsts Padomes
(parlamenta) loceklis un Ārlietu komisijas priekš-
sēdis, bijušais Šveices Valsts Padomes priekšsēdis.
Viņam tūlī sekoja Latvijas Augstākās Padomes priekš-
sēdis Anatolijs Gorbunovs ar ļoti nozīmīgu runu, ku-
rā paziņoja par Latvijas jaunievēlētā parlamenta
nodomu virzīties pilnīgas valstiskas suverēnitātes
virzienā un drīzumā publicēt deklarāciju par Latvi-
jas neatkarības atjaunošanu. Viņš aicināja šveici
un citas Eiropas valstis atzīt Latvijas suverēnitā-
ti un gaidāmās neatkarīgās Latvijas jauno valdību.
Latvijas Tautas Frontes viedokli pārstāvēja tās
vicepriekšsēdis Edvīns Ipkēns. Viņa kodolīgais un
dziļi filozofiskais referāts attīstīja Raiņa lugas
"Jāzeps un viņa brāji" galveno temu par atsacīšanos
no atreibības kā vienu no augstākā humānisma galve-
nām pazīmēm. Šo ideālu viņš atzina kā tādu, kas būs
kļuvis ļoti aktuāls, Latvijai atkal atgūstot savu
neatkarību.

Sekoja dzejnieks Jānis Peters ar pārdomām par šo
vēstures posmu, kur dzejnieki kļuvuši par politi-
ķiem, kamēr politiķi savā izteiksmē kļuvuši par
dzejniekiem. Peters izcēla domu, ka Latvijas "dzie-
došajai revolūcijai" tagad steidzīgi jāpārtop par
rīcības, darba un realizāciju revolūciju.

Ievadā sesiju noslēdza runātāju panelis un ļoti
spraiģu diskusiju posms, kur izkristalizējās Šveices
valdības oficiālās nostājas dalītās jūtas attie-
cībā uz Baltijas Valstu neatkarības centieniem. No
vienas puses - Šveices principiālās simpātijas pret
Latvijas brīvības centieniem, bet, no otras puses -
ļoti atturīga un nogaidoša pieeja tās atjaunotas
valdības atzīšanai. Masoni uzsvēra, ka Šveices ofi-
ciālo nostāju vada stingri reālpolitikas principi:
tā atzīst jaunas valdības tikai tad, kad tās tik
tiešām ir ieguvušas pilnu kontroli pār savu terri-
toriju un ir reāli pārņēmušas valsts varu savās ro-
kās. Kā publiskās debatēs, tā vēlākās privātās dis-
kusijās, Masoni izrādīja daudzām rietumu valdībām
piemītošo tendenci Padomju Savienības de facto varu
pār Baltijas valstīm it kā brīžiem sajaukt ar tās
starptautiski juridiskām tiesībām. Tas tikai aplie-
cināja, cik ļoti svarīgas ir šāda veida tikšanās,
kas latviešiem dod iespēju izskaidrot un izklāstīt
arī savu viedokli pēc iespējas augstākā līmenī.

Pirmajā Lugano Forumā programmas metā bija pa-
redzēts arī PBLA priekšsēža Gunāra Meierovica refe-
rāts par trimdas latviešiem kā tiltu starp Latviju
un rītdienas Eiropu. Viņš PBLA vārdā no piedalīša-
nās Forumā tomēr pēdējā brīdī bija atsacījies. Tā
trimdas latviešu viedoklis arī palika oficiāli ne-
pārstāvēts šai starptautiski nozīmīgā notikumā.

Jāpiebilst, ka Forumā norisei ar lielu intere-
si sekoja vesela grupa ārzemju žurnālistu un
Latvijas oficiālie pārstāvji tika neitīgi in-
tervēti. Tas plaši atspoguļojās gan Šveices,
gan citu Eiropas zemju presē - itāļu, vācu un
franču valodas avīzēs, radio un TV pārraidēs.

Pirmās Forumā dienas pēcpusdienā tematika
pārslēdzās uz Latvijas vietu Eiropas kultūras
vidē. V. Matīsa runāja par vēsturiskiem kultū-
ras un praktiskiem sakariem starp šveici un
Latviju. Viņa aprakstīja šī gadu simteņa sāku-
ma komiteju par palīdzību Latvijai, kurā sastā-
vēja daudz ļoti prominentu šveiciešu, un izana-
lizēja iemeslus, kamdēļ Rainis no tās izstājās.
V. Viķe-Freiberga, psiholoģijas profesore
Montrealas universitātē, Latvijas kultūru Eiropas
kontekstā pielīdzināja Pelnušķītei, kas
gribētu "Istajām" meitām līdz iet uz balli pi-
lī. Viņa atgādināja, ka Pelnušķīte, kā nekā,
ir sava tēva tiesīgā mantiniece, kamēr "bagā-
tās" māsas ir iedzīvojušās uz viņas rēķina.
Bez tam, Pelnušķīte nav tikai lūdzēja un pēmē-
ja spožo galminieku priekšā - tai ir arī daudz
ko sniegt tiem pretim. Atjaunota un atdzimusi
Eiropa, nākošā gadu tūkstoši ieejot, nevar at-
ļauties no savas kopības izslēgt nevienu tautu.
Tas būtu tikpat kā amputēt kādu no tās locek-
ļiem, tā būtu Eiropas kopējā cilvēcīgā potenci-
āla noziedzīga neizmantošana. Džemma Skulme,
Latvijas Mākslinieku Savienības priekšsēdētāja
un PSRS Augstākās Padomes locekle, sniedza pla-
šu pārskatu par Latvijas mākslu Eiropas kon-
tekstā. Slīdītes bagātīgi ilustrēti bija gan
Latvijas neatkarības posma, gan mūsdienu Latvi-
jas mākslinieku darbi, kas liecināja par latvie-
šu mākslinieku lielām dotībām un potenciālu
izcīnīt sev atzītu vietu starptautiskā līmenī.

Turpat kongresu centrā tika atvērta arī
plaša Latvijas plakātu izstāde, kas demonstrē-
ja, cik šī māksla Latvijā ir idejiski dziļa un
spēcīga, koncepcijā oriģināla, izdomā bagāta un
izteiksmē asprātīga. Blakus jau trimdā labi pa-
zīstamiem vārdiem, kā Juris Dimiters, tur bija
redzama rinda citu talantīgu mākslinieku, kuru
vārdi un darbi, laimīgā kārtā, ir visi dokumen-
tēti Lugano iznākušā krāsainā katalogā, par ko
gādājis bija Ansis Reinharde. Blakus telpā bi-
ja plaša Juņa Krieviņa fotogrāfiju izstāde, ar
Latvijas ainavām un neseno vēsturisko notikumu
vizuāli izteiksmīgu dokumentāciju.

Pirmās Forumā dienas vakarā, diemžēl, pus-
tukšā zālē bija koncerts. Rīgas Emīla Dārziņa
mūzikas vidusskolas zēnu koris Jāņa Erenštrei-
ta vadībā, ar soprānu Inesi Galanti kā solisti,
sniedza izpildījumā brīnišķīgu, ja saturā maz-
liet raibu, programmu, kurā nozīmīga vieta bi-
ja arī koņa dziesmām ar Raiņa un Aspāzijas
dzejas vārdiem. Zēnu koris bija ceļā uz Franciju
un citām zemēm, kur, kā dzirdams, viņu izci-
lo sniegumu varēja baudīt daudz pienācīgākas
publikas masas.

Nākošās dienas vakarā, tai pašā zālē, bet
šoreiz ar krietni lielāku apmeklētāju skaitu,
notika liriskai dziesmai veltīts koncerts ar
itāļu repertuāra gabaliem un latviešu kompo-
nistu dziesmām ar Aspāzijas un Raiņa vārdiem.
Kā solisti piedalījās trīs no patlaban spožā-
kajām jaunām balsīm Latvijas operā, kas visas
apveltītas arī ar daiļu vaigu, staltu augumu
un aktiera māku. Visiem var pareģot sekmīgas
karjēras ārpus savas dzimtenes robežām. Inese
Galante aizkustināja klausītājus ar savu dzied-
ro balss tembru, dziļo mūzikalitāti un lielisko
dikciju. Ingus Pētersona tenoram piemīt
kautkas no tās neapprakstāmās kvalitātes, kas
parasti raksturīga ir tieši itāļu tenoriem. Ne
par velti vēl nesen divi franču kanadiešu ope-
ras speciālisti kādā radio raidījumā jūsmot
jūsmoja par viņa balsi un sniegumu kādā starp-
tautiskā konkursā. Basa Egīla Siliņa izcilās
dotības ir jau pienācīgi novērtējuši ne tikai

mūzikas cienītāji Latvijā, bet arī arī ārzemju impresāriji. Viņam jau tagad ir kontrakti kā solīstam ar Frankfurtes un Zepēvas operām. Izcili iejūtīgs, smalkjūtīgs un mūzikāli augstvērtīgs pavadītājs māksliniekiem bija Latvijas Nacionālās Operas pianists Māris Skuja, ko daudzi vēl atcerēsies no pagājušās ziemas Ziemeļamerikas koncertturnejas ar Inesi Galanti un Ingus Pētersonu.

Lugano Foruma starptautiskās daļas otrā diena pievērsās tieši praktiskām problēmām. Rīta sesijā Pēteris Cimdiņš, Latvijas Zinātņu Akadēmijas Bioloģijas Institūta direktora vietnieks, atgādināja Latvijas ekoloģiskās situācijas katastrofālo stāvokli un runāja par vides politiku kā jaunu robežu internacionālai sadarbībai Eiropas līmenī. Māra Šimane, PBLA Sabiedrisko darbinieku institūta direktore, ļoti dināmiskā un saistošā referātā turpināja temu par latviešu sadarbību ekoloģijas laukā nacionālā un internacionālā līmenī. Sekoja diskusijas, bet nākošais programmas posms izpalika, jo režisors Juris Podnieks ar paredzēto filmu "Hello, do you hear me" (gatavotu angļu televīzijai) nebija varējis ierasties.

Pēcpusdiena bija veltīta paneldiskusijai, ko vadīja E. Ipkēns, viens no ļoti populārās TV pārraides "Labvakar" autoru trijotnes, PSRS Tautas deputāts un viens no Latvijas Tautas Frontes Ārlietu sakaru veidotājiem. Panelī piedalījās Jānis Peters, Žurnālists Juris Kaža no Zviedrijas, Mārtiņš Būmanis un politologs Egils Levits no Vācijas. Pārrunas vairākkārt atgriezās pie dažādiem jautājumiem, kas saistīti ar Latvijas neatkarību. Vairākus juridiskos jautājumus E. Levits un pārējie panelisti sniedza ļoti spēcīgus argumentus, kas atspēkoja vairākus Masoni iepriekšējā dienā izteiktos iebildumus pret Latvijas prasībām.

Lugano Foruma pirmās divi dienas bija tēmētas, galvenokārt, svešautiešu publikai, un oficiālās valodas tajā bija franču, itāļu (netika lietota) un latviešu, ar simultāno tulkošanu. Nākošās divi dienās programma pilnīgi pārslēdzās uz latviešu valodu ar rindu augstvērtīgu, Raiņa un Aspāzijas dzīvei un daiļradei veltītu sniegumu. Raiņa un Aspāzijas mūzeja direktors Pēteris Zirņītis runāja par šo iestādi kā vienotas latviešu kultūras centru. Zinātņu Akadēmijas Valodas un Literatūras Institūta direktors, akademiķis Viktors Hausmanis izstāģēja "pa rainoloģijas līkloču ceļiem 1965.-1990. g. posmā", un dzejnieks Imants Auziņš, Rakstnieku Savienības jaunais priekšsēdētājs, runāja par Raini un Aspāziju kā latviešu tautas mūžīgo atdzimšanu. Raiņa un Aspāzijas mūzeja darbiniece Gundega Grīnuma, kas ar apbrīnojamu precizitāti pazīst un pārzin visu arhīvu un mūzeja fondu milzīgo dokumentu klāstu, aplūkoja Raini kā latviešu nacionālās identitātes apziņas stiprinātāju. Akademiķis un rakstnieks Jānis Kalniņš ļoti saistošā veidā atgriezās pie bēdīgi slavenās un psiholoģiski ārkārtīgi interesantās "Jansona-Brauna lietas". Sociāldemokrāts Jansons-Brauns pats Rainim rakstiski atzinies, ka, cara cietumā pratināts, bailēs un apjukumā Raini un citus biedrus nodevis. Bet vēlāk viņš nekautrējās asi uzbrukt Rainim un visiem, kas par to zināja, saistot sevī attaisnošanu ar savas partijas interesēm. No referātā citātiem viņa rakstiem redzams, ka ar agresivitāti pret citiem Jansons-Brauns mēģinājis noliegt un maskēt pats savu vainu gan publikas, gan paša sirdsapziņas priekšā.

Foruma trešās dienas pēcpusdienā norise pārcēlās uz itāļu brīvības cīnītāja Karlo Kataneo piemīņas namu Kastapolā, kur atrodas arī Raiņa un Aspāzijas mūzejs. G. Grīnuma saistošā un erudītā stāstījumā komentēja bagātīgu no Latvijas atvestu eksponātu klāstu, kas pārliecināja katru par Rīgas Raiņa un Aspāzijas mūzejā sakopoto materiālu milzīgo bagātību un vērtību. Sekoja paneldiskusija Ģirta Zēgnera vadībā par tautības jēdzienu - kā tas izprasts un risināts dažādās trimdas latviešu mītņu zemēs un kā tur risināti ar starpnacionālām attiecībām saistītie jautājumi.

Diskusija interesantā veidā atklāja rindu patlaban aktuālu problēmu, kas saistās ar latviešu interešu aizstāvēšanu pasaulē. Tikai tā būtu labāk iedēderjusies kādā tieši politiskai stratēģijai veltī-

tā forumā pašā Latvijā. Arhitekts Ansis Reinharde stāstīja par Šveices vienreizējo un apbrīnojami efektīvo risinājumu daudzvalodu un daudz kultūru nācijas ietvaros. Juris Kaža no Zviedrijas stāstīja par savu dzimteni - Amerikas Savienotajām Valstīm un tajās ilgi pastāvošo "kausējamā katla" politiku. Viņš atgādināja caurmēra amerikāņu naidīgo nostāju pret nacionālisma ideju kā saistītu ar kaņiem un tautu naidu, tāpat nesimpātiju pret separātismu, pret kušu cīnoties, viņiem pašiem reiz bija pilsoņkarš. V. Viķe-Freiberga runāja par Kanādu, ar tās oficiāli divām "dibinātajām nācijām", daudztautību imigrantiem un skaitā niecīgiem iezemiešiem. M. Būmanis stāstīja par Rietumvācijas apstākļiem un arī izskaidroja visa paneļa pārliecību, kamdēļ šāda veida pārrunas patlaban būtu nozīmīgas Latvijas latviešiem. Latvijā pieņemts lietot zināmus vārdus un jēdzienus ar pašiem latviešiem pieņemtu un visiem zināmu semantisko un emocionālo slodzi. Diemžēl, tiem pašiem vārdiem un jēdzieniem citās zemēs var būt pilnīgi citāda nozīme un vērtība. Tā, piemēram, "migrācijas" jēdziens, ko Latvijā pieņem kā automātiski negatīvu, ir pilnīgi respektabls un pozitīvs imigrācijas veidotās "Jaunās pasaules" zemēs. Sūdzoties par migrācijas izraisītām problēmām Latvijā, utt., latviešiem būtu jāuzmanās savos formulējumos, lai simpātiju vietā rietumniekos neradītu antipātijas.

Piektdienas vakarā Kongresa centra zālē bija teātris - Pēteris Pētersons "Akmens maskas, moku krusts", ar Raimonda Paula mūziku. Tur izvilkumi no Raiņa dienas grāmatām vijās ar Raiņa un Aspāzijas dzeju fragmentiem un Pēteris Pētersons tekstiem. Tas bija režisora veidots drāmatisks vēstījums par Raiņa kā vientuļa ziemeļu bēgļa un dzejnieka dvēseles gaitu. Tesīnas dienvidnieciskā vidē un arī par viņa attiecībām ar "mūžīgo sievišķīgo", gan Aspāzijas gan citu - dzīvu vai iedomātu - sieviešu personās. Galvenajās lomās spēlēja pazīstamie un iecienītie Dailes teātra aktieri - Ausma Kantāne, Marina Janaus un Juris Strenge, kas katrs veidoja izteiksmīgu un pārliecinošu tēlu. Kā teicēji piedalījās jaunā flautiste Dita Krenberga un pats režisors, kas uz skatuves franču valodā veica itāļiski runājošam (un praksē grūti atrodamam) Tičino dzejniekam paredzēto lomu. Izrādi vēl nozīmīgi kuplināja Dārziņskolas zēnu koļa piedalīšanās, Raimonda Paula mūzikai un aranžējumiem veidojot mākslinieciski pārliecinošu, orgānisku veselumu ar dzejas tekstiem un runāto vārdu.

Lugano Foruma ceturtais dienas sesijā Lilijs Dzene raksturoja Raiņa darbību Nacionālā teātrī kā traģisku posmu viņa dzīvē. Direktora pienākumi izsmēla Raiņa spēkus. Par nebeidzamiem praktiskiem sīkumiem rūpējoties, aizgāja laiks, kas citādi būtu bijis veltīts radošai daiļradei. P. Pētersons analizēja satura un formas lūzumu mūsdienu latviešu teātrī un izcēla Raiņa drāmaturģijas paliekošo un vēl vienmēr aktuālo lomu jaunu ceļu meklējumos. Māra Zālīte aplūkoja rindu zīmīgu folkloras motīvu Raiņa daiļradē no archētīpu simbolikas, respektīvi, Kārļa Gustava Junga dziļums psiholoģijas viedokļa. Konstatējusi, ka šāda veida pieeja līdz šim Latvijā nav bijusi pieņemta, ne atļauta, viņa izteica cerību, ka nākotnē Raiņa pētnieki spēš krietni vien paplašināt teoretisko viedokļu loku savos darbos un pieejās. Dzejniece Valda Dreimane-Melngaila no Bostonas, kas šogad ir Ministeres latviešu ģimnazijas direktore, sniedza mākslinieciski izjustu un aizkustinošu meditāciju par Aspāziju kā radošo personību un viņas attiecībām ar Raini, kā izejas punktu ņemot kādu 1904. gada fotogrāfiju, kas arī Kastapolas mūzejā glabājās pie sienas. Saulcerīte Viese noslēdza šo spožo priekšpus-

dienu ar dziļi pārdomātu apceri par skaistumu, patiesību un labo Aspāzijas mākslā, apbrīnojami plūstošā brīvā stāstījumā.

Lugano Foruma oficiālajā noslēgumā galvenā rīkotāja V. Matīsa pastāstīja par Foruma rašanās tēriņo un tuvāko vēsturi un pārvarētām grūtībām. Viņa sirsnīgi pateicās mazajai, bet enerģiskajai Šveices latviešu grupīnai, kas iznesa gan sagatavošanas, gan Foruma norises smagumu uz savas muguras: Žepēvas starptautiskā tulkošanas institūta profesoriem Dr. Ingrīdai un Ivaram Alksņiem, kas Foruma gaitā nenogurstoši strādāja no rīta līdz vakaram, tulkojot dažādās preses intervijās, un ilggadīgam Žepēvietim Ansim Reinhardam, kas pildīja visdažādākos pienākumus. Tāpat pateicību saņēma visi Čaklie reģistrācijas un preses galda darbinieki, sevišķi trīs ļoti izdarīgi un simpātiski jaunieši no Minsteres latviešu ģimnazijas. Rīkotāji no Latvijas oficiālās delegācijas saņēma daudz atzinīgu vārdu un vērtīgu velšu. Tāpat Latvijas delegācija pateicās rietumu puses referentiem ar piemīņas veltēm un Latvijā tikko izkalnām Raiņa jubilejas oficiālām piemīņas medaļām.

Kaut viens autobuss ar Latvijas viesiem bija aizbraucis jau iepriekšējā dienā, pēdējā atvadīšanās notika sestdien, 14. aprīļa vakarā, piemēroti nosauktajā "Terminus" restorānā, tuvējā Pobjanas pilsētiņā. Tur, pēc jaustrām ticīniešu vakariņām, Latvijas viesi vēl tika Šveices latviešu apdāvināti ar Šveices šokolādes olām.

Agri otrā rītā, Lieldienu svētdienā, autobuss ar Latvijas delegāciju aizripoja uz Itāliju, atsākot četrus dienu garo braucienu atpakaļ mājās, kamēr daudz mazākais skaits rietumu latviešu izklīda katrs uz savu pusi. Bija noslēdzies vienreizējs "hopenings" - latviešu gara, kultūras un politisko darbinieku plašs saiets simboliski nozīmīgā, gleznaini skaistā, pavasara ziedos slīkstošā, saules apmirdzētā Šveices nostūrī. Katrs, kam laimējās šai vēsturiskā notikumā būt klāt, aizgāja no tā bagātāks, nekā bija atnācis, ar tādām atmiņām, kādas neaizmirst visu mūžu. Izvērtēt un sīkāk izanalizēt piedzīvoto, izvest secinājumus un ieteikumus nākotnei - tas viss atlika vēl nākotnei, un pie tā visa vēl būtu jāatgriežas citreiz.

Dr. VAIRA VĪĶE-FREIBERGA.

LATVIEŠU FILATĒLISTU APVIENĪBAI 35 GADI.

Jā, lasītāj, 1990. gada 16. augustā mūsu filatēlisti varēs svinēt savas rosīgās organizācijas 35. dzimšanas dienu. Daudz kas šajos aizvadītajos gados mainījies, daudzi atstājuši šīs zemes gaitas, nākuši klāt jauni, tāpēc, lai citiem būtu zināms, kā mums gājis un ko domājam darīt, te mazu aprakstīšu.

Kanādā pirmā organizētā latviešu filatēlistu vienība radās 1952. gada 22. novembrī, kad toreizējā Montrealas Latviešu Palīdzības Biedrības (tagad Montrealas Latviešu Biedrība) priekšnieka Oskara Vīndedža ierosmē pie biedrības nodibinājās filatēlijas sekcija. Bijām toreiz tikai kādi 7 cilvēki, bet visiem interesēja krāt Latvijas pastmarkas un ar to palīdzību kaut ko darīt Latvijas interešu labā.

Sākās rosīgs darbs. Bez kārtējām sanāksmēm rīkojām vietējas izstādes un priekšlasījumus par Latvijas pastmarkām. Liels palīgs te bija filatēlists Apse, kam bija kupls Latvijas pastmarku klāsts. Kur vien uzzinājām kādu latvieti, kam interesēja krāt pastmarkas, rakstījām, pastāstījām par to, ko darām, prasījām padomus, ierosinājums un aicinājām nākt mūsu pulciņā. Drīz vien ļoti laba sadarbība izveidojās ar latviešu filatēlistu saimi Anglijā. Bradfordā tanī laikā darbojās ļoti aktīva latviešu filatēlistu vienība A. Vēveļa vadībā. Tā ejot vienmēr tālāk un vienmēr rodot jau-

nus līdzgaitniekus un atbalstītājus, pienāk 1954. gada 10. oktobris, kad saņemam ASV plaši pazīstamā latviešu filatēlista F. Zvaigznes vēstuli, kurā tas raksta: "Ieteicu jums izveidot plašu, visu pasauli aptverošu latviešu filatēlistu organizāciju." Ar šo ideju iepazīstinājām arī pārējos. Visi to atrada par pieņemamu. Filatēlists Vilnis no Anglijas pat rakstīja: "Visus latviešu filatēlistus apvienojoša organizācija ir pilnīgi nepieciešama un t. t." Bija arī daudzi citi labi ieteikumi, starp kuriem ir A. Vēveļa organizēšanas darbu uzņemties montrealiešiem. To arī darījām - 1955. gada 16. augustā izsludinājām jauno organizāciju par nodibinātu. No Montrealas LPBAs filatēlistu sekcijas dalībniekiem izveidojam pagaidu valdi ar A. Dimitri priekšgalā. Pagaidvaldē darbojās H. Ulmanis, priekšēža biedrs, A. Greblis, kasieris, E. Bārdiņš, biedrzinis, un K. Strazdiņš, sekretārs. Šīs valdes uzdevums bija izstrādāt darbības noteikumus un izvest pirmās patstāvīgās valdes vēlēšanas. Visu to sekmīgi paveicām. 1956. gada 1. jūnijā tikām pie pirmās ievēlētās valdes - A. Dimitris, priekšnieks, A. Greblis, priekšnieka vietnieks un kasieris, un K. Strazdiņš, sekretārs. Organizācijas nosaukums toreiz bija "Latviešu Filatēlistu Vispasaules Savienība". Vēlāk, uz pašu dalībnieku ieteikuma, to grozīja uz pašreizējo - "Latviešu Filatēlistu Apvienība (LFA)".

Bijām tikuši pie plašas savu interešu apvienības, kuras biedri bija izkaisīti pa visu plašo pasauli. Sanākt kopā, pārrunāt savas lietas bija neiespējami. Tā bija jāšak domāt pašiem par savu preses izdevumu. Mēs varējām būt laimīgi, ka sākuma laikā starp Montrealas latviešu sabiedriskiem darbiniekiem radās saprotoši un palīdzīgi tautieši, sevišķi Montrealas Latviešu Biedrības izdevuma "Ziņotājs" toreizējā redaktora A. Spūrmaņa personā. Vēlāk sākām veidot paši savu izdevumu. Ar toreiz Toronto iznākošā laikraksta "Jaunais Apskats" izdevēju Upeslāci panācām vienošanos, ka viņš pie laikraksta atvēra filatēlijas nodaļu, ko vadīja R. Norītis. Viss tas bija tikai pagaidām. Bija jātiec pašiem pie sava regulāra izdevuma. Lēni un mērķtiecīgi ejot, pie tā arī tikām, un nu jau daudzus gadus mums ir sava izdevums "Krājējs". Atbildīgā redaktora J. Roņa vadībā, latviešu un arī angļu valodā, jo mums ir dalībnieki, kuriem latviešu valoda sveša, bet tie tomēr plaši pazīstami Latvijas pastmarku un citu Latvijas pasta materiālu krājēji.

LFA valdes sēdekļis pašlaik ir Toronto. Valdes priekšsēdis ir E. Michelsons. Viņa vietnieks - M. Trums, ASV, sekretārs - R. Zilamans, Sv. Katrīnās, kasieris - J. Ronis, Bramptonā, un biedrzinis - Edm. Ozols, Islingtonā, Ontario. Valdes adrese: P. O. Box 1192, Stn. "Q", Toronto, Ontario, Canada M4T 2P4. Revidents ir K. Strazdiņš.

Ir izveidojušies ļoti sakari ar dažiem aktīviem latviešu filatēlistiem Latvijā. Viņiem tur nav savas organizācijas. Viss notiek zem Vissavienības centra Maskavā, arī plašāka apmēra pastmarku apmaiņa. Protams, latviešiem nav arī sava pastmarku krājēju izdevuma. Krāt Latvijas pastmarkas visus garos gadus bijis noziegums. Pirmā, trīs latviskā pastmarku izstāde notikusi tikai 1989. gada novembrī - decembrī mēnešos, Jelgavā. Visi ceram uz labu sadarbību nākotnē, ja vien neotiek kas sevišķs.

Mūsu tuvākās nākotnes nodomi. - Sakarā ar LFA 35 gadu jubileju rīkojam globāla apmēra rakstveida sacensību grupās no 12-20 gadu veciem un virs 20 gadiem. Temats - "Latvijas pasts un pastmarkas". Piedalīties var gan filatēlisti, gan arī tādi, kas ar filatēliju nenodarbojas. Iespējams, ka mums vēl ir daži Latvijas laika pasta darbinieki vai citi, kam zināmas dažas lietas par Latvijas pastu. Lūdzu, piedalīties arī jūs! Visi ir laipni aicināti. Rakstītājs var rakstu parakstīt ar īsto vai arī pieņemto vārdu. Vēlams vēstulei

ar aprakstu ievienot slēgtu aploksnīti ar īsto vārdu, adresi, vecumu, vai ir filatēlists, kādās latviešu organizācijās sastāv, kādu skolu apmeklē vai beidzis (jauniešiem no 12-20 g. v.).

Iesūtītos rakstus izvērtēs lietpratēju, rakstnieku un filatēlistu komisija. Labākos godalgos. LFA patur tiesības tos publicēt savā žurnālā "Krājējs".

Tā kā mums vienkārši nav naudas, ko piedāvāt autora honorāram, godalgoto rakstu autori saņem Krājēja numuru, kurā darbu publicēs. Raksti iesūtāmi ar tādu aprēķinu, lai mēs tos saņemtu ne vēlāk kā līdz šā gada 1. septembrim. Tie sūtāmi uz sekojošu adresi: Mr. K. Strazdiņš, P. O. Box 751, Stn. "P", Toronto, Ontario, Canada M5S 2Z1. Visiem, kas piedalīsies, jau iepriekšējs paldies.

K. STRAZDIŅŠ.

VASARAI ATNĀKOT.

Pēc vairākām sarunām ar Gorbačevu Lietuvas republikas patreizējā vadība ierosināja š. g. 11. martā pasludinātās neatkarības iesaldēšanu uz simts dienām. Lietuvas Augstākā Padome šo ieteikumu pieņēma 29. jūnijā. Rezultātā Gorbačevs atsācis eļļas piegādi un atceļ citus blokādes noteikumus, lai abas puses varētu uzsākt sarunas Lietuvas neatkarības jautājumā. Abas puses ir piekāpušās, lai risinātu sarežģīto mezglu. Skatiet, ka politiskie apstākļi Padomju Savienībā spiež Gorbačevu mainīt savu "nelokamo un negrozamo" nostāju. Žēl, ka Lietuvai jāspēlē pretim ar principālo neatkarības pasludināšanas iesaldēšanu. Jāpieņem, ka situācija līdzīgi risināsies arī Latvijā un Igaunijā. Citiem vārdiem, līdz Baltijas valstu pilnīgai neatkarībai vēl priekšā grūts ceļš, kas prasīs vairāk kā to pirmajos sajušmas brīžos iedomājamos. Tik viegli politiskā pārkārtošanās tomēr nenotiek. Komunisti un viņu partija vairs nav cieņā, bet savu izredzēto pozīciju neuzdos bez cīņas. Situācija tomēr strauji griežas demokrātiskiem spēkiem par labu. Līdz ar to pieaug izredzes, ka Baltijas valstis savu neatkarību iegūs miermīlīgā ceļā un itin drīz. Starplaikā mums daudz jāstrādā un jāpalīdz tautai dzimtenē.

Šo vasaru raksturo lielais latviešu ceļošanas vilnis - gan no Latvijas, gan uz Latviju. Piedalīšanās turienes vispārējos dziesmu svētkos aicinājusi daudzus aizjūras latviešus. Gan kā dalībniekus, gan kā apmeklētājus. Šis vilnis ir tik spēcīgs, ka sajūtams itin visur un ir sarunu degpunktā. Nav šaubu, ka pārdzīvojums Latvijas apmeklētājiem būs milzīgs un līdzīgs tas būs Latvijas latviešiem. Tauta sadosies rokās pāri kontinentiem, vienosies dziesmā, mūzikas skaņās, tautas deju solī un draudzībā. Runās asiņu baļās un veidosies saites, kuras stiprinās un rosinās ik katru Latvijas apmeklētāju. Mājās, brīvajā pasaulē, atgriežoties, būs cits skats, cita pieeja, citas bagātības un pieredze pūrā. Kaut viss tas palīdzētu stiprināt mūsu pašu sabiedriskos un tautiskos centienus šajā krastā.

Protams, mūsu skati vērsti uz Latviju. Tomēr nedrīkstam kļūt akli pret pārvērtībām mūsu pusē. Pārmaiņas notiek arī šē. Un dažas nebūt nav patīkamas: -

Tā dalībnieku trūkuma dēļ šogad mācības nenotiek vasaras vidusskolā Beverīnā. Austrālijas

deju ansambļa "Sauls josta" viesizrādē Ņujorkā trūcis skatītāju. Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomei bija jāatsauc 7. jaunatnes dziesmu svētki, kas bija paredzēti šī gada jūlija sākumā.

Mūsu sabiedriskām organizācijām sāk trūkt līdzekļu. Prasības aug, bet sabiedrības locekļu labdarības devums sarūk. Nepalīdz mūsu sabiedrības demografiskais sastāvs. Rodas dažādas problēmas, kā kur šādos apstākļos atrast darbiniekus, kas gatavi strādāt un riskēt sabiedrības labad un kur sameklēt jaunus līdzekļu avotus arvien lielākām vajadzībām.

Mūsu prātus nodarbina Kanadas politiskā situācija, kas it kā veido dažādas pilsoņu kārtas. It sevišķi to izjūtam Kvebekā, kur nacionālie spēki arvien spēcīgāk prasa pēc neatkarības, franču elementa pilnīgas uzvaras. Pēc Mičezera neveikmes (Kanadas konstitūcijas pārmaiņu noraides) Kvebekas franču nacionālisti saredz savu sapņu piepildījumu - neatkarīgas Kvebekas izveidošanos vistuvākā nākotnē. Kvebekā minoritātēm cīņā starp frančiem un angļiem loma ir maza. Franču politiku uztverē tās jāasimilē. Jo ātrāk, jo labāk.

Tikko ievēlēto Kanadas liberāļu partijas vadītāju Ž. Kretjenu Kvebekā mēģina nomelnot visādiem līdzekļiem. Viņu pat sauc par Kvebekas nodevēju! Patreizējais Kanadas ministru prezidents Br. Mulronijs kļuvis nepopulārs, kamēr Kvebekas ministru prezidents R. Burasa kļūst arvien lielāks nacionālists. Pārkārtošanās cīņā Kanadas politiskā arēnā skaņā arī mūs, vai to gribam, vai negribam.

Vasarai atnākot, daudzu prātos iesēdies vēl cits jautājums: vai trimda zaudējusi savu jēgu? Ja nu vairumam atbilde šobrīd nav visai skaidra, ir nenovēršami, ka tā nāks. Varbūt, pat drīz. Ir cits jautājums, vai mēs gaidāmai atbildei esam gatavi, vasaras tveicē un priekos ieejot. To, droši vien, apzināsimies rudenī, kad atgriezīsimies gadskārtējos darbos un pienākumos.

Starplaikā - gaišu vasaru ikvienam!

Š.

FORUMS: PĀRDOMAS, VĒROJUMI, PIEZĪMES:

SUVERĒNA PRESE.

Analizējot mūsu 20. g. s. žurnālistikas vēsturi, esmu nācis pie slēdziena, ka līdz šim ne Latvijā, ne latviešiem vēlāk ārzemēs, nav bijusi suverēni demokrātiska dienas (nedēļas) prese, kāda ir mūsdienu ASV. Šo tematu apskatīju agrākos notikumu apskatos Disinformēta sabiedrība un Tka-ma disinformācija. Tajos konstatēju, ka šī gadsimta latviešu prese disinformējusi sabiedrību kritiskās dzīves nozarēs, tā nesot atbildību par tautas nelaimēm, kas radās ar šādu rīcību. Šoreiz pievērsīšos mūsdienu ASV suverēnās preses principiem un Aivara Ruņģa Reportieru rokas grāmatai, par cik tas varētu mums palīdzēt labot kļūdas.

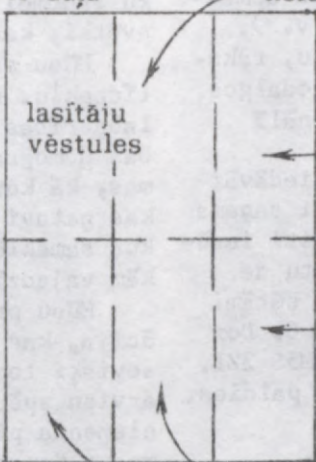
Nosaukumu SUVERĒNA, DEMOKRĀTISKA lietoju, lai atšķirtu šādi apzīmēto presi no tās, kura editorāli pakļaujas kādai atsevišķai ideoloģijai vai teoloģijai. Arguments, ka suverēni demokrātiska prese neeksistē, neatbilst patiesībai. Kā suverēni demokrātiskas preses piemēru var dot simtiem ASV laikrakstu. Ilustrācijai došu manā pašreizējā dzīves vietā iznākošo Post Crescent, kas aizsniedz 200.000 cilvēku apdzīvotu apgabalu. Post Crescent nodaļu I, II, III un IV galvenais iedalījums parādīts pievienotajā diagrammā. No tās lasītājs var redzēt, kāpēc teicu, ka līdz šim Latvijas vēsturē nav bijis suverēni demokrātiskas žurnālistikas. Ja kāds man var atsūtīt kaut vienu latviešu laikrakstu, kurā diendienā būtu izteikti pieci dažādi sabiedrības smagāko problēmu risinājumu viedokļi, no kuriem tikai viena piektdaļa būtu veltīta pašas redakcijas viedoklim, tad savu apgalvojumu par latviešiem līdz šim neesošo presi atsaucu.

ASV suverēnā prese, kādu to attēloju diagrammā, ir jaunāko laiku fainomēns. Tāpat kā Latvijā

I daļa

- jaunākie notikumi bez jebkadas ideoloģijas tendencēm
- tie parasti atbilst A. Ruņģa izteiktai formulai • kas, ko, kad, kur, kāpēc, kā?

II daļa

kolumnista B problēmas risinājums

pašas redakcijas ideoloģijas viedoklis

kreisi noskaņota kolumnista viedoklis

labā spārna kolumnista problēmas risinājums

rakstnieka A problēmas risinājums

III daļa

reklāmas, sludinājumi, kas formātā atšķirīgi no redakcijas I, II un IV daļas.

IV daļa

izklaidēšanas, modes, filmas, televīzijas, mūzikas drāmas, sporta, mājsaimniecības un citu nozaru informācija.

kādreiz bija Antona Benjamiņa, tā ASV bija Randolfa Hearsta un citu magnātu prese. Šo presi dibināja un vadīja komerciāli veiktas personas. Laiki mainās. Preses magnātu vara pār savu laikrakstu saturu zūd. Lai mūsdienās ASV dienas laikraksts būtu profitabls (pastāvētu), tam 1) jābūt dominējošam tirāžā, nodrošinot lasītāju un sludinātāju atbalstu, un 2) jāaptveš visas lasītāju šķiras un ideoloģijas. Tam jāapvieno pretēju uzskatu lasītāji.

Ja latviešu sabiedrības nākotnes plānos ir suverēni neatkarīga prese, tajā nav vietas vienideoloģijas izdevumiem. Neatkarīga prese nevar ne piedzimt, ne veidoties tur, kur valda emocionāls nacionālisms. Neatkarīga, pašnoteicēja prese paceļas pāri jebkādai ideoloģijai, jebkadam patriotismam. Tās galvenais mērķis ir informēt sabiedrību. Jo informācija objektīvāka un precīzāka, jo sabiedrība labāk sagatavota nākotnes grūtībām un problēmām. Dzīvīvi vienmēr ir grūtības un problēmas. Jo vairāk prese izpatīk sabiedrībai, jo tā ir bezvērtīgāka un pat bīstama. Tā nesagatavo sabiedrību. Lasiet Latvijas un Klaidas laikrakstus. Kādai kategorijai tie pieder?

Suverēna prese ir iestādījums, kas autoritātē nostājas blakus baznīcai, valstij un parlamentam. Pat baznīca, tās pašreizējā nepilnīgā stāvoklī, nedrīkst pacelties pāri preseī, par valsti nemaz nerunājot. Suverēnu neatkarību neviens nevar izkļaut, to var tikai nopelnīt. To piešķir Tēvs savā autoritātē. Un vienīgi Tēva autoritāte suverēnitāti, neatkarību arī atņem.

Suverēni neatkarīga prese Latvijā spētu piedzimt ar vienu lietu - labu un biezu Rīgas laikrakstu. Jā, tikai viens laikraksts visiem Rīgas latviešu preses lasītājiem. MLB Zīpotājs E. Berklāvs no Latvijas raksta: "Tieši pēdējā laikā latviešos atjaunojusies vecā slimība - nesatīcība un šķelšanās... Sacenšas savā starpā radikālismā, kategorismā, skaļu saukļu saukšanā, pat arī bezbailībā, bet praktiskas, sistemātiskas rīcības nav." 1)

Kas gan varētu būt labāks Rīgas latviešu (varbūt pat visu Rīgas iedzīvotāju?) apvienotājs, kā viens vienīgs biezs un vispusīgs dienas laikraksts, kuŗa pirmā lapas pusē būtu tīra informācija. Ko teica Gorbačevs, ko Lietuvas Landsbergis, un viss pateikts bez paštaisnības apliecināšanas, bez antipātijām vai simpātijām. Šāds dienas laikraksts publicētu faktus, jaunākos notikumus vienādi, kā par pašiem, tā ienaidniekiem, tā draugiem. Suverēna laikraksta redaktoriem būtu

nepieciešams pusgadu pavadīt (mācīties) kādā ASV vai Kanadas pilsētas laikraksta redakcijā. Latviešiem būtu daudz kas pozitīvs jāmacās no Montrealas divvalodu sabiedrības.

Ar vienu lielu suverēnu laikrakstu celtos profesionālisms mūsu žurnālistikā. Lasu man pēdējā laikā atsūtītos izdevumus un brīnos. Grūti ticams, ka idejas un rakstītais vārds var noslīdēt uz šāda līmeņa.

1971. gadā, ASV, iznāca Aivara Ruņģa Reportieru rokas grāmata. Tanī galvenā vērtība veltīta tieši Klaidas žurnālista-reportiera darbam. Šāda grāmata bija vajadzīga, jo, kā autors ievadā saka, "kurpe bija sākusi spiest stipri un neciešami." 2.

Savā grāmatā Ruņģis tad nu latviešu "spiedošo" preses kurpi cenšas ietaukot un paspīlēt valkājamāku. Bet laiks iet un novalkājas arī "uzlabotās" kurpes. Pienācis 1990. gads, un, allegoriski sakot, "kurpes" vajadzīgas jaunas un piemērotas kā Klaidā, tā Latvijā.

Pēc lielās saimniecības un valsts krīzes 1920-30 gados, ASV preses magnātu stāvoklis mainījās. Hearstu un līdzīgus individuus apgaismoja gan filmās, gan reportāžās. Laiks arī latviešiem apgaismot savus preses magnātus un sevišķi neprofesionālo pieeju informācijas sniegšanā.

Noslēgumā došu E. Berklāvam un viņa domu biedriem, kas runā par neatkarīgu Latviju, sekošu, nopietni pārdomājumu atziņu: prese un sabiedrība, kas par savu galveno mērķi uzstādīs neatkarīgu Latviju, šo mērķi nekad nesasnies, jo vienmēr kritīs par upuri disinformācijai. Turpretī prese un sabiedrība ar mērķi iegūt pareizu informāciju un to pareizi pielietot, gūs panākumus.

JĀNIS PURVIŅŠ JURJĀNS.

*1) MLB Zīpotājs, 1990. apr., 5. lpp.

*2) Alvars Ruņģis, Reportiera Rokas Grāmata

IZMISUMA SALTĀ ELPA.

Skautos man iemācīja visnozīmīgāko, kas jaunībā jāapgūst: tēvzemes mīlestību, patriotismu, latviskuma izpratni. Ar šādu mācību bruņots, es līdz ar tautu tiku ierauts visa, kas ir dārgs, svēts un godājams, iznīcināšanas procesa liecinieku vidū. Tēvzemei pāri brāzās Baigā gada posts un šausmas. Trīspadsmit gadu vecumā es, protams, ne visu izpratu, bet sarkanbaltsarkano krāsu apgānījums sāpīgi dzēla patriotisma pārpilno dvēseli.

Kolimas saltās knaibles mani satvēra 18 gadu vecu. Vairums Kolimas gūstekņu bija par mani vecā-

ki. Miljonus, kas pamazām gāja bojā šajā Nāves pus-
salā, vienuviet sastapt nevarēja. Tie bija izkai-
sīti pa neskaitāmām nometnēm, un tikai neretie
etapi, kas kursēja no vienas nometnes uz otru,
liecināja par noziedzīgās sistēmas radīto koncen-
trācijas lēģeru daudzumu.

Latvieši bija visur. Visās nometnēs, visos
Sibīrijas nostūros. Kolima, Karganda, Vorkuta, No-
rijska, Čita, Mordovija, Perma - tās ir tikai po-
pulārākās nāvētavas.

Mans mūžs pamazām noslēdzas. Klāt 1990. gads.
Pirms 44 gadiem komunistiskie izdzimtiegi mani sa-
tvēra savās asiņainās ķētnās. Izlaida nesen - kad
civilizētā pasaule atzīmēja 1987. gadu, bet tumso-
pu sistēmā gadus neskaitīja - tur skaitīja nogali-
nāto miljonus... Ar kādām tiesībām? - Nebija nekā-
du tiesību. Uzsvēru un ar biezinātiem burtiem
rakstu: svešniekam, kurš atrada latviešu tautā arī
kangaru bariņu, nebija tiesību pat pirkstu piedurt
nevienam latvietim. To saprot latviešu tauta (pie
tās es nepieskaitu komunistus, kas ir ģipša suga,
ar tautu neidentificējama). Bet, šķiet, ka pasau-
le nesaprot. Ik pa laikam dažādu valstiņu valstvēri
sarunājās ar ļaunuma impērijas pārstāvjiem, pat
neatgādinot, kas viņi ir.

Skarbi, apsūdzoši vārdi! Bet kā gan savādāk?
Sacīt, ka Sibīrijā - Kolimā bija grūti, tas visu
neizsaka. Dažbrīd bija ļoti grūti. Dienas ritēja,
mūžīgais sasalums izsusināja spēku, saltums panā-
ca, ka uz vaigiem radās apsaluma vairogis, kas
kropļu darīja seju uz ilgu laiku. Izsalkums bija
neizbēgams pavadonis, un smagais darbs bija tik
tikko veicams. Ko visam tam pretī varēja stādīt
Kolimas gūsteknis, katordznieks, kam arvien skaid-
rāk izkristalizējās šausmīgā patiesība, ka lēnām,
neatgriežami aizrit viņa jaunība, aizrit Dieva no-
lemtie gadi? Dzīvības dzirksts vēl neizdzīsa. Sau-
le vēl arvien rītos sastapa viņu elpojam, apjau-
šam, ka cerību un ticību nevar atņemt nedz daudzie
pārzwērojušie sargi, nedz arī kāds cits.

Un tomēr - grūtums brīžam bija nepārvarāms. Iz-
misums ložņāja visapkārt, lavījās dvēselē un darī-
ja savu darāmo...

1947. gadā, Būvkantoņa lēģerī, kas skaitījās
viens no vislabākajiem, nevienam padomu neprasi-
dams, nevienam par nolemto nestāstot, gatavojos
sevi... sakropļot. Vai mani būs spējīgs saprast
tas, kas lasīs šīs rindas? Diezin' vai. Viņš lasīs
uzrakstīto siltumā un paēdis. Sev sacīs: es gan tā
nedarītu...

Kad es dzirdēju, ka zeltraktuvju nometnēs, ku-
rās grūtuma pakāpe bija visaugstākā (tur gada lai-
kā allaž zem zemes aizgāja dusēt vairāk kā puse no
vergu pulka), viens otram nocērtot pirkstus, lai
nebūtu jāstrādā smagais zemes racēja darbs (zeme
visu cauru gadu bija sasalusi un līdzinājās klin-
tij) es arī nodomāju: es gan tā nedarītu... Un
tomēr izlēmu sevi sakropļot. Nevis nocirst pirkst-
tus (vai vairākus), bet - nokaitētu dzelzs stie-
nīti piekļaut kājai, un gan jau tad kādu laiku
vēl būs ārstēšana un nevajadzēs rītos 50 grādu sa-
lā mērot tālo ceļu uz darbu...

Stienīti ienest nometnē bija samērā viegli.
Būvkantorī režīms neizcēlās ar bargumu. Celtnieki,
ukraiņu zemnieki, kas kopš 1937. gada bija šī
"kantoņa" iemītnieki, nometnē pat nesa līdz cirv-
jus... Jociīgi izklausās, bet tā bija. Daudzās no-
metnēs bija dumpji, sacelšanās, bēgšanas, kautiņi.
Būvkantorī (vismaz tad, kad es tur biju) tas
viss izpalika. Ukrainiem tuvojās "soda" laika bei-
gas, un viņi gaidīja brīdi, kad atvērsies vārti un
varēs atgriezties pie tuviniekiem, lai gan dau-
dziem to vairs nebija. Ukrainus bija izretinājis
komunistu mākslīgi radītais bads.

Kad visi aizgāja gulēt, paliku nomodā un drēbju
žāvētavā pie krāsns (no skārda mucas taisītas)
it kā uzraudzīju savus velteņus, kas bija nolikti
blakus krāsnij. Arī dieninieks aizgāja pasnamst,
redzēdams, ka netaisos vēl atpūsties. Tā es paliku
viens. Viens ar žāvētavas stūrī paslēpto dzelzs
stienīti.

Ieliku stienīti krāsni. Redzēju, kā tas sāk
kvēlot, kā bērnībā pie kalēja smēdē redzēts pa-
kavs uz liesmojošām oglēm. Nodomu nebiju atme-
tis, lai gan siltumā pie krāsns apstākļi bija
daudz citādi, kā ārā, salā, smago lauzni cilā-
jot. Visu es biju apsvēris, apdomājis, bet ne-
viens man nebija stāstījis, ka pašam sevi sa-
kropļot nemaz nav tik viegli (Varbūt, iešaut
lodi sev rokā vai kājā ir vieglāk, jo tad jāno-
spiež tikai šaujammēra mēlīte...). Pavēros ba-
rakā - viss klusu. Izpēmu nokaitēto dzelzi no
krāsns un tuvināju atkailinātajai kājai. Sajutu
neizturamu karstumu, bet stienītis vēl atradās
patālu no kājas. Varbūt tā bija mazdūšība, bet
es stienīti nespēju piekļaut savai miesai. Neko
neizdarījis, savu "darba rīku" atdzēsēju, paslē-
pu un, pamodinājis dieninieku, aizgāju gulēt.

Otrā dienā neasais lauznis likās divkārt tik
neass, un no jauna domās vandījās idejas, kā sev
kaut ko tādu izdarīt, lai paliktu dzīvs, bet ne-
būtu jāstrādā velnišķīgi smagais darbs. Atcerē-
jos, ka dažs labs kaņavīrs kaņa laikā, gribēdams
pabūt mājās pie piederīgiem, bija saēdis
sprāgstvielu - tollu - un ieguvis dzelteno kai-
ti, un tiešām ticis atvaļinājumā. Un galvenais,
dzeltenā kaita viņu nepieveica un dzīvību neiz-
dzēsa.

Kolimā tolla nebija, bet bija amonīts -
sprāgstviela, spējīga saārdīt zelta smiltis. Ēst
amonītu vienu, redzot, ko dari, šķita neiespēja-
mi. Ieslēpu amonīta graudus maizē un ēdu. Pēc
kāda laika vaicāju brigādes vīriem, vai man nav
dzeltena seja. Nekas nenotika. Dzeltenā kaite
nelipa man klāt. Sērskābi nevarēju nekur piesa-
vināties.

Kad pats vairs nespēju ar izmisumu tikt galā,
izlēmu vērsties pie Dieva visspēcības. Saprātu,
ka tas veicams ar lūgšanas palīdzību. Bet, diem-
žēl, nespēju atcerēties lūgšanas vārdus, kurus
bērnībā mācīja skolā. Lūgšanas tekstu vajadzēja
sacerēt pašam. Tā arī izdarīju. Vārdus pieraks-
tīju un papīra lapiņu aizbāzu barakā aiz jūnta
šķērsbalķa. Taču no galvas uz neaizmiršanu lūg-
šanu neiemācījos. Kad nokļuvu neparedzēta etapa
sarakstos un kad lielā steigā vajadzēja savākt
nedaudzās mantas, kas lēģerniekam pieder, lūgša-
nu līdz nepaņēmu. Pārējos nometņu gadus vērsos
pie Dieva ar jaunsacerētiem vārdiem.

Negribu apgalvot, ka tikai un vienīgi Dieva
roka bija tā, kas mani izvadīja cauri daudzgadī-
gajam Sibīrijas bridumam, bet tomēr sev veltīta-
jā dzejoli sešdesmitgades atceres dienās rakstī-
ju:

Visus ceļus ejot, bij man blakus
Dieva acs un Dieva glābējroka.
Pabalstīja, uzgūla kad smagums,
Nepieļāva ļimt aiz dzeloņzoga.

GUNĀRS FREIMANIS.

.) Fragments no vēstījuma par Kolimu.

IVĀNA INTERVIJA VIETNAMIEŠIEM.

1989. gada aprīlī Ziemeļamerikas latviešu
centros viesojās Latvijas Tautas Frontes darbi-
nieki. Viņu vidū bija arī toreizējais šīs kustī-
bas priekšnieks un tagadējais Latvijas Augstākās
Padomes prezidenta vietnieks Dainis IVANS. 27.
aprīlī ar viņu tikās Montrealas trimdas vietna-
miešu sabiedrības vadītāji.

Vietnamieši, tāpat kā latvieši, smagi cietuši
cittautu okupācijas posmos. Tie patlaban atrodas
komunisma žņaugos un gaida to dienu, kad varēs
droši atgriezties savā dzimtenē.

Ivāna intervijas norise bija sarežģīta. Uz
rakstiskiem jautājumiem viņš atbildēja latviski.
Viņa teikto franciski pārtulkoju es, bet vietna-
miski kāds vietnamietis. Teikto uzņēma video
lentā, kas izrādīta vairākos vietnamiešu cent-
ros Kanadā un ASV.

Kaut gan aiztecējis vesels gads, ķēros pie ieraksta pārrakstīšanas. Domāju, ka IVANA teiktais vēl jo projām rāda viņa tālredzību, vēstures analīzes spējas un pārliecību.

ROBERTS KALNIŅŠ.

Par Tautas Fronti:

Vai Jūs varat mums pastāstīt par Latvijas tautas Fronti - kā tā radās; kādi bija galvenie apstākļi tās izveidošanā; kā tā panāca "oficiālo" kustības statusu; kas skaitās biedrs; cik tai piekrišana; kādi viņai galvenie mērķi?

D. Ī.: Latvijas Tautas Fronte izveidojās kā latviešu tautas pretestības kustība autoritārajam režīmam, kas mūsu tautu bija novedis praktiski līdz iznīcības sliekšnim. Gaišās komūnisma nākotnes vārdā 40 gados bija iznīcināta Latvijas valsts. Padomju varas pastāvēšanas gados asimilēja un rusificēja latviešu tautu. Mēs pamazām zaudējām savu kultūru. Mēs pazaudējām savu sociālo labklājību, kas Latvijā kādreiz bija. Tauta, sajutusi savu izmisumu, saprata, ka vai nu tagad, vai nekad.

Tautas Fronte sāka veidoties 1986. gadā ar ļoti plašām masu akcijām un demonstrācijām, kas šobrīd jau izaugušas līdz tādām skaitlim, ka vienā demonstrācijā piedalās pat līdz pusmiljona cilvēku, kas ir nebijis Latvijas vēsturē. Un pagājušā gada jūnijā šo Tautas Fronti kā politisku organizāciju, kas varētu vadīt Latviju ceļā uz neatkarību un demokrātiju, sāka vadīt Latvijas radošā inteliģence. Notika plēnums. Šis plēnums pieņēma rezolūciju, un pēc 3 mēnešiem nodibināja Tautas Fronti kā politisku organizāciju, ar milzīgu kongresu un mītiņu.

Sodien Latvijas Tautas Frontē ir desmitā daļa Latvijas iedzīvotāju. Bet, kā liecina mūsu politiskās akcijas, mūs atbalsta absolūtais vairākums republikas iedzīvotāju, un par to īpaši liecina tas, ka mēs šogad vēlēšanās, pirmās tādās Padomju Savienībā, guvām absolūtu uzvaru. Mūsu Tautas Frontes galvenais mērķis ir Latvijas valstiskuma atjaunošana. Latvijas tautas pašnoteikšanās tiesību atgūšana ar demokrātisku parlamentāru (arī daudzpartiju) iekārtu Latvijā.

Skēršļi Tautas Frontes darbībai:

Skēršļi, droši vien, ir bijuši daudzi un dažādi. Kādi tie ir bijuši galvenie; kas tos ir licis; kādu pretestību Jūs saredziet Jūsu turpmākā darbībā?

D. Ī.: Galvenos skēršļus Latvijas Tautas Frontes dibināšanā un arī šajā pašreizējā darbā ir likuši republikas partijas aparātu vadītāji, staļinisti un cilvēki ar koloniālu domāšanu no Maskavas, kas joprojām uzskata, ka ne tikai Latvijai, bet arī citām apkārtējām zemēm, jāklūst par Padomju Savienības koloniju. Viņi sākumā mēģināja mūsu kustību aizliegt, mēģināja represēt mūsu kustības vadītājus un dalībniekus. Tā kā šī kustība Latvijā šobrīd ir masveidīga un latviešu tauta šobrīd ir iznīcināma tikai fiziski, viņa vairs nav izmānāma ar politiskas un morālas ietekmēšanas metodēm. Nākošais solis, ko staļinisti darīja, bija cenšanās dibināšanas stadijā iepludināt savus biedrus. Kompartija izdeva aicinājumu partijas komitejā, lai visi stājas Tautas Frontē un sagraut to no iekšienes. Protams, tas tādā veidā netika izsludināts.

Skēršļu mūsu ceļā bijuši daudzi. Vispirms, ar piemērto iepludināšanu neizdevās apturēt Tautas Fronti. Tautas Frontē veselīgo spēku bija daudz vairāk. Tautas neapmierinātība ir daudz lielāka, lai atkal atgrieztos pa veco ceļu. Nākošais solis, lai Tautas Fronti likvidētu, bija vadības aparāta, gan Maskavas ierēdņu, gan Latvijas kompartijas ierēdņu cenšanās izprovocēt TF uz vardarbību. Arī tas viņiem neizdevās, jo mūsu tauta, apzinoties stāvokļa nopietnību, ir tik disciplinēta, kā vēl nekad. Kā piemēru varu pieminēt šī pavasara 25. martu, kad mēs gājām protesta demonstrācijā, atceroties četrdesmit deviņo gadu, kad

vienā naktī izsūtīja 70 tūkstošu latviešu. Šī pusmiljona lielā demonstrācija apstājās pie slepenās policijas (valsts drošības komitejas) ēkas, nolieca karogus un galvas un divas minūtes klusēja. Es domāju, ka tieši šīs disciplinētības dēļ mūsu ienaidnieki bija šausmās.

Šobrīd mūsu galvenais Tautas Frontes spēka pamats ir tas, ka mūsu rokās ir visas republikas masu informācijas līdzekļi. Tiklīdz notiek kāda nelikumība vai vardarbība, to tūlīt uzzin visa republika, un izceļas visas tautas sašutums. Tāpēc arī mūsu ienaidnieki šobrīd cenšas darīt visu, lai aizbāstu mutes tieši masu informācijas vadītājiem. Nesen viņi bija paredzējuši atlaist 12 televīzijas vadītājus. To uzzinot, pie centrālās komitejas ēkas protesta demonstrāciju uzsāka redzamākie Latvijas aktieži, kurus aizturēja milicijā. Tas izsauca tādu sašutuma vētru, ka partijas centrālā komiteja bija atkal spiesta atkāpties.

Turpmāku pretestību mēs saredzam. Mūsu pretinieki šobrīd ārkārtīgi cenšas sabīdīt vienu pret otru Latvijas tautības, to migrantu daļu, kas nesen iebrāukuši Latvijā, un Latvijas pamatiedzīvotājus. Pagaidām tas viņiem nav izdevies, jo Tautas Fronte cīnās arī par minoritāšu tiesībām republikā.

Otrs, kā mēs saredzam pretestības kustībā (kā pret mums varētu pretoties mūsu ienaidnieki) ir milicijas specvienības, kādas tagad tiek dibinātas iekšlietu ministrijā. 9. martā, starp citu, Rīgas ielās iebrāuca arī tanki, bet tā kā iedzīvotāji to uztvēra ar humoru un nereagēja, arī šoreiz mūsu pretinieki palika zaudētāji. Protams, garantijas, ka viņi necentīsies un nemēģinās pielietot spēku, mums nav, kaut gan šobrīd mēs esam pierādījuši, ka mēs ļoti argumentēti un gudri ejam uz priekšu. Viņiem nav bijušas iespējas laist darbā ieročus un varu.

Par perestroiku:

Ko Jūs domājat par Gorbačeva pārkārtošanās (perestroikas) programmu: kas ir viņa īstais mērķis šinī pasākumā; vai viņam izdosies; vai varētu iznākt kaut kas pavisam negaidīts?

D. Ī.: Gorbačeva pārkārtošanās politika šobrīd ir totalitāra režīma daļēja liberalizācija. Šis process ir tālu no demokratizācijas, jo pēdējā prasa radikālas un kardinālas izmaiņas. Tas liktu atteikties no vadošās lomas partijai. Un es domāju, ka partijai no šīs vadošās lomas būs jāatsakās, jo vadošajai lomai valsts varas vadīšanā ir jāpieder tautai. Tieši šis moments būs tas, kas radīs kaut ko negaidītu un necerētu padomju sistēmas turpmākajā attīstībā. Šobrīd var teikt tā, ka politiku, jau vismaz Latvijā, nenosaka Gorbačeva perestroika, bet šobrīd šo politiku nosaka tauta, kura vairs no tā, ko viņa ir iecerējusi, neatkāpsies.

Par komūnismu un tā nākotni:

Pēdējo mēnešu notikumi sociālistiskajās valstīs pierāda, ka komūnismam ir lielas grūtības. Vai Jūs domājat, ka mēs pašlaik piedzīvojam komūnisma bojā ejas sākumu; kā ir ar partiju; kā ar sociālismu vispār?

D. Ī.: Man liekas, ka šodien nevienam vairs nav jāpierāda, ka komūnisms kā tāds vispār nav. Komūnisms ir fikcija. Komūnisms kā autoratīva ideoloģija būtībā ir pretrunā ar dabas daudzveidības dzīves likumiem, ar sociālās dzīves daudzveidības likumiem un ar demokrātiskās dzīves daudzveidības likumiem. Tāpēc nav iespējams šobrīd runāt par kaut kādu komūnistisko nākotni. To, līdz kādam stāvoklim šī komūnistiskā ideoloģija ir novedusi daudz Austrumeiropas valstu un arī Āzijas valstu, mēs šobrīd varam pārliecināties paši.

Lai pateiktu, ka ir sociālisms, mums jāpaskaidro, kas tāds sociālisms tāds ir. Mēs šobrīd Padomju Savienībā un Latvijā sakām, ka tur un arī Latvijā sociālisms nav bijis nevienu dienu. Ja kaut kur ir bijis sociālisms, tas šobrīd ir Zviedrijā. Un pat Amerikā ir kaut kas no sociālisma, bet tikai ne pie mums. Un, man liekas, ka šobrīd ir pilnīgi vienalga, kā valsts iekārtu sauc, galvenais, lai tā būtu brīva cilvēka sabiedrība, lai

tā būtu brīvas ekonomikas sabiedrība, lai valsts varētu attīstīties brīvi un nepiespiesti, nepakļaujoties nekādai autoritārai ideoloģijai.

Es gribētu piebilst, ka, tiešām, tie procesi, kas notiek šobrīd Padomju Savienībā, it īpaši Baltijā, liecina to, ka šis gadsimts, ļoti iespējams, būs kolonizatoriskās domāšanas un diktatūru beigu gadsimts.

Trimdas atbalsts:

Mēs, trimdas vietnamieši, ar lielu interesi un cerību raugamies uz jūsu panākumiem. Kādu lomu Rietumos dzīvojošie latvieši spēlēja Tautas Frontes kustības atbalstam; kādi ieteikumi jums būtu mums, trimdas vietnamiešiem, mūsu darbībai?

D. Ī.: Trimdas latvieši līdz šim, kad mums nebija iespējas paust savus viedokļus, kad aiz dzelzs aizkara mūsu tautas sāpju saucienus neviens nedzirdēja, visai pasaulei šo pusgadsimtu atgādināja to, ka mēs esam nelikumīgi okupēta zeme, ka mēs esam nelikumīgi pievienoti Padomju Savienībai un ka arī mūsu tautai ir tiesības pastāvēt uz šīs pasaules kā brīvai valstij citu brīvu valstu vidū.

Mums bija ļoti svarīgi, kad mēs zinājām, ka kaut kur rietumu pasaulē no latviešu mutēm joprojām skan brīvas Latvijas valsts ideja. Bet šodien, kad dibināta Tautas Fronte, mēs gribam, lai abas latviešu tautas daļas - kas dzīvo mūsu zemē un kas dzīvo rietumos - atkal savienotos, lai mēs atgūtu to milzīgo kultūru, ko šeit ir radījuši rietumu latvieši.

Rietumos ir nodibinājušās daudzas Latvijas Tautas Frontes atbalsta grupas. Mēs kļūstam par vienotu organizāciju gan trimdā, gan dzimtenē. Un mēs ļoti gaidām, ka trimdas latvieši mums palīdzēs saistīties ar citu valstu politiskajām partijām, ar sabiedriskajām kustībām, ka viņi mums palīdzēs nodibināt ekonomiskus sakarus ar rietumiem, tā palīdzot mums kā suverēnai tautai iziet atpakaļ Eiropā, kur mēs kādreiz esam atradušies.

Es domāju, ka šis ir tas ceļš, kas būtu ejams visu apspiesto tautu trimdiniekiem, tai skaitā arī vietnamiešiem. Un vēl es noteikti gribētu piebilst, ka, acīmredzot, apspiesto tautu trimdiniekiem, tāpat kā apspiestajām tautām dzimtenē vajadzētu pašām ciešāk sadarboties un būt vienotākām, lai arī mēs paši būtu milzīgs atbalsta spēks.

Par vietnamiešiem Latvijā:

Ir zināms, ka vietnamiešu darba spēku pārvieto uz Latviju (it kā atmaksā par padomju palīdzību Vietnamai). Kādos apstākļos dzīvo mūsu tautieši Latvijā: kādos darbos viņi nodarbināti; kādas attiecības un uzskati latviešiem pastāv ar šiem darbiniekiem?

D. Ī.: Latviešu tauta saprot, ka tie vietnamieši, kas šobrīd masveidīgi ir ievesti Latvijā, lai strādātu padomju rūpniecībās un uzņēmumos, to nav darījuši savas gribas dēļ. Un viņi arī saprot to, ka šie vietnamieši, atšķirībā no migrantiem no padomju austrumrepublikām, negrib latviešiem atņemt viņu zemi un viņu pašnoteikšanās tiesības. Tāpēc mēs uz viņiem raugamies ar simpātiju un ar līdzjutību.

Vietnamiešu dzīves apstākļi Latvijā un, iespējams arī citās vietās Padomju Savienībā vēl jo vairāk, ir pazemojoši un cilvēku cieņai nepiedienīgi. Viņi dzīvo sliktos dzīvokļos. Viņiem jāstrādā vismelnākie un visnetīrākie darbi. Viņi izpelnās daudz Latvijas migrantu nicinājumu un skaļus zaimus. Man ir vienkārši kauns, ka dzīvoju tādā zemē, kurā vēl divdesmitajā gadsimtā pieļauj vergu pirkšanu un pieņem vergu ekspluatāciju. Tā būtu vietnamieši ir padarīti par vergiem.

Par Latvijas neatkarību:

Reāli runājot, kad Latvija varētu atgūt savu politisko neatkarību un demokrātisko iekārtu?

D. Ī.: Mēs ceram. Citādi mēs nemaz nebūtu uzsākuši savu kustību, ja mēs negribētu atgūt savu valsti un savas pašnoteikšanās tiesības. Ja mēs to negribētu, mēs tūlīt saņemtu citu tautu nicinājumus. Mēs ceram, ka rudenī mums izdosies gūt

gūt vairākumu pirmajās zināmā mērā demokratiskskajās Latvijas parlamenta vēlēšanās. Mēs ceram, ka šajās vēlēšanās Latvijas Tautas Frontei, vadoties no panākumiem pavasarī, izdosies būtībā pārņemt varu šai parlamentā un ka šis parlaments jau varēs lemt maksimāli un ļoti daudz Latvijas labā.

Cik brīva un cik neatkarīga tad būs Latvija, to, protams, šobrīd ir grūti pateikt, jo mēs prasām kā pirmo soli, lai Padomju Savienība izpilda savas konstitūcijas noteikumu, ka savienotās republikas ir suverēnas valstis, kuļas ir stājušās savienība, bet ka Padomju Savienība nav unitāra un totalitāra valsts.

Bet nu, es domāju, ka Latvijas brīvību noteiks ārkārtīgi straujie demokratizācijas attīstīšanas procesi visā Padomju Savienībā, jo demokrātija būtībā ir tā, kas šobrīd grauj impēriju.

Paldies!

KAM SKANĒS ZVANS?

"Ja tauta uzbrukumam nav bijusi morāli gatava, ja notikusi pasīva, bezcerīga un pilnīga padošanās, ja no sākta gala nācija atzinusi okupantu pārspēku, tad iebrukuma radītais šoks var būt tik pamatīgs, ka no tā atgūties vairs nav iespējams."

Sākam ar šo pesimistisko citātu no O. Eglīša raksta "Nacionālās pretošanās stratēģija" ("Atmoda", 1990. 30. l.) tāpēc, ka tas, mūsaprāt, visprecīzāk raksturo pašreizējo politisko situāciju Latvijā, jo nekādi negribas piekrist autora optimismam, apgalvojot, ka mēs esam atguvuši savas valsts politiskās struktūras stāvus: individus un sabiedriskās organizācijas. "Būsim reālpolitiski un skatīsimies patiesībai acīs, lai cik rūgta un nepievilcīga tā arī būtu." Diemžēl, neatstāj sajūta, ka, ceļā uz savas valsts neatkarību, mēs joprojām mīļājamies kompetentu orgānu izliktajās cilpās un gandrīz gribas apgalvot, ka 1987. gada 14. jūnijā mēs tai bijām tuvāk nekā pašreiz.

Kamēr svešā agresorvalsts savu varu Latvijā realizēja ar represīvu metožu palīdzību, pastāvēja savdabīga stabilitāte nestabilitātē - pakļautā tauta rāmi stenēja socdarbā, Rietumi nelabumā viebās un dažreiz huligānam pat aizrādīja. Nelikumīgā un pretlatviskā teritoriālā veidojuma - Latvijas PSR - starptautiska leģitimitācija nebija iedomājama, bet Kremliis savā kodolbumbiskajā iedomībā tādiem sīkumiem šķaudīja virsū. Taču, kad pēc ilgjiem ļepiniski-staļinisku kīborgu valdīšanas gadiem PSRS vadībā iekļuva kaut arī tikai padomju (sovieticus), bet tomēr cilvēks (homo) ar normāliem cilvēkiem līdzīgām tieksmēm un vajadzībām, atklājās, ka zem kodolbumbu kaudzes ir ekonomisks, politisks un kultūras tukšums, ko iespējams aizpildīt vienīgi tuvojoties Rietumiem. Saskaņā ar civilizētas sabiedrības normām, ilklus un nagus nācās ievilkt. Bet, pārtraucot represijas, problēmātiska kļuva pakļauto tautu un valstu savaldīšana, tajā skaitā staļiniskā rēga - Latvijas PSR - saglabāšana.

Starptautiski nenoregulētais Baltijas jautājums tagad kļuvis aktuāls, tas prasa risinājumu. Kremļa skatījumā problēmas būtība varētu būt šāda: kā saglabāt savu varu (ietekmi) bez roku izgrīšanas un terrora akcijām, kā leģitimēt svešu, okupētu valsti savā pārvaldē, nepārkāpjot (vismaz formāli) starptautisko tiesību normas.

Pirmajā brīdī šķiet, ka sasniegt šādu mērķi ir grūti, pat neiespējami. Taču, ņemot vērā bolševistiskos "sasniegumus", šis uzdevums jau izskatās ne tik neveicams:

- plašs, sazarots, ar modernu tehniku un vietējiem nacionāliem kadriem bruņots (tautas naudu nežēlojot), nenoliedzami pasaulē vislabākais uzraudzības un kontroles aparāts;
- 50 gadus ilga svešas valsts erozīva ietekme uz visiem sabiedrības slāņiem, tai skaitā pilnīga inteliģences izskalošana, aizstājot

to ar utilitāras funkcijas veicošām un okupācijas varai tolerantām kompradorinteliģences struktūrām;

- masu informācijas līdzekļu un varas struktūru pilnīgs un neierobežots monopols;
- svešas, ar agresīvu mentalitāti apveltītas, milzīgas nācijas graujoša ietekme.

Tāpat uzdevums skaidrs: iekļaut un starptautiski leģitimēt dumpīgo nāciju ar pašas brīvprātīgu piekrišanu okupētajās valsts politiskajos ietvaros un, atbilstoši ANO statūtiem, panākt, lai šī darbība tiktu vērtēta kā brīva pievienošanās citai valstij un tautas pašnoteikšanās tiesību realizācija. Pie tam, ar politiskajiem ietvariem nekādā gadījumā nevajag saprast tikai primitīvo un novecojušo patsocrepublikas statusu (kaut arī tas nav izslēgts). Ietvari var būt visdažādākie, arī ārēji pavisam nevainojami un "suverēni".

Iztēlosimies sevi okupantu visslavenākās komitejas darbinieku lomā un padomāsim, kā rīkoties, lai izpildītu partijas un valdības doto uzdevumu. Vispirms, mums jāņem vērā, ka Baltijas valstis turpina savu starptautisko (de iure) pastāvēšanu, tāpēc militāra spēka lietošana šajās teritorijās nebūtu vēlama (šo prieku ar uzviņu mēs varam atļauties citur). Lai šādos apstākļos nodrošinātu mūsu intereses, ir jāpanāk Latvijas PSR starptautiska leģitimācija, vienlaikus pārtraucot jebkādas mēģinājumus atjaunot Latvijas Republiku un blakus PSRS varas sistēmai atdzīvināt tās institūtus. Nepieciešams šāds pasākumu komplekss:

1. Jārada viena, galvenā, masveida jumborganizācija, kuŗa, simulējot cīņu par tautas tiesībām, darbotos PSRS-LPSR jurisdikcijā. Tās pamatzdevumi:

- no tautā populārām personām un labi barotajiem, rūpīgi selekcionētajiem un apmācītajiem vietējās sabiedrības reālpolitiski (kolaborantiski) noskaņotajiem augšslāņiem veidot spēcīgas, varai "opzicionāras" struktūras, kuŗas pārņemtu Pretestības kustības iniciatīvu;
- nepieļaut nekādu reālu, ārpuskontroles cīņu par nācijas un valsts tiesībām (cīnīties tikai par "demokrātiskiem pārkārtojumiem");
- diskreditēt un novārdzināt organizācijas un personas, kuŗas nepakļaujas tās kontrolei un vadībai (sarīdīt savā starpā, "atsūkt" smadzenes, stimulēt un pēc tam izmantot atsevišķu līderu negatīvās īpašības, iesūtīt skandalozus provokatorus utt..., bet, pats galvenais, nekādā gadījumā nepieļaut trimdas financiāli-techniskās palīdzības nokļūšanu "nepaklausīgo" rīcībā, "atslēgt" viņus no bezkontroles sakariem ar trimdu, pārtvert un novirzīt trimdas līdzekļus mums vajadzīgās jeb nekaitīgās aktivitātēs);
- bremzēt priekšlikumu izskatīšanu un pieņemšanu, kuŗi var kaitēt okupētajās valsts interesēm, bet pieņemšanas gadījumā sabotēt to izpildi.

2. Atbilstoši jumborganizācijas "prasībām" pieņemt likumus (PSRS-LPSR, protams), kuŗi formāli atbilst tautas vēlmēm, bet būtībā pilnīgi sakrīt ar PSRS valdības jaunajam kursam atbilstošu un iepriekš saskaņotu "frontes iztaisošanas" variantu, pie tam:

- likumiem jābūt gaŗiem, neskaidriem un daudznozīmīgiem;
- to pieņemšana pēc iespējas jānovilcina (jāsimulē ilgstoša "cīņa" ar Centru, jānodod "tautas apspriešanai", jāpapildina, jāizstrādā utt...);
- šajā "kaujā ar vējdzirnavām" jāiesaista pēc iespējas plašāka sabiedrība, tā aizvilinot to projām no patiesas cīņas par LR atjaunošanu.

3. Pakāpeniski, ar masu informācijas līdzekļu palīdzību, jāievieš okupācijas iestāžu lietošanā demokrātiskas valsts terminoloģija un, it kā iesākumā kautrīgi attaisnojoties ar labestīga avansa nepieciešamību (politiski gudrākiem), balstoties

uz vēlmju domāšanu, jāattiecina šī terminoloģija uz pašu... okupācijas pārvaldi: suverēnitāte, prezidents, premjērministrs, parlaments, parlamenta vēlēšanas (gandrīz demokrātiskas), lobisti, mūsu diplomāti un tml.

4. Jāpārņem Latvijas PSR lietošanā LR piederošie institūti: valsts simbolika (himna, karogs, ģērbonis), valstssvētki, valūta, zelts, prezidenta institūts, sūtniecības, līgumi utt.

5. Jārada plaša un demokrātiska politiska spektra ilūzija PSRS-LPSR ietvaros. Tas panākams:

- iefiltrējoties esošajā LR Pretestības kustībā pret PSRS okupāciju un pārveidojot to par PSRS konstruktīvas opozīcijas kustību;
- veidojot jaunas organizācijas.

Obligāta prasība: visu organizāciju piedalīšanās PSRS-LPSR vēlēšanās. Lai būtu lielāka kņada, kas pastiprinātu "Istas politiskas cīņas" iespaidu, ir atļaujami dažādi bloki un koalīcijas: "pret PSKP", "par tiesisku Latvijas valsti, par brīvu cilvēku", "par zaļu Latviju", "par atjauninātu federāciju", "par dažādām prioritātēm (Lauksaimnieku, komponistu, kolonistu, kosmonautu un t. t.)" un tml.

6. Neatļaidīgi jāizskaidro iedzīvotājiem, ka reāla ir tikai okupācijas vara, tāpēc vislabākā cīņas forma ir pakļauties tās likumdošanai un iesaistīties tās politiskajā sistēmā, lai to no iekšpusē (šeit ir plaša attaisnošanās izvēle dažāda kalibra sirdsapziņām) varētu ietekmēt, mīkstināt, pārveidot, vājināt un pat (ak šausmas!) sagraut (Skat. "Neatkarība" Nr. 10 - "ko darīt Trojas zirgam?").

7. "Tautas spiediena" rezultātā nomaināmi atsevišķi okupācijas iestāžu ierēdņi, kuŗi pārāk sakompromitējušies vai tautā ļoti nepopulāri, vienlaikus aizstājot tos ar "nacionāli domājošiem" un "progresīviem" (Tādā veidā tautā nostiprinās ilūzija, ka "kaut ko taču var panākt" un uzplaukst akla mīlestība uz komunistiski-tautfrontiskajiem "saulvežiem". Bez tam, šeit labi saskatāma klasiskā čekistu taktika: auksta duša - karsta duša, pātaga - pīrāgs, ļauns čekists, kuŗš sit moca un ļauj ausī - labs čekists, kuŗš cienā ar kafiju, papirosiem un runā laipnā balsī. Būtībā mūs, latviešu tautu, kā pastulbus meža dzīvniekus atbaidoši dzinējsuņi (klaucēni, lopatini, rubiki, aleksejevi) trenc virsū "labestīgiem" medniekiem (gorbunoviem, rukmanēm, godmaņiem, ķezberiem). Bailēs un sāpēs mums pavisam aizmirstas, ka visi viņi - "labie" un ļaunie čekisti, suņi un mednieki - ir viena un tā pati komunistiskā varza, bet no LR likumu viedokļa - ārzemju iebrucēju aģenti un pakalpiņi!).

8. Sevišķa vērība jāpievērš trimdas vadošiem darbiniekiem, Pretestības kustības aktivistiem un garīdzniekiem, kuŗi apveltīti ar augstām organizatoriskām spējām un ir populāri tautā. Šos cilvēkus, izmantojot dažādus ietekmēšanas līdzekļus, jānovirza vēlamā virzienā. Ir taču tik patīkami atrasties blakus "augstāko" aprindu pārstāvjiem un uzrunāt tūkstošus, kopā fotografēties (atmiņai), uzstāties TV, sniegt intervijas, kavēties gaumīgos interjeros sarunās ar ietekmīgiem un nopietniem cilvēkiem. Pavisam kas cits nekā nervozie, nesavaldīgie, nevienlīdzīgajā cīņā nokaustītie ļauri - ekstrēmisti. Brīnišķīgs "labas uzvedības" un pašcenzūras stimulators trimdas vadošiem ir iespēja (vai neiespēja) apmeklēt "suverēno" Dzimteni. Tos pretestībniekus, trimdiniekus un garīdzniekus, kuŗi "vienoti Latvijai" ietvaros ir jau pietiekami tālu iesaistījušies sadarbībā ar LPSR-PSRS varu un tāpēc sanaidojušies ar saviem stūrgalvīgi nepakļāvīgajiem biedriem, bet kuŗi tomēr ir nepietiekami droši un neapbrīnāmi, jeb kuŗi patiešām lolo cerības "graut no iekšienes", pēc izmantošanas vajag vienkārši atspiest malā.

9. Pats bīstamākais, ko nekādā gadījumā nedrīkst pieļaut, ir LR pārstāvniecības vai kāda cita LR jurisdikcijā esoša, demokrātiska orgāna

izveide. Nedrīkst pastāvēt neviens no PSRS-LPSR sistēmas patiesi neatkarīgs veidojums, kuŗam būtu jeb varētu rasties tiesības runāt LR, kā starptautisko tiesību subjekta vārdā. Iedzīvotāji iepazīstināmi ar autoritatīvu un kompetentu trimdas, ārzemju un vietējo politiķu, žurnālistu, juristu viedokli, kuŗam jārada neticība šāda orgāna izveides iespējai un jāapšaubā tā lietderība. Speciālistu viedoklim jābūt identam jeb ļoti tuvam jūmtorganizācijas viedoklim.

Tagad beigsm (kaut esam jau iejutušies) sevi iztēlot par kompetentu PSRS-LPSR orgānu darbiniekiem un kļūsim atkal viņu pretinieki. Kā redzam, tad šeit uzskaitīto pasākumu (kuŗi, turklāt, nebūt nav visi) sekmīga pildīšana rit pilnā sparā, tā ir pilnīgi reāla un ikdienā novērojama. Nav nemaz jābūt sevišķi vērīgiem, lai pamanītu, ka "neatkarīgo latviešu politiku" taisa tie paši spēki, kuŗi bija pie varas Latvijā visus PSRS okupācijas gadus. Tieši viņi ir tie, kuŗi, sakot "pilnu patiesību" par neģēlīgo okupāciju, PSKP diktātu, staliniskajām represijām, vienlaikus kā velns no krusta baidās no LR jurisdikcijas un valstiskuma ietvariem, cenšoties maksimāli sajaukt LR un PSRS-LPSR struktūras vienā duļķainā "ķīļķēnu un klīmpu" putrā. Viņus viegli pazīt, viņi lieto terminus: "reālpolitiskais risinājums", "visu Latvijas iedzīvotāju optācija pilsonībā" (mums tas nozīmē 1,4 milj. sveštautiešu), "atjaunot LR uz vispārīgiem Satversmes principiem" (ko tas nozīmē?), "LR atjaunošana nav reāla", "atjaunot LR bez tās likumdošanas" un citus.

Teiksim atklāti, viņi ir tuvu mērķim. Atliek tikai sasaukt viņu koncepcijām atbilstošu Pilsoņu Kongresu un tūlīt varēsīm sevi apsveikt ar neatkarīgu LPSR, piedodiet, LPSR jeb Trešo Republiku ar 50 % ārzemnieku, piedodiet, pilntiesīgiem LPSR pilsoņiem, kuŗi, jādūmā, pēc pirmā šoka ilgi nekavēsies pieprasīt savas likumīgās tiesības uz otru valsts valodu, autonomajiem apgabaliem, proporcionalu pārstāvniecību AP, piedodiet, Saemā, un uz referendumu par pievienošanu PSRS, piedodiet, Krievijai.

Lai paglābtos no šāda likteņa, mūsaprāt, ir pienācis brīdis, kad visiem nacionāli un valstiski domājošiem LR pilsoņiem, patriotiem ir personīgi (nepasūtījoties uz savām organizācijām) jāgriežas 1989. 17. 12. izveidotajā LR Pilsoņu Komitejā ar prasībām:

1. LR Pilsoņu Kongresam ir jādeklarē sevi par vienīgo likumīgo LR varas iestādi.

2. Nav pieļaujama Pilsoņu Kongresa un pilsoņu komiteju atrašanās jebkādu PSRS-LPSR iestāžu pakļautībā (Tiklīdz šis punkts netiek ievērots, Pilsoņu Kongress un komitejas automātiski kļūst par reālās okupācijas varas bezpalīdzīgiem piedēķļiem un kā LR valsts iestādes pārstāj eksistēt.).

3. Pilsoņu Kongresā drīkst tikt ievēlēti tikai LR pilsoņi. Pieprasiet, lai patreiz esošā Pilsoņu Komiteja arī atbilstu šīm prasībām. Patlaban tajā piedalās gan svešas valsts pilsoņi, gan okupācijas iestāžu pārstāvji un tā pat atsakās pildīt valsts pārstāvniecības funkcijas. Noteikti pieprasiet atbildi uz saviem iesniegumiem un vāciet parakstus zem šīm prasībām. Mums jāapzinās, ka tieši Pilsoņu Kongress un pilsoņu komitejas ir tās likumīgās valsts un pašvaldību iestādes, kuŗām mums būs jāmaksā nodokļi, un no to darbiniekiem jāprasa atbildība par valsts likteni. Ar savu rīcību mums demonstratīvi jāparāda visai pasaulei, kuŗas mēs uzskatām par savām un kuŗas par svešām iestādēm. Ja tomēr Pilsoņu Kongress nespēs veikt šos uzdevumus, tad mēs, vismaz pagaidām, vairs nesaredzam iespējas, kā atjaunot 18. novembra republiku.

Un nebūsīm naivi, neļausīmies pasacīpām par labiem cilvēkiem mums naidīgās un nelikumīgās varas struktūrās, kuŗiem vienlaicīgi, nu, taisni vienlaicīgi un nekā savādāk, jāatrodas arī LR pilsoņu komitejās. Atcerēsīmies, ka svarīgi ir valsts (sistēmas) ietvari, nevis cilvēki. Vai tiešām 1940. gads mums neko nav iemācījis, kad cienījami un godājami rakstnieki un zinātnieki, politiķi un žurnālisti, virsnieki un profesori, valsts ietvariem mainoties, pārvērtās nicināmos tautas un valsts nodevējos - okupantu pakalpiņos.

Jāapzinās, ka šodien tieši kolaboranti ir tie, kas sauc: "Tautieši, nu vienoti Latvijai, nu vienoti taču, tikai tos briesmīgos LR ietvarus gan nevajag, būsīm

taču reālpolitiķi!" Turpretī, mēs, šķeltnieki, aicinām: "Nebūsīm viņu 'reālpolitiķi', būsīm reāli savas valsts patrioti!" Cita ceļamums vienkārši vairs nav. Mēs atrodamies politiskās attīstības periodā pirms pēdējā zvana, un pagaidām viņiem viss rit sekmīgi, jo viņi izmanto ne tikai visu komunistiskās valsts propagandas aparātu, tiešās un aizklātās varas sviras un satelītorganizācijas, bet jau pamanījušies savā sistēmā integrēt pat spītīgos LR Pretestības kustības aktivistus. Nu, ko tur, jau sen bija zināms, ka erzademokrātijas cukurgrauds ir vilinošāks par represiju pātagu.

Un tā, nomierinoši, prātīgi un saldi džempermīļu-tautfrontiešu, apdomīgi patriotisku papiņu un mammīņu, "apolitisku" garīdznieku, liberālu intelektuāļu un visplašāko tautas slāņu ausīs skan instiktīvi varas akceptēto atļautības amplitūdu sajūtošās, "konstruktīvās opozīcijas" sirēnu balsis. Tur ir gan manīgi, visos virzienos lēkājoši Pilsoņu Kongresa zirdziņi, gan barga LPSR AP, kuŗa vienā laidā sūdz PSRS Hāgas tiesā. Pret PSKP baidīmajiem funkcionāriem tur plecu pie pleca cīnās LTF ģenerāļi (kas kaujas lauku skaidri redz) un viņu ierindnieki - raitnieki no LNNK un daudz tur notiek maigu un brīnumainu pārvērtību, bet atjēdzieties no miega, jo drīz skanēs zvans, un, lai Dievs dod, ka ne mums!

ANDREJS BRANTS, šoferis.
JĀNIS VĒVERIS, krāvējs.

LATVIEŠU FONDS PIEŠĶIR ĪPAŠUS LĪDZEKĻUS LATVIJAS VAJADZĪBĀM.

Latviešu Fonda dāvanas latviešiem: Skandenieki un Saules Josta.

Latviešu fonda padome sanāca savā gadskārtējā pavasara sēdē, lai apskatītu tai iesniegtos projektus un izšķirtu to, vai projekti atbilst fonda darbības noteikumiem. Lielumlielā tiesa atbilda, un tos šī demokratiskā fonda vadība nodos saviem dalībniekiem galīgajai izšķiršanai šai vasarā. Kā zināms, par Latviešu fonda naudas sadalīšanu - iepretim visiem citiem latviešu fondiem - izšķiras fonda dalībnieki. Protams, šī jau vairākus gadus ir arī sēde, kuŗā reizi pēc reizes jānožēlo tas, ka labu labo iesniegumu ir daudz vairāk, nekā pietamās naudas. Un rodas jautājums par jaunu dalībnieku atrašanu, kas šo piešķirumu bazi palielinātu. Tā tas ir arī 1990. gadā, jo pieprasītāji grib \$ 73.300, ir tikai \$ 40.000.

Padomes sēdi vadīja tās priekšsēde Biruta Abula un protokolēja Imants Freibergs. Sēdē piedalījās arī LF revīzijas komisijas locekle Anita Bataraga.

No padomes ziņojumiem bija redzams, ka fonda finanses ir labā kārtībā un izdodamo naudas summu nosaka pašlaik pietamās ienākumu likmes. Tā ziņoja ieguldījumu pārzinis Valdis Liepiņš, kamēr fonda jaunais kasiērs uzskatāmi un ar statistiskām tabulām parādīja pašreizējo kases stāvokli un izdevumu budžeta izpildi.

Pavasara mēnešos pa Ameriku ir jau izbraucis cēlais folkloras ansamblis Skandenieki, un Kanadu arī spožā Saules Josta no Austrālijas, ceļā uz Rīgu. Abas turnejas LF dalībnieki izšķīrās atbalstīt ar prāviem piešķirumiem Vismaz Skandenieku gadījumā piešķirums bija nepieciešams, un bez tā turneja nebūtu notikusi.

1989. gada LF sapulce (NNN) Toronto atļāva padomei izvēlēties projektus, ko tā gribētu atbalstīt, lietojot līdzekļus, kas radās, likvidējot atsevišķus kopriska iegul-

dījumu un tos pārnesot uz Fonda kopēju ieguldījumu pārvaldi Toronto. Savā janvāra sēdē padome šādu izvēli izdarīja un ieteiks fonda balsotājiem līdzekļus piešķirt divi Latvijai ārkārtīgi svarīgiem projektiem. Kopējā mude tiem ir: Palīdzēsim latviešiem palīdzēt sev! Līgas Korsts Streipis valodas kurss "Easy Way to English" jau novērtēts Latvijas Universitātes svešvalodu fakultātē, un to izdevniecība Zvaigzne paredz izdot Latvijā 100.000 eksemplāros šī gada beigās. Kā kursa autore fondam bija ziņojusi, diezgan daudz vajadzību apmierināmas tikai ar dolāru palīdzību, lai gan Latvijas Izglītības ministrija ir garantējusi papīru šī kursa mācību grāmatai, tā īpaši pasvītrotot kursa nozīmīgumu. Kursu paredzēts lietot ne tikai pašmācībai, bet arī visās Latvijas vidusskolās. Padome ieteiks balsotājiem piešķirt "Easy Way to English" \$ 11.000.

Otru projektu fonds finansēs, bet izkārtojums paliek LF un AABS kopējās rokās. Ar \$ 13.000 paredz atbalstīt divu veidu cilvēku grupu darbu. Viena no tādām grupām būtu Latvijas zinātnieki un studenti, kam pietiekamas angļu valodas zināšanas, bet nepieciešams papildināt tehniskās vai saimnieciskās zināšanas. Otrā grupa būtu latviešu valodas pārvaldītāji - zinātnieki no vēl tā definējamās brīvās pasaules, kas var braukt uz Latviju un mācīt tādas zinības, kurās latviešu tauta pēdējo 50 gadu smagās nastas dēļ nav varējusi izglītoties. Paredz, ka šis projekts iedzīvināsies tikai 1991. gadā. Padomei pagāja diezgan daudz laika izšķirties, kā šos divi projektus pasniegt balsotājiem. Galu galā katru no šiem projektiem balsošanas lapā iespiedīs, lūdzot par katru balsot ar jā vai nē, gala rezultātu izšķirot vienkāršam balsu vairākumam. Katram fonda dalībniekam šai gadījumā būs viena balss, un šis process nekādā veidā neiespaidos izšķiršanos par ik gada projektiem, kur atkal katram fonda dalībniekam būs 20 punkti ar ko rīkoties. Biruta Abula atzīmēja, ka abu projektu svarīgums, kas izriet no fakta, ka tā Fonds palīdzēs latviešiem palīdzēt sev pašiem, varētu pievilkt gan jaunus dalībniekus, gan ziedojumus no pašreizējiem fonda biedriem.

Atverot jauno projektu lietvedes Astrīdes Janšones projektu summējumu, radās ieteikums to izsījāt un tikai tad apspriest. Izsijāšanā par jau notikušiem, nepilnīgiem vai neskaidriem atzina 4, kopā par \$ 11.000, tā padarot pieprasīto summu krietni zemāku (\$ 62.300) un daudz tuvāku pietamās naudas summai. Galu galā pieprasītā summa samazinājās vēl vairāk, jo daži no iesniegumiem atbilda sēklas naudas prasībām: Edītei Irbei piešķīra \$ 1.000, lai atbalstītu Latvijas KF projektu atjaunot etnografiski pareizus latviešu tautas tērpus. Dr. Zaigai Kalniņai - \$ 500 īskursu semināram Latvijā virsmāsu apmācīšanai, Kanadas latviešu fotogrāfam Vidvudam Ingelēvičam \$ 1.500 par augstvērtīgu latviešu fotogrāfiju izstādes rīkošanu Šveices labākajās foto galerijās.

Iesniegtie projekti šī izdevuma lasītāju ērtības labad arī jāsadala. Vispirms, jāmin tie, kas paplašina mūsu kultūras apvāršņus. Padome lēma virzīt tālāk lūgumu ar \$ 4.500 atbalstīt Dr. Vairas Freibergas grāmatas "Trejādas saules" ilustrēšanu, tipografisko apdari, iespēšanu un iesiešanu. Tāpat Artūra Rubēpa lūgtos \$ 2.000 trimdas latviešu teātra vēstures rakstīšanai, \$ 500 Aleksandra Pūriņa videolentas "Daru pūru Latvijai" sagatavošanai: lenta dokumentēs mūsu daiļamatniecības vecmeistaros. Māra Strautmane lūdz piešķirt \$ 3.000 vēsturiskam pētījumam "Latviete - sieviete toreiz un tagad", kurā piedalīsies arī Brigita Karpa no Latvijas, un Arno Teivens \$ 6.000 pētījumam (150 lpp. un 300 attēlu) "Latvijas lauku krogi un ceļi" izdošanai.

Otrā lielākā grupa ir projekti Latvijai. Jau nā Gaita lūdz \$ 3.000 žurnāla sūtīšanai Latvijas lauku bibliotekām. P. Cers gatavo videofilmu "Atkalsatikšanās" par 3 paaudžu satikšanos Latvijā

pēc 45 gadiem. Šai vajadzībai viņš lūdz \$ 7.500. Maija Hinkle lūdz \$ 3.000 Latvijas KF svarīgā Cilvēkarchīva priekšdarbu veikšanai: datora iegādei un nogādāšanai Latvijā un LKF vecākās ekspertes Māras Zirnītes ASV un Kanadas apciemojumam. RVV Kurša lūdz \$ 12.000 skolnieku apmaiņai ar Latvijas skolām. Šeit vairāki padomes locekļi iebilda, ka tādus darbus var darīt ASV vietējās skolas ar saviem budžetiem. Daiga Bukševica lūdz \$ 7.500 datoram un programmām Kuldīgas Mākslas un Humanitāro Zinību skolai. Uldis Klauss lūdz \$ 5.000 papīra iegādei Latvijas vajadzībām, īpaši Antai Rudzītei 5 sējumu krājuma "Latviešu tautas dzīves ziņa" izdošanai.

Trešajā grupā ir mūsu trimdas sabiedrības projekti, kam, protams, vajadzīga tik pat liela uzmanība kā abām iepriekšējām grupām.

Jāņa Riekstiņa LSC bibliotēka lūdz \$ 15.500 kartotekas (arī Toronto Centra un Jēgera bibliografiju) ierakstīšanai datorā un kartīšu izrakstīšanai. Daļa naudas paredzēta atsevišķa darbinieka atalgošanai. Atkārtot pie LF dalībniekiem griežas Rasma Ruģele, lūdzot \$ 3.000 laikraksta LAIKS indi-cēšanai. Starp citu, par šo indeksu interesējas arī Latvijas Zinātņu Akadēmijas Fundamentālā bibliotēka. Kārlis Zvejnieks lūdz \$ 3.500 Ventspils un 700 gadu jubilejas un Ventspils novada dokumentēšanai grāmatā.

Sis ir plašs un interesants iesniegumu klāsts, un fonda dalībniekiem būs krietni jālauza galva par to, kam dot savus 20 punktus. Protams, ja šo rakstu lasa tie, kam galva nebūs jālauza, tad jāvaicā: vai nebūtu vērts izdot tikai \$ 10 mēnesī, lai varētu piedalīties tik plaša, krāšņa un interesanta kultūras darba tiešai atbalstīšanai?

Fonds prasa tikai \$ 10 mēnesī, tā adrese ir šī raksta beigās. Piedalieties! Jo uz Latviju iet mūsu domas, daudz plānu un daudz mūsu cilvēku, no tiem lielākā daļa pat ar cēliem nolūkiem. Bet neliekas, ka kāds koordinē kultūras darbu Latvijai. LF to varētu paveikt - bet ar katra latvieša sirsnīgu palīdzību. Rakstiet LF jau šodien un pieliekat čeku par tikai \$ 60 - iestāšanās un pirmā mēneša maksu. Mēs ņemam pretim arī \$ 1.050, un ar to jums balstiesības uz mūžu!

Latviešu Fonds: Jānis Grāmatīšs, P. O. Box 4024, Washington, DC 20026-4024, U. S. A.

LAIMONIS STREIPS.

KARDINĀLIS VAIVODS MŪŽĪBĀ.

Kardinālis Julijāns Vaivods aizgāja Dieva mierā š. g. 24. maijā, agrā rīta stundā, plkst. 2:30. Viņš būtu sasniedzis 95 gadu vecumu 18. augustā. Apbedīšanas dievkalpojumi sākās svētdien, 27. maijā, Rīgas Svētā Jēkaba katedrālē ar Vesperēm un Rožukroni. Nākošā dienā turpat bija svinīgā svētā mise un otrdien apglabāšana Aglonas Dievmātes svētnīcas dārzā, kā to savā testamentā viņš bija noteicis.

Vēl nesen, šī gada sākumā, iznāca 2 viņa grāmatas - "Septiņi mēneši Liepājas cietoksnī" un sprediķu krājums "Atpūtai un darbam". Bija jāapbrīno viņa darbīgums. Blakus atbildīgiem pienākumiem Baznīcas pārvaldē viņš atlicina laiku plašiem pētījumiem, kā Latvijas Baznīcas, tā sprediķošanas jomā.

Ar 1989. gada 12. jūnija Latvijas PSR Augstākās tiesas prezidija lēmumu atcēla 1958. gada 13. maija tiesas spriedumu, ar ko viņš bija notiesāts uz divi gadiem padomju soda nometnē. Autors bija notiesāts par to, ka viņš no 1942. līdz 1954. gadam bija "sarakstījis pretpadomju satura reliģiskas grāmatas". Tiesas spriedums tagad tika atzīts par nelikumīgu un netaisnīgu. Manuskripti, kas bija konfiscēti, 1989. g. 15. jūnijā atgriezās autora rokās. Tur bija pavisam 9 biezi sējumi: "Atpūtai un darbam" 3 sējumos, svētrunas svētdienām un svētku dienām 2 sējumos un "Latviešu katoļu Baznīcas vēsture" 4 sējumos.

Kardinālis J. Vaivods piedzima 1895. gada 18. augustā, Vārkavā. Viņa tēvam Izidoram piederēja 7 ha špožu zemes saimniecība. Ģimenē bija 6 bērni. Julijānam, kā vecākajam, bija agri jāpalīdz visos saimniecības darbos. Vispirms, ganu gaitās. Ģimenē valdīja stingrs, reliģiozs gars. Māte Franciska iemācīja bērniem lasīt pātaru grāmatā jau pirms skolā iešanas. Viņš vispirms nobeidza trīsklasīgo Vārkavas pamatskolu, kur mācības bija krievu valodā. Pēc tam skolas gaitas turpinājās Preiļu četrgadīgajā pilsētas skolā, kur atkal visi priekšmeti bija krievu valodā.

1913. gadā viņš devās uz Pēterpils garīgo semināru, ko beidza 1918. gadā un tiek iesvētīts par priesteri.

Vispirms strādājis kā vikārs jeb palīgmācītājs Aglonā pie dekāna J. Velkmes, tad Rēzeknē un Ludzā, pasniedzot arī skolās ticības mācību. Tad dažus gadus strādā kā ticības pasniedzējs Daugavpils skolās. Atgriežas kā vikārs Varakļānos. Beidzot viņu nozīmē par prāvestu jeb draudzes mācītāju Kurzemes draudzēs - Lēnās, Alšvangā un Ventspilī, kā arī Jaunjelgavā. Nodibinoties Liepājas diocēzei, tās bīskaps A. Urbšs ieceļ J. Vaivodu par kancleru un Liepājas katedrāles prāvestu. Atstājot Latviju, bīskaps viņu ieceļ par ģenerālvikāru. Pēc atbrīvošanas no soda nometnes Mordovijā, 1961. gadā viņu ieceļ par Rīgas Jēkaba katedrāles prāvestu, bet 1962. g. par Rīgas metropoles kūrijas ģenerālvikāru. Kā tāds viņš kopā ar dekānu J. Ušrovski ieradās Romā uz koncilu, un tur pāvests Pauls VI viņu ieceļ par bīskapu un abu Latvijas diocēžu apustulisko administrātoru.

Viņu iesvētīja par bīskapu Sv. Pēterā bazilikā 1964. gada 18. novembrī kard. P. Marella, asistējot bīskapiem J. Rancānam un B. Sloskānam.

Par kardināli viņu ieceļ pāvests Jānis Pauls II 1983. gada 2. februārī konsistorijā. Viņš ir pirmais latviešu kardinālis. Abu Latvijas diocēžu priekšgalā palika līdz mūža beigām.

Savā garajā mūžā Vaivods bija apguvis plašu kultūru, kas atspoguļojās viņa rakstos, ko ilgi varēs publicēt un lasīt. Pateicoties viņa līdzsvarotajam raksturam, viņš bija iemīļots ne tikai amatbrāļu vidū, bet arī citās konfesijās un tautās. Visi ticīgi apbrīvoja viņa labi sagatavotos un dzīvos sprediķus, tāpat arī viņa dinamisko dvēseļu aprūpes veidu, pazemīgi pielāgojoties dzīves prasībām, pieņemot tikpat labi augsto kardināļa godu, kā nelielas lauku draudzītes aprūpētāja vietu.

Lai Dievs viņu atalgo debesu mājokļos!

Mons. Dr. A. BRUMANIS.

MŪZIKA:

JĀPIESAKAS KOĻIEM.

Organizācijas darbs 9. Kanadas Latviešu Dziesmu Svētkiem, kas notiks laikā no 29. jūnija līdz 7. jūlijam 1991. gadā, turpinās. Ir salikta nošu grāmata, ko iespiedīs nākošā mēneša laikā.

Līdz šim svētku kopkoncertam pieteikušies 20 koļi ar 554 dziedātājiem.

Koļi, kas dažādu iemeslu dēļ vēl nav piesūtījuši pieteikšanās informāciju, lūgti pieteikties pie koļu administrātora

Gunāra Liepiņa,
848 Juniper St.,
Oshawa, Ontario,
Canada L1G 3E1,

kas izsūtīs vajadzīgo skaitu dziesmu krājumu.

G. L.

Laipni lūdzam līdzstrādniekus, it sevišķi vasaras mēnešos, pasteigties ar rakstu un ziņu iesūtīšanu. Dažādajās MLB Ziņotāja nodaļās var piedalīties jeb kurš interesents.

Red.

/ Turpinājumu lasiet 18. lpp.! Red. /

Jauni latviešu mūziķi no visiem kontinentiem laikā no 17. - 27. jūnijam atkal satikās Orfordas mākslas centrā, Kvebekā. Satikās uz desmit garām, darba pilnām dienām, lai papildinātos meistarklasēs, saspēlētos kameransambļos, sagatavotu noslēguma koncertu programmas.

Linda Aļle, Vācija, Pauls Berkolds, Ņujorka, Ingrīda Gūtberga, Bostona, Anita Kupriša, Bostona, Dita Krenberga, Latvija, Rasma Lielmane, Meksika, Artūrs Ozoliņš, Toronto, strādā aizgūtnēm. Juris Kulakovs, Latvija, kurš pirmo reizi šajā nometnē vada elektromūzikas instrumentu klāsi, spiests pēmt palīgā nakts stundas - tik liela ir jauno entuziastu griba pabeigt sava darba programmu līdz koncertam.

Jāatzīstas, ka reti nākas sastapt vienkopus tik mirdzošus skatienus, kādus redzēju, nē, drīzāk izjutu savu lekciju laikā par jaunās latviešu mūzikas ceļiem.

Pēteris Aldiņš, Bostona, savukārt, jaunākiem dalībniekiem stāstīja par mūsu mūzikas vēsturi. Gunta Plostniece, Filadelfija, deva savu ieskatu latviešu solo dziesmā un J. Vītola daiļradē.

Un kur nu vēl īstu, dzīvu komponistu autorstundas - Pēteris Aldiņš, Dace Aperāne, Juris Kulakovs, Anita Kupriša, Artūrs Maskats!

Šī kompleksā, daudzpusīgā programma bija tik piesātināta, ka tikai brīnums (jeb ārkārtīgs gribas spēks?) ļāva smalkajai un klusajai Dacei Aperānei tikt galā ar visu sarežģīto organizēšanas darbu - nemanāmi un smalkjūtīgi Daces klātbūtne jautās katrā ikdienas un visā sarežģītajā kopplānā ("skedžuls bija vienmēr okē!"): mēģinājumu telpas un laiks, instrumenti, orķestŗa un ansambļu savstarpējās saskaņošanās, vakara programmas, rītdienas plāni - tas viss viņas stingrajā rokā. Un neatņemami palīgi-Stauveru ģimene, kas ar mašīnām šaudījās šurp - turp, sagaidot, pavadot un izmitinot, gan nometnes vadītājs Pauls Berkolds un administrātores Mārīte Neimane. Jebkurās apjukuma priekšnojautās ēdamzālē Paula lieliskais baritons visu sakārtoja pareizā veidā, ko klusi un pavisam nemanāmi biroajā nodrošināja Mārīte Neimane.

Dienas bija piesātinātas ne tikai dalībniekiem, bet arī lektoriem - katrs savu iespēju robežās centamies maksimāli izpalīdzēt gan meistarklasēs kā pavadītāji, gan ansambļu spēlē. Un rezultāti bija negaidīti un aizkustinoši.

Lai man piedod šoreiz mūsu koncertslavenības - Linda Aļle, Pauls Berkolds, Dita Krenberga, Rasma Lielmane, Artūrs Ozoliņš un Pēteris Zariņš, ka detalizēti neapstājos pie viņu koncertiem. Mēs visi zinām, ko varam gaidīt no šiem latviešu atskatotājmākslā tik izcilajiem mūziķiem - Paganini, Šopēna, Doplera un citu repertuārā viņi ir perfekti, stabili. Viņi parasti nepieviļ pamatotās cerības, kas vienmēr saistās ar viņu priekšnesumu. Un tā tas vairāk vai mazāk bija arī šoreiz.

Kā jau latviešu mūsdienu mūzikas pētnieci, mani vienmēr visvairāk interesē mūsu pašu jaundarbu atskapojumi. Tieši tur vienmēr uzplaukst kāds negaidīts zieds, kā, piemēram, Edgara Karika klusinātā, smalkā flautas pastorāle "Sirrus", veltījums Dītai Krenbergai. Vijīgi izstrādātā meldija itin kā vibrējot ceļas augstāk un augstāk un izgaist kaut kur zilgmē pie spalvu mākonīšiem. Šīs dažas dienas pirms koncerta nometnē sacerētās notis, droši vien, tagad aizceļoja Dītai Krenbergai līdz uz Tanglvudas vasaras kursiem, un varbūt divu mēnešu ilgajā prombūtnē atgādinās Latvijas vasaru līdzās Maijas Enfeldes "Sērdienes dziesmai", kuŗa arī skanēja Jāņu dienas koncertā.

Rasma Lielmane savu virtuozitāti pilnam varēja paust Gundara Pones darbā "Di gran maniera". Diezgan mozaikveidīgais darbs vijolei solo rakstīts ar vērienu un komponistam piekrītošo mūzikas iekšējās attīstības izjūtu.

Dažas fotogrāfijas no III Mūzikas nometnes Orfordā, Kvebekā: 1. Nometnes dalībnieki no kreisās - Andrew Martens, Laura Liepiņa, Daina Plostniece, Dāvids Šmits un mūzikas daļas vadītāja Dace Apeņāne. 2. Daļa no nometnes vadības - L. J. Dz. Sv. Padomes sarīkojumu daļas vadītāja Ilga Stauvere, administratore Māriete Neimane, lektore Ingrida Zemzare, nometnes vadītājs Pauls Berkolds, lektore Ingrida Gūtberga un Rasma Lielmane. 3. Ilga Stauvere un Dita Krenberga.

Baltieši demonstrē 30. maijā, Otavā. 1. Karogu jūra un demonstranti pie Kana-
das parlamenta Centra bloka celtnes. 2. Montrealas igauņu grupa gatavojas gājje-
nam uz parlamenta laukumu. Priekšplānā pa labi igauņu Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes
mācītājs H. Laaneots, no viņa pa kreisi draudzes priekšnieks un Montrealas Bal-
tiešu federācijas nodaļas vadītājs Pēteris Moldre. M. Sulton foto uzņēmumi.

Līdzīgus uzdevumus veica Linda Biruta Alje Tāli-valža Keniņa Sonātē. Polifonija - komponista Istā stihija, un L. Alje atklāja visu šī sarežģītā skanuraksta ekspresiju un dinamiku.

Šīs īpašības sevišķi noderēja Pēterja Vaska trio "Episodi e canto perpetuo" atklāsmē, kur kopā ar Rasmu Lielmani un Pēteri Zariņu izdevās noturēt pakāpeniski augošu uzmanību visa garā dziedājumā un epoziji virknes laikā.

Artūram veltītās Paula Dambja Etīdes Nr. 4 atskaņojums lika domāt, ka, ja pianists atlasītu kādas 3 - 4 etīdes, tas varētu izvērsties par viņa koncertrepertuāra "nagli" - tik piemērotas tās būtu A. Ozoliņa precizajam, loģiski skaidrajam spēles stilam. Kā jau parasts, Artūrs Ozoliņš caurām dienām neatgāja no koncertflīģeļa, un koncertzāle tika iesaukta par "Artūrsētu". Vislabāk šai sētā jutās Dāvids Šmits, kurš šoreiz bija vienīgais A. Ozoliņa students, un tā saņēma lauvas tiesu. - A. Ozoliņš pat spēlēja ar viņu klavieru duetu Ingrīdas Gūtbergas lietpratīgā vadībā - tas bija tik labi!

Izsmalcinātas bija Imanta Mežaraupa Trīs dziesmas ar Kārļa Kurbada vārdiem Paula Berkolda un Pēterja Zariņa priekšnesumā. Latvieši ir, tiešām, lieliski solodziesmu rakstītāji, un tas parādījās arī dalībnieku koncertos, kur īpaši izcēlās jaunā baritona Endrjū Martena talants.

Kopā ar Ingrīdas Gūtbergas skaidro, decento, ļoti rūpīgo un precīzo klavierpartiju Pēterja Aldiņa dziesmu ciklā "When Grass Starts Green" atklājās niansēs izjusta un tai pašā laikā prasmīgi organizēta pasaule. Tā bija kāda īpaša vasaras pasaule, kas saplūda ar visu četrus koncertus noskaņu. Plaukuma vidus, Jāņi, saulgrieži - vai tikai gadskārtās, vai varbūt visai mūsu tautai, dzimtenei, valodai? Tā bija neaprauktā sajūta, kad latvieši no Austrālijas, Kanadas un Latvijas 23. jūnijā vakarā koncerta pēdējo daļu sāka ar Imanta Zemzara "Jāņu dienu". Klusās, aizmūrētās skumjas no šī darba pacēlās itin kā caurspīdīgas gara pavadones, un savāds gaišums likās pavadām gan Anitas Kuprisas dziesmas "Es tev dāvinu strazdu būri" (I. Ziedonis), gan P. Aldiņa "Mēness starus stīgo (Aspazija)" atskaņojumus.

Kāda liela garīga enerģija vienoja šos jaunus cilvēkus, lai Edgara Karika, Anitas Kuprisas un Daces Aperānes vadībā tik īsā laikā sagatavotu Jāņa Mediņa "Pie baznīcas", A. Kuprisas, J. Beloglazova, A. Maskata, P. Aldiņa dziesmas, Daces Aperānes Romanci... Likās, ka šo skaisto mūziku visi spēlēja ar tādu nevilnotu prieku, ka neviens pat nepamanīja nogurumu, kas krājās garajās mēģinājumu stundās.

Kad jauni cilvēki ar tādu starojumu spēlē latviešu mūziku, tad atdzimst ticība mūsu mūzikas (vai tikai mūzikas?) nākotnei.

Cik daudz talantīgu komponistu!

Cik daudz mūzikāļu jauniešu!

Cik daudz gara un enerģijas!

Lai tā būtu vienmēr!...

INGRĪDA ZEMZARE.

TĀLU CIEMIŅU PIEZĪMES.

Es ļoti daudz iemācījos par latviešu mūzikas attīstību. It sevišķi man bija liels pārdzīvojums iepazīties ar divām mana vecuma čellistēm no Latvijas.

Vienmēr esmu gribējusi mācīties mūziku latviešu valodā, un III Mūzikas nometnē man pirmo reizi mūžā bija šī iespēja.

Ļoti daudz ieguvu no visiem lektoriem.

Sadraudzējos ar mūziķiem no visas pasaules.

Ceru, ka man būs iespēja atbraukt tālo ceļu no Austrālijas uz nākošo mūzikas nometni Orfordā, un varbūt kādreiz uz mūzikas nometni Latvijā.

INGA AIZSTRAUTA, Sidnejā.

Iespaidu ir tik ļoti daudz, ka tā īsti visu aptvert varētu tikai pēc kāda laika Latvijā, kad vēlreiz visu atcerēšos. Tas, protams, viss bija ļoti skaisti, jo man tas viss bija pirmo reizi. Šovakar ir nedaudz skumji, jo rīt jau jābrauc, un ļoti, ļoti gribētos ticēt, ka vēl šeit kādreiz atgriezīšos.

Šajā laikā esmu kārtīgi strādājusi savā speciālitātes laukā, un tas man sagādāja īstu baudu. Mums ar Ingu bija ļoti jauka pasniedzēja - Biruta Alje.

Arī orķestra mēģinājumos un citās lekcijās bija daudz neaizmirstamu mirkļu. Un galvenais - kopības sajūta, ka mēs esam viena tauta un ka attālums starp mums nemaz nav tik liels.

Šis laiks man vienmēr paliks atmiņā, un es ceru, ka mēs varēsim tikties visi šādā nometnē Latvijā. Pagaidām tas ir sapnis, bet ja mēs ticēsim tam cieši, tad tas piepildīsies!

Uz redzēšanos Latvijā!

INESE STAĻĶE, Rīgā.

Kad man Konservatorijas rektors Imants Kokars teica, ka jūnijā man būšot jābrauc uz III latviešu mūzikas nometni Kanadā, Orfordā, domāju, ka viņš dzen jokus.

Taču šie joki izrādījās īstenība. Pateicoties Ilgas un Martiņa Stauveru, Daces Aperānes un Latvijas Mūzikas Biedrības gādībai, es divi nedēļas pavadīju Kanadā un galvenais - spēlēju čellu III Mūzikas nometnē.

Šādā nometnē es piedalos pirmo reizi un, atskatoties uz skaistajām desmit dienām, zinu, ka vēlos piedalīties arī turpmāk.

Šī nometne deva man ļoti daudz. Katru dienu lekcijās mēs varējām papildināt savas zināšanas čello spēlē un latviešu mūzikā, sevišķi par tiem komponistiem, kas dzīvo ASV un Kanadā. Čello spēles meistarklasi vadīja Biruta Alje, kas daudz pastāstīja par dažādiem šī instrumenta spēles papēmiem, par mūzikālā tēla veidošanu. 24. jūnijā man bija dota iespēja spēlēt dalībnieku koncertā gan solo, gan orķestrī.

Es ilgi atcerēšos jauko un sirsniņo gaisotni, kas valdīja nometnē, kopīgos folkloras vakarus, lekcijas, jaukās sarunas ēdienreizēs.

Ļoti ceru, ka man vēl kādreiz būs iespēja satikt cilvēkus, ar kuriem es iepazīnos nometnē.

INGA SUNEPA, Rīgā.

MŪZIKĀLI JĀŅI.

Šī gada Jāņu nedēļas nogalē - 23. un 24. jūnijā, Mt. Orfordā, piedzīvojām reti mūzikālus Jāņus. Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomes rīkotās III Mūzikas nometnes ietvaros šē notika četri latviešu mūzikas koncerti, kurus izpildīja nometnes lektori un dalībnieki. Tiem vēl pievienojās, līgošana, aplīgošanās, rotaļas un ugunsкура vakars Jāņa Mateus vadībā un azais ar sieru un kanadiešu miestīņu metala mucā. Tās bija skaistas dienas, kurās pat netrūka saules, un naktī - zvaigžņu, kamēr pilsētā valdīja tumši lietūs mākoņi un spēcīgas lietus gāzes.

Uz šo dažādo sarīkojumu virkni bija ieradušies ap 40 montrealiešu un daži Ņujorkieši, bostonieši un torontieši, kas piedaloties visos vai dažos sarīkojumos kopā ar nometnotājiem pavisam kopā deva 475 apmeklētāju. Šis cipars gan tomēr bija daudz par mazs, lai attaisnotu rīkotāju cerības, ka koncerti dos pietiekamus ienākumus, lai sabalansētu nometnes saimniecību. Šim mērķim vajadzēja vēl vienu simtu apmeklētāju, kas piedalītos visos sarīkojumos. Rezultātā III Mūzikas nometne prasīs piemaksu, kurās segšanai Latviešu Jaunatnes Dzes-

mu Svētku Padomei atkal būs jāmeklē atbalsts latviešu sabiedrībā.

Nometnē piedalījās 27 dalībnieki, no kuriem 16 bija no ASV, 7 - Kanadas, 3 - Latvijas un 1 - Austrālijas. Lektoru bija 15 - 6 no ASV, 4 - Latvijas, 2 - Kanadas un pa 1 no Austrālijas, Meksikas un Vācijas: Pēteris Aldiņš, folkloras mūzika, Biruta Aļģe, Čells, Dace Aperāne, kompozīcija, Pauls Berkolds, balss, Edgars Kariks, orķestŗa diriģents, Dita Krenberga, flauta, Anita Kuprīsa, vokālais ansamblis, trompete, Juris Kulakovs, sintezatori, Ingrīda Gūtberga, klavieres, Rasma Lielmane, vijole, Artūrs Maskats, latviešu mūzika, Artūrs Ozoliņš, klavieres, Gunta Plostniece, balss, Pēteris Zariņš, klavieres, Ingrīda Zemzare, mūzikas vēsture.

Mūzikālās daļas vadītāja bija Dace Aperāne, nometnes vadītājs Pauls Berkolds, administratore Māriete Neimane. Nometnes tehniskā izkārtotāja un L. J. Dz. Sv. padomes sarīkojumu daļas vadītāja - Ilga Štauvere.

Cik intensīvs bija nometnes darbs, liecina ieskats 20. jūnija programmā: plkst. 8 - 9 brokastis; plkst. 9 - 10 individuālo instrumentu vingrināšanās; plkst. 10 - 12 orķestŗa, vokālo ansambļu, sintezatoru un klavieru mēģinājumi; plkst. 12 - 13 pusdienas; plkst. 13 - 14 P. Aldiņa un I. Zemzares lekcijas, katra savā telpā; plkst. 14 - 15 instrumentu spēle, plkst. 15 - 16:30 meistarklases balsij, Čellam, flautai, trompetei, sitezatoram, klavierēm un vijolēm; plkst. 17 - 18 speciālprogramma - Birutas Aļģes meistarklase; plkst. 18 - 19 vakariņas; plkst. 19:30 - 20 P. Aldiņa vadītais folkloras vakars Ķekatas; plkst. 20:15 vakarprogrammas turpinājums - I. Mežaraupa, L. Ritmanes, D. Aperānes un A. Maskata mūzika.

Atpakaļ pie mūzikālajiem Jāņiem, kas bija piedzīvojums ikvienam. Pavisam kopā 4 koncertos tajos dzirdējām 50 dažādus skaņdarbus, kuŗu vidū bija 4 pirmatskaņojumi.

Pirmajā izlases koncertā (plkst. 15, 23. jūnijā) F. Doplera Ungāru pastorālo fantāziju atskaņoja Dita Krenberga un Pēteris Zariņš; G. Pones Di gran maniera - Rasma Lielmane; A. Kalniņa Balādi, P. Dambja Etīdi Nr. 4, F. Šopēna Valsi do dēieza maŗorā, divas mazurkas Op. 17 un Scherzo Nr. 1 si minorā - Artūrs Ozoliņš; P. Vaska Episodi e canto perpetuo - Rasma Lielmane, Biruta Aļģe un Pēteris Zariņš.

Pirmajā dalībnieku koncertā (plkst. 19, 23. jūnijā) dzirdējām A. Corelli Sonāti en fa E. Zosuļa, trompete, I. Bucēna, vijole, un A. Kuprīsas, klavieres, atskaņojumā.

J. Skornicka Vasaras vakars atskaņoja flautistes R. Blumberga un A. Pirvica, bet F. Borovska Adorāciju I. Būcēns, vijole, ar D. Aperāni pie klavierēm.

J. Haidna Trio Nr. 1 atskaņoja flautisti V. Bondarenko, M. Laird un A. Pivrica; H. Pavasara Melodiju - I. Malēja, vijole, ar D. Aperāni pie klavierēm. S. Rachmaņinova Bakaroli no 1. Svītas, Op. 5 - Dāvids Šmits un Artūrs Ozoliņš.

I. Zemzara Jāņu dienu (pirmatskaņojums ārpus Latvijas) - A. Kuprīsa, trompete, I. Malēja, vijole, A. Voldiņa, alta vijole, A. Maskats, klavieres, I. Aizstraute, Čells. D. Aperānes Romanci (pirmatskaņojums) izpildīja nometnes dubultkvartets, diriģējot autorei.

A. Kuprīsas Atjaunošana (pirmatskaņojums) izpildīja nometnes stīgu ansamblis, diriģējot autorei. A. Maskata Tēvs Turaidas kalnā (pirmatskaņojums ārpus Latvijas) izpildīja nometnes vokālais ansamblis Anitas Kuprīsas vadībā. J. Belagiāzova divi dziesmas Kas grib baltas vilainītes un Jāņos gāju, Pēterosi dziedāja kameransamblis A. Kuprīsas vadībā.

A. Kuprīsas Es tev dāvinu strazdu būri (I. Ziedopa vārdi) dziedāja baritons Endrjū Martens un soprāne Daina Plostniece, klarnetes solo izpildīja Andis Garuts, pie klavierēm - autore.

P. Aldiņa Mēness starus stīgo (Aspazija) pirmatskaņojumā dziedāja baritons Pauls Berkolds un vokālais ansamblis, pie klavierēm - J. Kulakovs.

Sekoja nometnes sintezatoru ansambļa priekšnesumi, kuŗos savus darbus atskaņoja Eriks Griffiths, Egīls Kaljo un Saša Spurmanis (arī dziedot savas kompozīcijas solo).

Visi nometnes dalībnieki un lektori kopā, skaitā 42, izpildīja Juŗa Kulakova Gandrīz tautas dziesma (M. Melgalvs), Pēteris Aldiņa vadībā.

Otrajā izlases koncertā (24. jūnijā, plkst. 13) J. Vītola Prelūdi Op 17, Nr. 2 mi minorā un L. Garutas Klavierkoncerta II daļu atskaņoja Pēteris Zariņš. T. Ķeniņa Klavieru koncertu solo Čellam - Biruta Aļģe.

M. Einfeldes Sērdieņu dziesmu, N. Paganini Kaprīzi Nr. 11 un H. Bello Yo soy - flautiste Dita Krenberga un P. Zariņš. Piedevām pirmatskaņojumā viņa spēlēja Edgara Karika Sirrus.

Imanta Mežaraupa Trīs dziesmas - Šie vārdi, Silu šalka un Aizejot (Kārļa Kurbada vārdi) un fragmentus no A. Kalniņa operas Baŗuta dziedāja baritons Pauls Berkolds, pie klavierēm Pēteris Zariņš.

Nometnes dalībnieku otrajā koncertā (24. jūnijā, plkst. 16) J. Mediņa Āriju atskaņoja Inese Staļģe, Čells, Ingrīda Gūtberga, klavieres.

F. Šopēna Poļonēzi do dēieza minorā atskaņoja pianists Dāvids Šmits.

P. Aldiņa When grass starts green (3 daļās) dziedāja baritons Endrjū Martens, pie klavierēm Ingrīda Gūtberga.

A. Skultes Āriju un J. Mediņa Jūsma spēlēja Laura Liepiņa, vijole, pie klavierēm - G. Plostniece. L. Boccherini Sonāti la maŗorā atskaņoja Inga Sunepa, Čells, pie klavierēm - A. Maskats.

Koncerta otrajā daļā dzirdējām skanīgo Orfordas latviešu stīgu orķestŗi, ko diriģēja Edgars Kariks no Austrālijas. Orķestŗis atskaņoja J. Mediņa Poēmu - Pie baznīcas, Arnolda Šturma Suite Modale klarnetei ar stīgām (pārrakstīts klarnetei no oriģinālā flautas solo), klarnetes solo izpildot Andim Garutam, un A. Vivaldi Vasaru ar vijoles solo, Lauras Liepiņas izpildījumā.

Koncertmeistare bija Laura Liepiņa no Bostonas. Pirmās vijoles spēlēja Inga Malēja Bafalo, ASV, un Imants Būcēns, Otava, Ontario, otrā vijoles - Andrējs Martens, Bostona, ASV, Larisa Hausmane, Toronto, Ontario, Suzane Neimane, Burlingtoņa, Ontario. Violas - Andra Voldiņa, Bostona, ASV, Indra Friede, Bostona, ASV, Lāra Kundziņa, Ņujorka, ASV. Čellu - Inga Sunepa, Rīga, Latvija, Inese Staļģe, Rīga, Latvija un Inga Aizstraute, Sidneja, Austrālija. Klavičembalo - Dāvids Šmits, Toronto, Ontario.

Tieši šis tik ļoti nozīmīgais koncerts bija visvājāk apmeklēts. Zēl. Sniegums tajā bija teicams un rūpīgi gatavots. Tas, nav šaubu, bija pelnījis plašāku sabiedrības atsaucību. Protams, sabiedrībai neapgāzams attaisnojums-rīkotājiem vajadzēja koncertus un nometni rīkot citā laikā. Diemžēl, tas nebija iespējams, jo Orfordas centrs pieejams tikai tad un ne citā laikā... Šķiet, zaudētāji bija tie, kas neieradās un, diemžēl, mūsu jaunie mūziķi, kuŗus būtu iepriecinājusi klausītāju pilna zāle.

Nometni 17. jūnija vakara stundās atklāja Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomes priekšsēdis M. Štauvers, pieminēdams, ka astoņdesmito gadu sākumā izsappotais sapnis par mūzikas nometni turpinājoties un atzīstot, cik pareizs tomēr izrādījies padomes atzinums, ka 7. latviešu jaunatnes dziesmu svētki, kas sākumā bija paredzēti pēc šīs nometnes, jāatsauc.

Nometni slēdza 27. jūnijā.

29. jūnijā 10 nometnes orķestŗanti ar pavadītājiem devās ceļojumā uz Rīgu, lai tur piedalītos 20. dziesmu svētku orķestŗa koncertā un divos kopīgos koncertos ar Rīgas jauniešu simfonisko orķestŗi. Viņiem tur pievienojās citi, kas uz Latvi-

ju bija devušies agrāk pa citiem ceļiem, un 1989. gada orķestra dalībnieki, kas dzīvo Latvijā. Pavisam kopā Latvijas koncertos piedalīsies no 15 līdz 20 Orfordas nometnes mūziķu.

Šis ceļojums bija negaidīts un prasīja daudz pūļu. To izkārtāja Ilga Stauvere.

Pa tālruni sapemta ziņa, ka visi savā lomā iejutušies, čakli piedaloties mēģinājumos un esot sevišķi gandarīti, ka mērojuši tālo ceļu.

Nometnes laikā tika risināti nākotnes sapņi.

Visi nometnotāji - dalībnieki un lektori - ir sajūsmā par Orfordu, it sevišķi Latvijas pārstāvi. Tādēļ paredzams, ka arī turpmāk ap Mūzikas nometni paredzētās aktivitātes notiks šeit.

Nākamgad paredzēts Mūzikas nometnes orķestra koncerts 9. vispārējos latviešu dziesmu svētkos Kanadā, kas no 29. jūnija līdz 7. jūlijam notiks Toronto. Šī krasta orķestrantus papildinās dalībnieki no Latvijas. Laikā no 23. - 29. jūnijam Orfordā iespējama IV Mūzikas nometne. Tajā sagatavos dziesmu svētku koncerta programmu, ar ko iecerēts arī 1991. gada decembrī viesoties Austrālijā, piesaistot plašāku skaitu turienes latviešu mūziķus.

Uzsāktas sarunas par apvienotu Mūzikas nometni (piekto) 1992. gadā. Tās sākuma nedēļa jūnija beigās varētu notikt Orfordā (Latvijas mūziķi ir pārliecināti, ka sagatavošanās darbam telpas esot vienreizējas, ka līdzīgu ko līdz tam laikam Latvijā nevarētu atrast), bet nākamā turpinātos Latvijā.

Trešā mūzikas nometne pieder vēsturei. Paldies pienākas itin visiem, kas piedalījās tās veidošanā un īstenošanā. Paveikts liels darbs. Gaidīsim nākošo.

M. ŠTAUVERS.

VASARSVĒTKI AUSTRĀLIJĀ.

Dažādu konfliktu rezultātā Adelaides luterāņu draudzei nav patstāvīga mācītāja. Te viesojas prāvests Grosbachs no Melburnas un māc. Reinfelds no Jaunzelandes. Tomēr Vasarsvētkus atzīmējam. Pēcpusdienā - ar priekšnesumiem.

DV vīru koris DAUGAVA dziedāja 8 dziesmas. No Melburnas bija ieradušies Melburnas Prāķeri - Herberts Stanguts, tenors, Ojārs Bernsons, baritons, un Juris Pomers, akordeons. Vēl publiku iepriecināja Daugavas Vanadzū ansamblis, diriģenta S. Livmaņa vadībā, dziedot 3 dziesmas.

Bija patīkami vērot, ka kanākiem ir smalkas manieres - Laimons Kļaviņš palīdzēja dāmām uzkāpt un nokāpt no skatuves. Bez dziedāšanas varējām vērot jaunākās modes - dziedātājām katrai bija savs tērps. Turpretim melburniešu trejvīriem bija gaiši pelēkas bikses, balti stripoti krekli, tumši sarkanas vestes un "taurīpi". Adelaides vīru korim arī gaiši pelēkas bikses, tumši zili krekli (uz kabatas uzraksts Daugava baltā krāsā) un krēma krāsas kakla saites. Visi kungi izskatījās eleganti savās "uniformās". Vēl skatītājus iepriecināja Edgara Ceplīša vadītā jauniešu tautas deju grupa - Dienvidnieki. Zēniem pelēkie tērpi ar melno izšuvumu, meitenēm - Bārtas un Rucavas, galvā ziedu vainadziņi, kā Vasarsvētkos pienākas.

Par mūsu dzīvi. - Vijulis Graudiņš paskaidro, ka esot divas pilngadības: ar 21 gadu (tad skatoties uz priekšu) un ar 65 (tad skatoties atpakaļ). Nāc prātā kāda LAAJ sēde Brisbanē Kultūras dienu laikā, pirms vairākiem gadiem, vanags Rolavs toreiz teica, ka Austrālijā esot pavisam neparasta situācija - visi esot jaunieši līdz 65 gadiem, un pēc tam pensionāri...

Vijulis arvien plaši filozofē par dzīvi. Piemēram, - bagātiem esot pēc miršanas grūtāk iekļūt debesīs nekā nabagiem (laikam, sakars ar Bībeles izteicieniem dažādos paragrafos). Bet ja nu mūsu slavenais latviešu miljonārs Adelaidē par to nav uztraucies, citiem arī nav jāuztraucas. Vijulis ir labs komiķis un brīvā laikā no-

darbojas ar rakstīšanu un zīmēšanu. Skatuves un gaismas meistars, kā parasts, bija Kristaps Dauzis. Kādreiz dzirdēju slavena zinātnieka izteicienu, ka visas skaņas, kas rodas zemes virsū, neejot zudumā, kā mēs, vienkāršie cilvēki, domājot. Tās no zemes virsas dodoties gaisa izplatījumā, tur apvienojoties, pārveidojoties, paliekot kā dokumentācija (rakstos - bibliotēkās, arhīvos) gaisa atmosfēras viļņos... Bet lai šī sarīkojuma skaņas paliktu par piemīņu še uz zemes virsmas, Nikolajs Vulfiņš tās uzpēma skaņu lentās.

Vanadzē bija noorganizējušas mantu izlozi un varenu kafijas galdu ar lieliskām tortēm un citiem saldiem cepumiem. "Dūšas piesiešanai" bija desīgas un kāposti. Tos varēja noskalot uz leju ar kafiju vai karstviņu.

Vajadzētu DV tikai noorganizēt braucējus, kam ir auto mašīnas un kas varētu pārvest mājās tos, kam nav sava braucamā. Tad būtu vēl vairāk apmeklētāju.

DZIDRA KNOCHS.

SPORTS:

JKS UZVAR VOLEJBOLĀ.

Toronto JKS sekmīgi beidz 1989./90. gada volejbola sezonu kanadiešu sacīkstēs.

Ontario volejbola sacīkstēs vīriešiem un sievietēm notiek pa vairākiem apgabaliem. Divas spēcīgākās komandas no katra apgabala piedalās meistarsacīkšu turnīrā, sezonu noslēdzot.

Vīriešu finālspeles notika Votērlū, piedaloties 10 vienībām (sen. B grupā). JKS nokļuva līdz finālam, tiekoties ar līdzvērtīgo Vindzoras komandu. JKS viegli uzvarēja pirmo setu ar 15:5, bet otro zaudēja ar 12:15. Vienlīdzīgi ritēja trešais sets. Uzvarēja JKS ar 16:14, iegūstot līgas Čempiona nosaukumu. Uzvara ierindo JKS vienību augstākā - senioru A līgā.

JKS sieviešu vienība spēlēja sen. A līgā. Finālspeles notika Otavā, arī piedaloties 10 vienībām. JKS nebija labākā sastāvā, bet ieguva turnīrā goda pilno trešo vietu - bronzas medaļu.

Ž. Z.

LATVIJAS NĀKOTNEI, DV KANADĀ 40 GADI.

Imanta Lapiņa gleznu izstādē.

Man ir, atceros, sarīkojumu plāns uz zili bālganas lapiņas. Sadrukāts pa dienām. Kas un kur notiks, laiks vieta un ieejas cena, bet Imanta gleznu skate Centrā nav minēta. Lielā sarakstā it kā esot, bet ko tas līdz, jo man viņa nav. Tā spējos uz Centru, iepriekš jau uzzinot, ka apskate var sākties 11 dienā.

Izstādei ziedots 21 darbs, izdalīts pa divi telpām, dažādā izpildījumā un tematikā. Bija arī portreti un, tā saucami, plikpi. Dēls uzpēmis tā visa aizstāvēšanu, paskaidrošanu, tēva reprezentēšanu un viesu uzņemšanu. Sākumam iepazīstamies ar glāzi vīna. Izvēlējos sarkano, jo baltais ir bāls un neko neizteic. Nekad nebūdam policijas dienestā, sāku tomēr dēlu izprašāt.

Darbu skates atklāšanas ceremonija kā tāda neesot bijusi, jo tēvs dikti aizņemts visādās, citādās putniņu būšanās. Iedeva pat piemērus, lai mani ciešāk pārliecinātu: tēvs, blakus mākslinieka-gleznotāja darbam, vēl slīpējot skatuves dēļus, daudz braukājot apkārt, izmēģinādams savas balss skaļumu kā pašu sētā, tāpat ārzemēs. Nekādās augstās skolās nesot gājis, lai to visu uzvarētu, bet cīnīties ar savas dūšas pielietošanu un ciešu apņemšanos, kā Vilibaldam Drosmiņam pieklājas. Ir pašmācības ceļā pētījis gleznošanas materiālus un vecmeistaru darbus, ne tikai no sāniem skatoties, bet iekšā urbinoties, un tādā vīzē esot kaut ko atradis, ko pats varētu pielietot. Pazīst visus mūsu latviešu gleznoša-

VEĻU GĀJIENS.

Veļiem manu dziesmu nevajaga,
Zemes māte viņiem dziesmas vērpj.
Veļu māte balti baltos autos
Viņu dvēseles pirms svētkiem tērpj.

Lai jo krāšņa būtu satikšanās,
Kuŗu nedzird auss un neredz acs.
Veļu naktīs, veļu nemirstībai
Ceļš pie dzīvajiem ir atvērts plats.

Pirmās rindās tie, kas dzimto zemi
Savām krūtīm cēlās aizsargāt.
Tālāk mocekļi, kam vagarpletņu,
Gumijnūju rētām augums klāts.

Pēcāk visi, visi, visi...
Nepārtrauktā rindā nāk un nāk.
Gara acīs pazib gaŗais gājiens,
Pagājība elpot, dzīvot sāk.

Ai, cik daudz tur kaŗu kaŗos kauti!
Ai, cik daudz tur pērti, mocīti!
Šķiet, tev, Latvija, ik vienā pēdā
Asaru un asins puķes zied.

Vai nav gana? Vai jau krusta kaŗi
Neatnesa tik daudz sāpju līdz,
Ka šis sāpju smagums raupjām pītēm
Vēl šobaltdien dzīvo sirdīs vīts.

Vai ar vienu paŗu Gēsu kauju
Japar brīvību nav samaksāts?
Kāpēc, dzimtā zeme, vēl un vēl tu
Prasi varoņkapiem jaunus klāt?

Ja virs zvaigznēm pleŗas koŗas pļavas
Un šim debess pļavām saimnieks ir,
Kāpēc Viŗš mums nesniedz glābējroku,
Kāpēc mūsu lūgŗnas nesadzird?

Veļu gājienā redz senču ciltis.
Migla pagaist. Varoņtēli mirdz.
Un kā spītālīgie sāpju velkas
Tie, no kuŗiem nodevība vird.

Viņu dvēseles uz laiku laikiem
Veļu upes dzelmē siekstas žņaudz...
Nenomazgāt viņiem asins traipus,
To uz viņu sirdīm, ai, cik daudz!

Arī es reiz būŗu veļu vidū...
Un lai mani sveiktu uzklāts galds;
Zinu - Veļu māte sveicot prasīs
Vai mans mūŗa gājums vizmo balts.

Pazūd gājiens. Veļiem sava dzīve.
Neredzama, tikai sirds to jauŗ.
Varbūt tomēr klausās veļi dziesmās,
Kuŗas mana dvēsele tiem auŗ.

1968. GUNĀRS FREIMANIS.

...

Kas paliks pāri, kad mēs projam iesim,
Kad velēnas pār mūŗu pāri segs?
Vai mums, šīs zemes Islaicīgiem viesiem,
Tur aizsaulē vēl kāda gaŗisma degs?

Bet nav kas atbild... Klusē visi prāti.
Tu eji viens. Un gājums tālāk steidz.
Sirds prasa: jāmin tādu gāti,
Lai tauta gaitu mūŗos neizbeidz.

Lai allaŗ lepnums mājo tautas pūrā,
Ar brīves alkām sirŗu droŗums vīts.
Ja Dievs ir licis piedzimt mums pie jūŗas,
Lai varam rītausmu ņeit sagaidīt.

Stīdz dziļi senatnībā sakņu sākums.
Var aplauzt zarus, saknes dzīnes dzīs.
Skarbs, bēdās miecēts latvju tautas nākums,
Tam kaŗi, ļaunas sērgas pāri līst.

Tad tauta sevi savās dziesmās gremdē.
Kad apkārt tumsa, dziesma gaŗsmā ceļ.
Kad apkārt bēda, dziesma bēdu remdē,
Ar dziesmu nemirstībā cērtās ceļš.

1979. GUNĀRS FREIMANIS.

VĒSTULES:

LABOJUMS.

Marta mēneŗa MLB Ziņotājā, Sarmas Dindzānes in-
tervijā, kas pārņemta no ņurnāla LATVIJAS SIEVIETE
(12, '89), teiktais - "Visi viņa radi vēlāk izvesti
un gājuŗi bojā Sibirijā" - neatbilst patiesībai.

Tikai Sarmas tēva vecākais brālis tika izvests un
mira Sibirijā. Vidējais brālis tika iesaukts Padomju
armijā, kur zaudēja dzīvību.

JĀNIS DINDZĀNS,
Hamiltonā.

ATBILDE Z. AKOTAM.

MLB Ziņotājā Nr. 5 kāds bijuŗšais leŗionārs iesū-
tījis lasītāju vēstuli par DV Toronto nodaļas biedru
pilnsapulces norisi.

Es neesmu minētā raksta autors, bet, būdams šīs
sapulces dalībnieks un arī bijuŗšais leŗionārs, varu
teikt, ka minētajā vēstulē ir pilnīgi pareizi atrefe-
rēta sapulces norise.

Nav saprotams, kas spieŗ DV Toronto nodaļas val-
des priekŗsēdi Zigurdu Akotu izplatīt dezinformāciju
un nievāt bijuŗšos leŗionārus (Arī DV Toronto nodaļas
Apkārtrakstā Nr. 2, 1990. g.).

VIDVUDS LEJĪŅŠ,
Etobicoke.

PAPILDINĀJUMS.

Sakarā ar Kanadas Daugavas Vanagu 40 gadu darbī-
bas atceri, MLB Ziņotāja 6. numurā ievietota A. Kalup-
nieka plaŗa apcere par Kanadas Daugavas Vanagu izvei-
doŗanos un sasniegumiem daŗādās jomās.

Vairākus gadus, darbodamies DV Kanadas un Toronto
nodaļas valdēs, ļoti labi zinu, ka visos minētos sa-
sniegumos lieli nopelni arī bijuŗi vanadŗu vadītājiem
Mirdzai Gruzītei, Ilgai Breikŗai un Monikai Jonānei,
kuŗu vārdi ir aizmirsti pieminēt.

ŅANIS BUKOVSKIS,
Egbertā.

Man Jūsu MLB Ziņotājs ir ļoti mīļš. Kaut Jūsu
spēki neizsīktu! MLB Ziņotājs ir vienīgā latvieŗu
avīzīte, kas no sakņēm ir I s t i demokrātiska.
Dieva svētību,

EL LETŌN,
ANDRIS KĀRKLIŅŠ,
Vācijā.

Paldies par labiem vārdiem. Ne visiem lasītājiem
MLB ir mīļš. Pēdējā laikā daŗi to ir atgriezuŗi
ar piezīmi - nevēlos. Kāds no šiem bijuŗšiem lasī-
tājiem tomēr nav uzzināms, jo noplēsis adreses
lipeklīti. Nezinām, kuŗš tas ir, un tādēļ turpi-
nās izdevumu saņemt arī turpmāk. Red.

VĀRDS AUTORAM UN LŪDZSTRĀDNIĒKAM.

Kā Jūs jau ziniet, Esmu MLB Ziņotāja, var teikt,
ilggadīgs lūdŗstrādnieks. Visi mani mazie rakstiņi,
kā nu kuŗais izdevies, caur Jūsu roku ir atraduŗi
vietu ik mēnesī Jūsu izdevumā, par ko sirsniŗs pal-
dies.

Tagad esmu izlaidis ņos kopotos rakstiņus grāma-
tas veidā, lai būtu, tā sakot,
"Pats aizies, bet pieminēklis paliks".

Lūgums ņāds: vai Jūs varētu to pieminēkli mazliet
pareklamēt MLB Ziņotājā? Grāmatas cena ir \$ 17.-
(pašizmaksa), kas sūtāmi ņeka veidā -

Eduardam Tiltiņam,
4175 Lawrence Avenue East,
Apt. 908,
Scarboro, Ontario,
Canada MLP 1N2

Es tūliņ nekavējoties nodoŗu grāmatīņu pastā, se-
dzot personīgi pārsūtīŗanas izdevumus.

EDUARDS TILTIŅŠ.

AN ADDRESS AT A MEMORIAL.

In August 1940, as a result of the secret pacts of 1939 between Nazi Germany and the Soviet Union, the three Baltic republics of Latvia, Estonia and Lithuania were annexed by the USSR against the will of their inhabitants: a present from Hitler to Stalin, his temporary accomplice.

Those few words sum up the sad contemporary history of the Baltic states, which endured the mass deportations we commemorate today. We do so because it is important to recall them to the collective memory of the human race. But deportations were only one of the ravages inflicted by the Nazi and Soviet occupations: they were accompanied by war, repression, imprisonment and executions, and all these made innumerable victims. Deprived of fundamental freedoms, the survivors too were victims, of a collectivist ideology and Soviet imperialism.

With the recent upheavals in the Soviet Union, the Balts have rediscovered hope: they can once again contemplate the possibility of freedom. Nothing would be more inhuman than to kill that hope, nothing could be crueller than to extinguish the enthusiasm that now animates the peoples of the three Baltic states, whose annexation by the USSR was never recognized by Canada or the other Western nations.

On the occasion of the recent visit by President Gorbachev, the government of Canada reiterated its position (which is shared by the opposition Parties as well). For example, my Party unequivocally defended the right of the Lithuanian, Latvian and Estonian peoples to strive for independence, and expressed the hope that negotiations between Moscow and each of the three republics would be undertaken in good faith and a spirit of reconciliation. We also called upon the Soviet leader to lift all sanctions imposed on the republics, as a sign that he seeks a peaceful solution.

As a democrat, it goes without saying that I recognize the right of peoples to exercise self-determination and to choose the kind of society in which they want to live. At the same time, I deeply distrust nationalism in all its forms. And the Balts should understand very clearly what I mean, they who have suffered under that ultimate nationalism called National Socialism, and that collectivist perversion, Marxism in the service of Russian imperialism. My flag is neither the Maple Leaf nor the Fleur-de-lis - it is the banner of freedom. What matters to me above all is the liberty that each and every human being should enjoy in whatever part of the world he happens to be born. And I cannot feel truly free while the liberty of one person is abused, in my part of the world or anywhere else.

Thoreau went so far as to say, "Under a government which imprisons any unjustly, the true place for a just man is also a prison, the only house in a slave State in which a free man can abide with honour."

I do not know the intentions - which must in any case be very complex - of the politicians in the three Baltic states, who aspire to independence at the same time as they reintroduce democracy. But I venture to believe that having been deprived of their freedom for so long, it is for individual liberty that they yearn above all: liberty for each and every one of the citizens of their beautiful countries, of whatever language, religion, sex or skin colour.

What more can we wish, for people who have suffered as the Balts have suffered (and Canadians cannot begin to imagine that suffering), than to live in peace, in a tolerant, harmonious, fraternal society that has become the homeland of human rights - in other words a model for the world?

And the world badly needs models, because the recent political upheavals in Europe and elsewhere

at which we all rejoice, could yet end in disappointment. Independence could yet become an empty word, as so many young African countries discovered when they thought changing their masters' skin colour would mean freedom. They have their flags, their national anthems, their armies, their highflying ambassadors, but in the name of their undeniable right to these trappings of the nation-state they have lightheartedly thrown away individual rights: their poor are no happier than before independence, simply poorer.

All these truths are familiar to the immigrants and nationals of the old Europe, where so many battles had to be fought on behalf of the dignity of the individual. And it is perhaps pointless to remind Balts who chose Canada of these truths: they chose it precisely because was a country of freedom. At this time of decision for their countries of origin, they will be the first to want those countries to become the homelands not only of Lithuanians, Estonians and Latvians, but also of every human being who cares about freedom.

Senator JACQUES HEBERT.

- This address was delivered by Senator J. Hebert on June 14, 1990 at the Cenotaph in Montreal on the occasion of MEMORIAL DAY organized by the Montreal Branch of the Baltic Federation in Canada. The gathering was attended by some 200 Estonians, Latvians, Lithuanians and others. An ecumenical MEMORIAL SERVICE and CONCERT followed at Mary Queen of the World Cathedral.

Montréal le 11 juin 1990

Monsieur Martin Stauvers
Association des Lettons de Montréal

Monsieur Stauvers,

Le 14 juin prochain marquera la commémoration de la déportation en Sibérie des Lettoniens de 1941. La Direction et les membres du Parti Québécois se joignent à votre communauté pour partager la tristesse que suscite ce souvenir douloureux.

De par le dynamisme dont ils font preuve et la richesse de leur culture, la présence ici de nos compatriotes d'origine lettonne est sans aucun doute un atout pour l'ensemble de la société québécoise.

Veuillez agréer, Monsieur Stauvers, l'expression de mes sentiments distingués.

ANNALaura JAVICOLI,
Représentante des communautés
culturelles auprès de Monsieur
Parizeau

MESSAGE

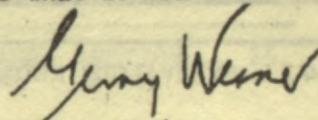
from the minister of State for Multiculturalism and Citizenship.

Dear Friends,

On the occasion of this grand national celebration, CANADA DAY, I invite Canadians from all parts of our country to celebrate together this momentous holiday that marks the birth of our nation.

We live in a multicultural Canada - united in our diversity. We can take pride in a nation where diverse cultural traditions and inheritance thrive harmoniously in the midst of shared Canadian values and ideals - freedom, equality and mutual respect for all citizens.

Join me today, this July 1st, to participate in the Canada Day festivities. No doubt, this spectacular extravaganza will inspire in each one of us a true sense of what it means to be Canadian!

Gerry Weiner

We Will Rise Again in One Generation Imants Ziedonis

Plundered Latvia must be rebuilt! Not merely that—rebuilt while thieves are still among us, demanding 'equal rights'. That is today's situation: hiding behind slogans that proclaim a false 'friendship of nations', those who steal from us press for 'parliamentary cooperation'. The bully plays the victim. And then—appeals to democratic European public opinion: look how the huge, arrogant Baltic nations are threatening to pressure the tiny Russian empire!

An elephant, having planted one foot on an anthill, trumpets to the world that this majority of ants—these millions—are stinging, biting, hurting the elephantine minority. The elephant demands parliamentary 'rights' for this planted leg. And now we have reckon with notions of international legality, we have to suppress our instinct for self-preservation, we must start collegial, respectful negotiations with the elephant. Otherwise—the elephant threatens—if the ants urinate on his foot, he will do likewise to them. We have no doubt that he will! More: he will smother them in excrement. We expect this. We know the process. We live in a country on which this elephant has dumped several times. The results are there for everyone to see: thousands of ruined farms, vandalized churches and historical monuments, clear-cut forests, abandoned arable land, a brutalized countryside. Our farmers have been transformed into migrants, refugees in their own land. Our horses, breeding stock—destroyed. Entire species—partridge, quail, grouse, even grasshoppers—poisoned. More and more crippled children are born because the senselessness of it all has turned their fathers into alcoholics. This meaningless life, this soulless existence numbed two generations of Latvians, bred into the next two inert carelessness toward their environment and turned them into compulsive liars.

This picture is not an exaggeration, we live within it. This is our everyday reality. The gene pool of our nation has been ravaged by alcohol and narcotics; still, many Latvians are afraid to speak up, afraid of 'official repercussions', reluctant to come forward and help determine their own future. They hesitate not because they stand above politics out of humanitarian motives, or because religious beliefs forbid participation, but because they fear repression. Only the idea of national independence can sweep away these doubts and fears. Independence is the only common denominator that can unite logical and sensible Latvian citizens, both ethnic Latvians and those who have joined in our understanding of the circumstances, and those again who perhaps will never appreciate our lifestyle and will remain within their own unique cultures while living here

This speech was delivered by prominent Latvian poet and Chairman of the Cultural Foundation, Imants Ziedonis, to 8086 newly-elected local, regional and national deputies assembled under the auspices of the Latvian Popular Front in Daugava Stadium in Riga on April 21, 1990. It goes to the heart of the Baltic tragedy better than any analysis can.

in relationships of mutual respect.

Only independence can guarantee all nations living in Latvia their culture, a cultured life and a decent standard of living.

Interfront demonstrations (in our territory) are shamelessly self-serving, they demand sausage and cream, apartments and jobs, positions that will determine distribution of housing and commercial development. If today you see someone on the street in a foreign-cut suit, you know that this is not a Latvian, Latvians have no access to imported goods, those disappear from warehouses which are not managed by Latvians. These are the tactics of drones and parasites who skim off the best of what we produce. It happens in many ways, large and small. Our major ports serve the interests of this mafia, our inshore fishery has been taken over in the name of 'security'; in the midst of a flu epidemic, our drugs are rushed to Leningrad, leaving our children defenseless. Our chemists invent world-famous cures, but we cannot obtain them; hard-currency royalties earned by the patents find their way to central banks.

Only full independence can guarantee all nations living in Latvia their culture, a cultured life and a decent standard of living.

We go to Siberia, to giant projects like Tiumen, and take precious building materials along to the endless taiga. Meanwhile, we tear down our old buildings. We leave the rich fields of Latgale, Dundaga and Ile in weeds. Moscow has stolen our gold reserves from compliant London. All of the funds raised for Latvia University by the industrialist Morbergs have been stolen and lost. Our sound-recording archives—destroyed. Irreplaceable historical books and documents in State custody have been left to rot. The memory of our early freedom fighters is hidden and shredded in 'official' archives, while those who fought on the German side hoping for nothing more than an independent Latvia are called 'fascists'.

Will Interfront guarantee the return of all Latvians to Latvia—from Tiumen, from Bashkiria, from russianized colonies in 'the motherland'? From Australia, New Zealand, Canada, England, Sweden, Brazil? Our children live in all those places, handsome and wise, with world-class educations—perhaps they no longer speak Latvian, but they have the eyes of their Latvian mothers and grandmothers, they have that Latvian willingness to work hard and succeed. They no longer speak the language of their ancestors not because they are strangers, but because their parents were forced to leave their country in fear—fear of death and deportation to Siberia.

I have travelled far and met Latvians on all continents—including many who are sullen, angry and revenge-seeking—but you have to understand that these are men separated from brides, wives and children by occupation of their land, double

occupation; in exile, many drowned their loneliness and tears in alcohol, they had no choice but to internalize the pain. That is why those who remain are so relentlessly bitter. Many have been laid to rest in the cemeteries of the world. Nevertheless, their sons are now university professors—there is almost no American university without a Baltic scholar. In the name of justice and humanity, this intellect, the part not already lost, must return home. These are treasures that Gorbachev and Ryzhkov can never compensate us for, not with all the millions at their disposal.

This elephant cannot be educated, taught, or even trained. It is simply too big for us.

33 billion from Lithuania for independence? Perhaps again as much from Latvia? But how much for the intellect of 200,000 Latvians forced into exile, torn from their country? How much for slave labour and death in Vorkuta, Dzezkhazgan, along the Belomor canal—who will pay for the bones of tortured and exterminated Latvians that wolves and hyenas still chew on? Who will pay for fallow Latvian fields, poisoned rivers, mountains reduced to landfill? For russianized Latgale?

This is only a speech. In Parliament, we will work with cooler heads, more professionally. But let us never forget! This central power cheats us at every turn. At this moment, there are no forces that can guarantee honest USSR policies. The new president, so highly regarded by the whole world, can guarantee us nothing—increasingly, he acts like a chauvinist; his advisors seem paralyzed by the revolutionary situation in Russia itself, in Moscow, Siberia, all of the Soviet Union. There is no power that has the power we can rely on.

But there is our own strength. Those of you who have read the story about how the horsemen of the apocalypse visited our land will know that the land cannot be conquered if the justice and truth of the nation live in it.

But I do not want to scare you, or myself, with stories of famine, plague or apocalypse. We are a working people. The world will be interested in our work. We can rebuild in one generation—because justice is on our side.

I want to say categorically that, without full independence, the cultural environment of Latvia cannot be restored to a civilized level. And I beg you not to equate 'culture' with subsidized culture—the realm of state-supported theatre, cinema, art shows and concerts. Centralized culture can paint a false picture. Beside it—we should stress—is the culture of our environment. That culture belongs to every single one of us, because each one of us creates an environment. No fiction possible there! But as long as environmentally destructive, exploitative, plundering politics are allowed to persist, as long as we have destructive neighbours, there can be no chance of restoring harmony to our approach, our common hallway to progress; we will have to be satisfied with punched-out windows, the crippled, russified vocabulary of our administrators, trampled gardens and mutilated trees.

The face of Latvia has been badly scarred. Destruction cannot be put off with promises of 'perestroika'. We do not have the time to wait and hope that our friend, the colonist, will change his

ways. In that time the remaining cultural potential of our nation may well dissipate. We do not have the time it will take for the elephant to learn the work ethic of the anthill he has stepped on. Even less, considering the fact that the elephant has refused to learn the language of the ant.

Can we forgive the elephant? Yes, but only if the elephant admits that he is lame, has done wrong and has stepped on the anthill out of clumsiness. That wrong and clumsiness can be in the foot, but it can also be in some portion of the elephant's brain.

As long as the injustice of this planted elephant leg remains, the cultural survival of the anthill is threatened.

Now the elephant leg is looking for possible 'autonomy' in the anthill. As though a leg could be autonomous! Up above somewhere is the head of the elephant, with eyes that blink suggestively and ears that refuse to hear.

There is this enormous elephant. For now, we have to publish books that try to teach it ant language. Why? Because the elephant blames the ants for not providing enough educational materials to satisfy it. To that I would like to say that this elephant cannot be educated, taught, or even trained. It is simply too big for us.

We need full national independence!

This translation is by Juris Mazutis from the version published in 'Literatūra un Māksla', April 28, 1990.

The 8086 assembled deputies unanimously approved a resolution supporting Estonian and Lithuanian moves toward independence. It reads:

For nearly 50 years the Lithuanian, Latvian and Estonian nations have suffered under the iron heel of the Soviet Union, the world's last empire, never losing hope of regaining the independence stolen from them by criminal conspiracy in the summer of 1940.

The Baltic nations have just one road—toward freedom—a common Baltic road, and they will continue on it disregarding the threats and provocations of the central USSR government and its local agents.

Now, when the Lithuanian and Estonian nations have taken the first steps toward freedom, the central USSR government has clearly demonstrated its opposition to real national self-determination.

We, the elected representatives of the Latvian people, declare our solidarity with and support for the nations of Lithuania and Estonia, determined to proceed on the road to restoring full national independence.

THE COMMUNIST BATTERIES HAD RUN DRY.

The historic events of the wonderful year of 1989 are behind us: The communism as an ideology is dead.

And there is no doubt that the tortured deaths of hundreds of thousands of Baltic deportees that started June 14, 1941 (to whom a memory plaque is installed at the Hamilton City Hall) sowed the first seeds of destruction of the blood-thirsty perversion called communism. To the Western reader Estonia, Latvian and Lithuania seem confusingly alike. In fact, their similarities extend mostly to their externally imposed situation. The prolonged Soviet occupation and the mass-deportations, as the world knows the disastrous sequences of the Molotov-Ribentrop Pact that started the Second World War.

The independence of the Baltic States after the First World War did not fall into their laps. They had to fight for it against the Russian Bolsheviks. The British historian H. W. V. Temperley has told us, "When the full story comes to be told, the epic of the Latvian and Estonian struggle for independence will rank high among the world's records of such performances." And the world can be sure that the belated peace treaty of the Second World War will not be signed without the Baltic States saying the last word.

Today all three nations although hamstrung by Soviet socialism, have a higher living standard than the Russians. Because of their superior work ethic, their contribution to the Soviet economy is out of proportion to their share of the USSR population. This is true despite the Soviets' attempts to tame the Baltic republics by means of population transfer. First of all, in 1940-41 there was a mass-deportation of Balts to Siberia, a procedure repeated in 1945-49. Both the deportations were followed by forced Russian immigration, the object being to Russify the entire area. As one can see, the struggle of the Baltic nations is a dual one: for national freedom and against communism. They want to be independent from the 'Socialist Motherland' in every respect. Thus the Baltic nations are united by a common goal: To want the same and to reject the same, that is friendship in an ancient Roman adage. And if this unites the enslaved Baltic nations, it also ought to unite them with us who are living in freedom.

In the West we have been spared the imposition of a totalitarian Utopia which has haunted the world for the best part of the century; but we have managed to keep our heads above water only because we were standing on the shoulders of submerged Russians, Poles, Czechs and Balts. If human affairs were governed by a sense of justice and men's eyes could be lifted above interest rates and the monthly mortgage repayment, wouldn't we owe these guinea-pigs of history some restitution in spiritual sense of the word if in no other? In principle - yes. But history has no 'law of communicating vessels'; the levels of suffering do not adjust. The inequity of history is a hard and tragic truth. What more, in West there never was a campaign of propaganda and pressure against any communist tyranny - but rather cooperation and support until the moment it began to fall apart. Nothing like the continuous undeclared warfare against Rhodesia, South Africa, Chile, etc.

Now Queen Elizabeth II had stripped President Ceausescu of an honorary knighthood, Cross of the Order of the Bath, no less, conferred on him when on a state visit to Britain. The lesson of it is that there was no fault to be found with a cruelly oppressive communist regime so long as it was able to remain firmly in power and hold down its suffering population.

Still, the oppressed people of Baltic, of Ukraine, and of Russia itself watch with anguish the tragic enfeeblement of the rest of Europe and

America. "We offer you the experience of our suffering" they say. "We would like you to accept without having to pay the monstrous price of death and slavery that we have paid. But your society refuses to heed our warning voices. We must admit, sad though it is, that experience cannot be transmitted; everyone must experience everything for himself." Indeed, there is no law of 'communicating vessels' in human social experience.

Yet, history is trying to tell us something: that the ideas have consequences - how they arose and why they continue. After the batteries of communism had run dry, what kind of a country Michael Gorbachev will be leading? With the announced end of the Communist Party's monopoly of power, the USSR is not losing just the glue that held it together. It is losing its very raison d'etre. It is the only country that defines itself only by ideological references. The new-born republics are all 'socialist' and 'soviet'.

Mr. Gorbachev does not convey the feeling that he has found lasting way of uniting Azerbaijanis, Armenians, Latvians, Uzbeks, Kirghizs and other nationalities. He still represents the murderous system, guilty of millions deaths. He still breaks international law by forcing mobilization of Baltic youth in the occupational Red Army, by transferring Russian migrants into the Baltic countries, by deadly poisoning of their soil, rivers and the Baltic Sea with the outmoded methods of Soviet industry. All this continues in that much commended era of perestroika. And that streamer blinds Western eyes more effectively than Chruschchev's and Brezhnev's brutal doctrines. Also Gorbachev attempts to replace a Marxist-Leninist tyranny, which has broken down, with some fraudulent brand of 'consensus' democracy, which the same powers can continue to dominate and manipulate. The Balts then can wait for their independence under Soviet 'constitution' another five or seven years, as Gorby advises.

Another worrisome sign is that the West is unable to encourage the full-blooded democratization and decolonization of the Soviet Union. Appreciating the West's embarrassing impotence in the face of the bullying of Lithuania, Gorby may have gained the impression that Americans and Canadians consider him irreplaceable, unable to contemplate life after Gorbachev. The Soviet people have no such disability. Western policy-makers seem to be locked into the belief that Michael the Miracle-Maker must remain in power at virtually all cost, and that enlightened despotism in Russia may contribute to world stability.

Part of the reluctance of Western leaders to welcome the prospect of real democracy stems from distrust for the Russian and other Soviet people. The doubters argue that Russian history is a mere continuum of tyranny from Ivan the Terrible to Stalin, and that the people are ill suited for democracy. Or that given a half-democratic chance, the Russian people would embrace a mystical pan-Slavic, chauvinistic, anti-Semitic rejection of Western economic and political values. But none of this means that the Soviet people as a whole would fall for such base ideas at the polls. The evidence is against.

The secession of Baltic States from the Soviet Empire is historically as justified as that of Poland, East Germany, Czechoslovakia, or Hungary. The subjugation of the East and Central Europe to Soviet tyranny was the ultimate result of the Molotov-Ribentrop Pact, the result of the breach of treaties and the international law.

For all the wonders of 'glasnost' look, for example, at Lithuania. The present Kremlin ruler having taken more than five years to admit that the Molotov-Ribentrop secret protocols existed, now argues that Baltic States as part of the USSR remains legitimate, because the people 'voted' for incorporation in 1940. The Balts had

never tolerated such a lie.

To give Gorbachev his due, he could not have achieved what he has without officially espousing a whole string of beliefs that he may privately know to be hogwash. But that is tragedy and the paradox of Gorbachev's position. For all his greatness in trying to extricate the Soviet people from their seventy-year nightmare, he is still forced to mouth motley half-truths, because he is still the anointed creature of the false god and more, and more Russians know it.

With nationalist rebellions now shattering the Soviet colossus, free Russia desperately needs a political creed that can both harness their nationalism and tame it. This creed takes nations seriously as moral realities. Unlike vulgar tribalism, it rises above idolatry of one's own nation.

If the present assumption of the concept of collective guilt is valid, then at some point the endless account must be closed. Forgetting for men as for nations is a biological necessity, like sleep. But to forget thousands of innocent victims, to forget one's brothers and sisters murdered by subhuman criminals in Siberian death camps that would be greatest betrayal of humanity. Civilization has not developed itself far enough that vigilance for its protection can be abandoned.

So revolutionary threat against Michael Gorbachev will exist as long, as there is hunger for food and freedom. Lenin's way to remove the threat was by confiscating estates from landlords. Give the independence back to the Balts, and they will show Russians how to remove hunger and threat by turning peasants into landlords.

T. T. ALTERNATIVES.

GORBACHEV SHOULD NOT BE SEEN AS A HERO.

I found it heartbreaking to see and read of Canadians welcoming a political leader whose country has primarily existed by subduing its people into blind obedience and conquering smaller nations as some kind of national hero. People had lined the roads along the route of the Soviet president, Mikhail Gorbachev's May 30 visit to Ottawa, happily chanting, "Gorby, Gorby!"

Yes, I agree that Mr. Gorbachev has helped bring long-needed reforms into the Soviet regions of power, but captive Baltic nations are still being held against their will into political and physical bondage.

Let us not forget that Latvia, Lithuania and Estonia were forcibly incorporated by military intervention into the Soviet Union in the 1940s. Let us not forget that outwards of one-fifth to two-fifths of the Baltic populations were uprooted and shipped to relocation camps which were nothing more than stockades for genocide.

Let us not forget that the Soviets have padded the Baltic populations with relocated Soviet citizens to force assimilation. Let us not forget that the Baltics have been raped and violated of their prosperity and freedom by a "big bully" nation wanting resources, territory and power.

Finally, let us not forget that it is Mikhail Gorbachev, as representative of the Soviet Union, who is imposing further economic and political sanctions upon the Baltic states to attempt once again to subdue their national spirit; to try to scare those elder Baltic citizens, who can still remember the past, with the flexing of their military muscles in staging "manoeuvres" and passing army convoys through cities; to ultimately insult these nations by saying, in essence, "You had invited us (Soviets) to violate and dominate you."

No. The Latvian, Lithuanian and Estonian spirit cannot and will not be broken. Freedom is an inalienable human right that will once again ex-

ist in my fatherland of Latvia and in its two neighbours. The fight for freedom is far from over. Mikhail Gorbachev has much more work to do and many more wrongs to right before he can even come close to a hero's status.

ROBERT KULBERS.

- The above letter was published in the LETTERS section on June 11, 1990, page B2, by the Gazette. Mr. Kulbers has contributed letters to this paper before and we congratulate him for doing so. We are also pleased to note that such letters do find publishing space in the newspaper.

Ed.

Your comments and contributions to this section are most welcome.

PĒTERIS AGRUMS MŪŽA ATDUSĀ.

16. jūnija pēcpusdienā tērvetieši pulcējās Avokas kapsētā, lai dotu pēdējos sveicienus Pēterim Agrumam, kuŗa urnu apbedīja blakus Almai Agrumai. Viņu kapa vietu iezīmē skaists pelēks laukakmens, novietots ar Jāzepa Zača gādību.

Pēterļa pelnu urna bija ievietota rūpīgi darinātā mājiņā ar no salmiem sietu jumtiņu un rakstiem rotātiem balstiem.

Ej, pelīte, tec pelīte,
Apraug manu mūža māju;
Vai rūsēja, vai pelēja,
Vai sudrabu vizināja.
Ne rūsēja, ne pelēja,
Sudrabiņu vizināja.

Arī šī košā mūža mājiņa bija Jāzepa Zača prasmīgo roku darbs sava drauga piemīpai. Līdzīgā mūža klētiņā novietota arī Almas pelnu urna, ko Pēteris pats bija būvējis savai sievai.

Nu viņi abi šai lauku kapsētā, ko no ceļa sargā dzīvības koku Žogs un kur latviešu stūrītis no gada uz gadu aug lielāks.

Viegli un uzmanīgi, prievīšu turēta, mājiņa nolaidās dobē. Alenes Jānis teica atvadu vārdus, reizē arī pastāstot par dievtuņu mācību, kuŗas kopējs Pēteris bija jau no jaunām dienām un tagad bija dievtuņu sadraudzes vecākais.

Šai saulē, šai zemē
Še atnācu ciemoties;
Viņa saule, viņa zeme,
Tā visam mūžīgam.

Metām smilšu sauļas, vēlot labu mūžīgo atdusu. Veronika Varslavāne uzmeta arī Latvijas smiltiņas. Tad mazajai kapu kopīpai pārsedzās kupls skuju vainags, no kuŗa katrs bēriniēks paņēma zariņu līdz kā sveicienu Pēterim no mums.

Tā mēs viņu atstājam ar dainas vārdiem:

Manis dēļ, labi ļaudis,
Asariņu neraudiet;
Smagi pūta dvēselīte,
Asariņu piebirusi.

Mēs nedarīsim tev gauži, bet vēl ilgi tu dzīvoši ļaužu atmiņā kā latvieša dzīves ziņas tulsks.

Dēls un draugi bija gādājuši par bērnu cienastu, lai varētu viesmīlībā pakavēties visi kopā. Paldies

E. C.

TĒRVETES NOMETNES ZIŅAS.

Jau kopš jūnija sākuma nometnei pieteikušies daļībnieki un šobrīd gandrīz sasniegts maksimālais cipars. Sarunāts arī nometnes personāls. Audzinātāji būs - Kaiva Sukse, Toronto, Larisa Gūtmane, Jānis Mateus, Montreala, Ingrīda, Laima un Daina Mazutes, Miķelis Bormanis un Valdis Būcēns, Otava, Marika Alksnīte, Latvija, Pēteris Freimanis, Zviedrija. Virtuvē darbosies - Inta Hūns, Anita Poriete - Bedard, Montreala un Lozes kundze, Latvija. Vispārējais izpalīgs būs Laris Brauns, Otava.

Nometne šogad ilgs divi nedēļas - no 22. jūlija

līdz 4. augustam.

Nometnes programmā: sporta nodarbības, pārgājieni, pārrunu brīži, vakara nodarbības, dziedāšana, šķēršļu gājieni, kā arī pārnakšpošanas izbrauciens vecākiem nometņotājiem. Uzsvērs latviešu tautas pasaku nozīmi un dabas apziņu. Visās programmas daļās pems vērā vispārējos mērķus.

Sie mērķi, starp citu, paredz, ka nometne domāta bērnu pašizteiksmei. Prieks būs tad, ja dzīvosim saskanīgi, izmantojot Tērvetes skaisto apkārtni un latvisko vidi.

Tērvetes valoda ir latviešu. Nometnes vadība negrib bērniem uzspiest runāt latviski ar lekcijām un mācību stundām, bet gan radīt gribu un vēlēšanos to darīt.

Nometne nometņotājiem ir pārmaiņa no ikdienas dzīves. Svaigais lauku gaiss un fiziskās nodarbības nostiprina bērnu veselību. Bērniem mācīs aprūpēt pašiem sevi un respektēt citu sava vecuma bērnu sadzīves prasības un rakstura īpašības. Pašdisciplīna un disciplīna ir priekšnoteikums sekmīgai nometņošanai.

Viens no svarīgākajiem nometnes devumiem ir bērnu savstarpējā sadraudzēšanās, kas turpinās pēc nometnes slēgšanas un tuvina latviešu jauniešus tālākai sabiedriskai sadzīvei.

Nometnes vadība sagaida, ka gan nometnieki, gan nometnes personāls, gan arī vecāki sadarbosies, lai šos nometnes mērķus realizētu.

Vairākos nometnes sarīkojumos ir ielūgti arī viesi. Tie ir -

- svētdien, 22. jūlijā, plkst. 11:00, dievkalpojums un nometnes atklāšana;
- sestdien, 28. jūlijā, krēslā, ugunskurs;
- svētdien, 29. jūlijā, plkst. 11:00, dievkalpojums;
- sestdien, 4. augustā, krēslā, ugunskurs un nometnes slēgšana.

Ziedotāju sarakstā Agrumu Pēterja piemīai vēl jāpievieno Glorija Morris vārds.

Vasara ir klāt!

Apcieņojiet nometni!

TĒRVETES BĒRNU VASARAS NOMETNES VALDE.

KĀ CENTRS PULSĒ?

20. jūnija Centra valdes sēdē J. Tērauds ziņoja, ka beidzot nokārtotas oficiālās saistības ar bijušo Latviešu namu.

Lēma darba piedāvājumus Centra vajadzībām turpmāk izlikt uz ziņojuma dēļa.

Talka, kas bija domāta 2. jūnijā, izpalika, jo visi krāsošanas un dažādi remontu un uzlabojumu darbi bija izdoti lietpratējiem. Šie remontu un uzlabojumi jau izmaksājuši \$ 8.237. Izdevumi vēl pieaugs, jo darbi nav pilnīgi nobeigti. Izdota arī gaisa vēsinātāja un apsildīšanas ierīkošana lielajā sarīkojuma zālē. Tā izmaksās, apmēram, \$ 13.000.-.

Sakarā ar lielajiem izdevumiem, Centra valde lūdz atbalstu no visiem, cerot atbalstu saņemt arī no tiem, kas šobrīd Centru apmeklē, bet ar līdzekļiem to nav atbalstījuši. Mēs visi jūtamies lepni, ka Montrealā ir vieta, kas tuvina un saista kopā visu mūsu sabiedrību. Centra valde cer, ka skaistā ēka, kur notiek tik daudz saietu un sanāksmju, iegūs jaunus atbalstītājus un ka līdzšinējo 139 cipars ievērojami pieaugs. Tagad ir iespēja Centru atbalstīt, lai tas bez liekām grūtībām varētu darboties.

Tuvāka informācija pie Augusta Pušpura, tel. 334-6502. Čekus lūdzam rakstīt uz MONTREAL LATVIAN COMMUNITY CENTER vārda un nosūtīt uz sekojošu adresi: 3395 Somerset Rd., Montreal, Qué., H4K 1R7.

Ceram, ka šim aicinājumam būs laba atsauce.

Centra valde izsaka sevišķu pateicību Zanei Freivaldei par 2 lielām spoguļiem un vairākām mēbelēm, ko viņa dāvinājusi Centram.

Centrs saņemis vēstuli no PQ J. Parizeau kul-

tūras biroja, kurā izteikta līdzjūtība latviešiem sakarā ar 14. jūnija notikumiem.

Centra gada svētki paredzēti š. g. 15. septembrī, Centrā.

J. Tērauds arī ziņoja, ka pirms Gorbačeva ierašanās Amerikā, viņš nosūtījis personīgu vēstuli ASV prezidentam Bušam, izsakot savas un baltiešu domas un ierosinājumus sarunām ar Gorbačevu. Klausoties Buša atbildes un paskaidrojumus presē, preses konferencēs, J. Tērauds juties vīlies un nosūtījis vēl otru vēstuli. Buša lūpas esot gan kustējušās, bet par baltiešiem nekas neesot bijis dzirdams. Uz abām vēstulēm līdz šim atbildes neesot saņemtas.

Nākošā Centra valdes sēde notiks 18. jūlijā, plkst. 19:30, Centrā.

L. KALNIŅŠ.

PENSIONĀRI.

Bija skaista, pavasarīga 24. maija pēcpusdienā, kad pensionāru saime atkal pulcējās uz kārtējo saietu, kas šoreiz notika Centra augšējā sarīkojumu zālē. Priecīgu un mājīgu noskaņojumu radīja balti klātie galdi ar bagātīgiem ziedu rotājumiem. Ir jāpabrīnās, kur ziedi un zaļumi vāzēs arvien rodās, un ne jau jubilāriem vien. Arvien deviņu roku pielicis kāds labais gariņš.

Saietu atklāja Tomsonu Jānis, vispirms iepazīstinādams ar tāliem viesiem - Valdi un viņa māti Anastāsiju no Latvijas un biedrības Veronikas Varslavānes meitu Anitu ar vīru Oļģertu no Savienotajām valstīm. Apsveica Lindu un Robertu Karlsonus ar iestāšanos par biedriem Apvienības draudzīgajā saimē.

Galda lūgšanu teica Jūlijs Metums.

Pensionārus šoreiz apciemoja rosīgais Montrealas Latviešu Biedrības priekšnieks Martiņš Stauvers. Viņš pastāstīja par tuvākā nākotnē paredzētiem notikumiem un aicināja piedalīties protesta demonstrācijā sakarā ar Gorbačeva viesošanās Otavā. Būdam LNAK valdē II vicepriekšsēdis, Stauvers sniedza paskaidrojumus par šīs organizācijas darbību vispār, līdzekļu vākšanu un to sadali, mudinot tautiešus sniegt palīdzību un materiālu atbalstu. Bez līdzšinējiem pasākumiem LNAK darbība kļūst arvien nozīmīgāka Latvijas atbrīvošanas pasākumos. Viņš arī vēstīja par koncertiem III Mūzikas nometnē Orfordā un solījās apgādāt transportu no auto ostas Magogā tiem, kam tas būtu vajadzīgs. Atbildēja uz vairākiem jautājumiem.

Latvijas ciemiņš Valdis no Rēzeknes pastāstīja par pašreizējiem apstākļiem Latvijā vispār un sevišķi Latgalē, kuŗas apstākļus viņš, tur dzīvodams un strādādams, vislabāk pazīst. Latgales lauki ļoti cietuši, maz tur vairs latviešu māju. No pilsētām nacionālā ziņā visvairāk cietusi Daugavpils, arī Krāslava un citas. Tomēr atzīstams, ka pēdējā laikā visumā esam daudz gājuši uz priekšu kultūras un simbolikas atjaunošanā.

Atbildot uz jautājumu, kā viņš un pārējie latvieši tik labi runā latviski, viņš pastāstīja par skolām un pašu jauniešu lielo cenšanos savas valodas saglabāšanā.

J. Tomsons ziņoja, ka nākamais pensionāru saiets 21. jūnijā būšot veltīts Jāņu dienas atzīmēšanai. V. Paegle savkārt informēja, ka Jāņu svinēšana Tērvetē notiks 23. jūnijā.

Biedrīne V. Varslavāne apsveica maijā dzimušos 15 biedrus. Ar apaļu 90 gadu sasniegšanu godināja Alīdu Krauli, kuŗa, diemžēl, slimības dēļ nebija spējīga ierasties.

Siltas pusdienas bija ziedojuši Lūcija Plūme. Tortes un vīnu - citi jubilāri, bet galdam sagatavojušas Čaklās dāmas Lilijas Rudzātes vadībā.

Tā, kopīgi padziedot, daloties draudzīgās pārrunās gan ar tāliem ciemiņiem, gan kādu laiku neredzētiem paziņām vai saviem ierastiem blakus sēdētājiem, pagāja viena skaista maija pēcpusdiēna.

Lai apvienības Čaklie darbinieki dabūtu pel-

nīto atpūtu jūnijā, jūlija un augusta sanāksmes notiks tikai reizi mēnesī - 5. jūlijā un 9. augustā.

MILDA OZOLA.

VERONIKAS VARSLAVĀNES
JUBILEJĀ.

Sabiedriskā darbiniece Veronika Varoslavāne 3. aprīlī atzīmēja apaļo gadu dzimšanas dienu.

Pavasara atmodas skaistajā ziedu mēnesī, 26. maija vakarā, Montrealas latviešu sabiedriskajā centrā, draugu pulcībā, sirsnībā un omulībā, latviskā garā - ar vārdiem un dziesmām vaiņagojām šo viņas goda dienu.

Par bagātīgo un skaisto vakaru rūpējās Veronikas meita Anita ar znotu Oļģertu Poču un divi mazdēli ar sievām. Viņu viesmīlībai nebija gala. Ēdām, dzērām, dziedājām, dancojām. Aizmirstas bija ikdienišķas rītdienas rūpes, vecuma kaites. Visi jutāmies jauni un skaisti, kā kādreiz tēva mājās dzimtenē.

Bija arī ciemiņi no Latvijas. Tie izbrīnā priecājās mums līdz, it sevišķi par to, ka mēs, dzīvodami svešā zemē, tik ilgi esam saglabājuši dzīvu latviešu garu.

Adrianna deklamēja dzejoli LATGALES BĒRNS.

Es kalnā uzkāpu pie krucifiksa sirmā,
Kur maija vakaros ar māti ceļos kritu
Un Dievam tuvojoties, kā dievmaizītē svētā,
Pateicībā priecājos tur tēva, mātes sētā.

Kaut tikai atmiņās es varētu klīst pa šo vietu,
Kur trūkums, nabadzība dzīves rītu vija,
Kā nabags tur uz kruķiem gadiem ilgi ietu,
Kur mīļā saticība, svētlaimība bija.

Kaut tikai atmiņās es varu klīst pa to sētu,
Kur mani sappi mīlestības alkās plauka,
Kā gāju putns laistos uz to vietu, ja spētu,
Uz manu mīļo tēva, mātes sētu.

Mani veduši ir daudz ceļu,
Negribēti, nepazīti, ēnās tīti.
Tikai pie tevis ved mūžu ilgais ceļš,
Dārgā māte, dzimtene Latvija - Latgale.

Vēlam Veronikai Varoslavānei daudz baltu dienipi!

ANNA KREIPĀNS.

PIEMIN AIZVESTOS.

Baltiešu Federācijas Kanadā Montrealas nodaļa Aizvesto piemīņu atzīmēja tieši 14. jūnijā. Pie Nezināmā kareivja pieminekļa Dorčestera laukumā, pilsētas centrā, piemīņas vainagu nolika baltiešu delegācija A. Staskevičius vadībā.

Ceremoniju vadīja J. Tērauds.

Runu teica viesis - senators Ž. Hebers (Jacques Herbert, liberāļu senators Kanadas senatā; runas tekstu angļu valodā lasiet šī MLB Ziņotāja numura 23. lpp. Red.), pārmaiņus runājot angļiski un franciski. Viņš iestājās par individa brīvības karogu cilvēkam, lai kur tas arī nedzīvotu.

Pulcējušos akta dalībniekus, skaitā ap 200, vēl uzrunāja Montrealas ungāru pārstāvis L. Koršos, ukraiņu - J. Markiza, ka šobrīd ir arī vietējās Pavalstniecības padomes (Citizenship) prezidents, un čehu - Dr. N. Kazdans.

No Dorčestera laukuma akta dalībnieki devās gājienā uz Mary Queen of the World katoļu katedrāli, lai piedalītos ekumenikalā dievkalpojumā, kurā sprediķoja lietuviešu priesteris S. Šileika un lūgšanu teica māc. G. Hūns. Mūzikas daļā dziedāja Our Lady Gate of Dawn draudzes lietuviešu jauktais koris, A. Staskevičius vadībā, Montrealas latviešu jauktais koris A. Gūtmaņa vadībā (Br. Skultes Dainu zeme, Ilzes Akerbergas Grūti pūta sila priede un J. Vītola Gaismas

pils) un igauņu baritons Ingemars Korjus (no Otavas), K. Raudseppa ērģeļu pavadījumā.

Piemīņas dievkalpojuma draudze dziedāja trīs Baltijas valsts un Kanadas himnas.

Kolekte aizgāja katedrāles īres vajadzībai. Ziedojumi par pazīšanas zīmēm nacionālās krāsās atceres akta tehniskajiem izdevumiem.

Atceres latviešu saimes vidū bija vairāki ciemiņi no Latvijas, kā Rīgas tehnisko zinātņu doktors Andris Kārklis un citi.

I.

MONTREALAS LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS

r ī k o

otrdien, 17. jūlijā, plkst. 19:30, Centrā, 3955 Provosta ielā, Lašīnā,

Dailes teātra aktieŗa

P ē t e ŗ a L i e p i ŗ a

VIESIZRĀDI.

Viņš ciemosies ar A. Kronenberga ludziņu

JĒRĀDĪŅA.

Tā Latvijā izrādīta vairāk kā 100 reižu.

IEEJA: Pret labprātīgiem ziedojumiem.

Apmeklēt aicina

RĪkotāji.

LŪGUMS.

MLB ZIŅOTĀJA redakcijai šobrīd ļoti nepieciešams Jūsu, lasītāju atbalsts, lai izdevums varētu sekmīgi iznākt nākošos mēnešus, jo vasara ir liesais laiks. Kā to liecina citā slejā publicētie MLB kases pārskati par 1989./90. darbības gadu, tieši MLB Ziņotāja izdevumi, kas ievērojami auguši, devuši prāvu iztrūkumu MLB kasē.

Tādēļ lūdzam lasītājus:

1. nokārtot izstāvošās un tekošās abonementu maksas;
2. ziedot iegādātās iespiedmašīnas parāda (vēl ir vajadzīgi \$ 2.400.-) segšanai un citām tehniskām vajadzībām;
3. tos lasītājus, kas saņēmuši izdevumu ieskatam uz citu lasītāju ieteikumu, paziņot, vai izdevumu vēlaties saņemt un pozitīvā gadījumā atsūtīt abonementa samaksu vai ziedojumu;
4. Izdevumu šobrīd var sūtīt uz Latviju, kur to pa gaisa pastu saņem pāris nedēļu laikā. Latvieši tur to ļoti vēlas saņemt. Gada abonements maksā tikai \$ 35.
5. dāviniet mūsu izdevumu jaunai audzei, arī tā to labprāt lasa;
6. tos lasītājus, kas izdevumu saņem no rokas rokā, lūdzam kļūt regulāriem abonētājiem.

Ceram, ka, Jūsaprāt, MLB Ziņotājs ir pelnījis šādu tūlītēju atbalstu, kas ievērojami atvieglinās redakcijas darbu.

Aicinām talkā ikvienu, jo izdevumam patlaban ik mēnesi vajaga vairāk kā \$ 2.000.-, lai segtu tikai tekošos izdevumus (pastam un aploksnēm vien \$ 1.200.-!).

Gaidām Jūsu nedalītu atsaucību, lai varam Jums teikt sirsniģu paldies.

REDAKCIJA.

IENĀKUMI:

MLB ZIŅAS:

Detalizēts MLB kases pārskats par 1989./90.
darbības gadu.

Postenis	Summa	Budžetā	Starpība	1988./89.d.g.	Starpība
MLB Ziņotājs	\$21,973.17	\$23,000.00	- 1,026.83	\$23,464.32	- 1,491.15
Sarīkojumi	\$ 7,731.06	\$10,000.00	- 2,268.94	\$10,443.94	- 2,712.88
Biedru maskas	\$ 635.00	\$ 550.00	+ 85.00	\$ 574.87	+ 60.13
L.N.A.K.	\$ 220.00	\$ 150.00	+ 70.00	\$ 165.00	+ 55.00
%	\$ 338.06	\$ 300.00	+ 38.06	\$ 267.29	+ 70.77
Ziedojumi	\$ 277.50	\$ 400.00	- 122.50	\$ 430.75	- 153.25
Caurejošas summas ...	\$ 843.16	\$ 400.00	+ 443.16	\$ 326.00	+ 517.16
Dažādi	-	\$ 200.00	- 200.00	\$ 138.25	- 138.25
IZDEVUMI:	\$32,017.95	\$35,000.00	- 2,982.05	\$35,810.42	- 3,792.47
Postenis					
MLB Ziņotājs	\$30,423.12	\$26,000.00	+ 4,423.12	\$26,427.72	+ 3,995.40
Sarīkojumi	\$ 4,643.31	\$ 7,000.00	- 2,356.69	\$ 7,526.44	- 2,883.13
Inventūra	\$ 20.00	\$ 500.00	- 480.00	\$ 393.10	- 373.10
Birojs	\$ 242.40	\$ 500.00	- 257.60	\$ 548.15	- 305.75
Jaunatne	\$ 100.00	\$ 200.00	- 100.00	\$ 100.00	-
L.N.A.K.	\$ 280.00	\$ 150.00	+ 130.00	\$ 165.00	+ 115.00
Caurejošas summas ...	\$ 843.16	\$ 400.00	+ 443.16	\$ 286.00	+ 557.16
Dažādi	\$ 1,225.45	\$ 250.00	+ 975.45	\$ 857.17	+ 368.28
	\$37,777.44	\$35,000.00	+ 2,777.44	\$36,303.58	+ 1,473.86
Atlikums	- 5,759.49	-	- 5,759.49	- 493.16	+ 5,266.33

Ar šo detalizēto kases pārskatu salīdzinājumā ar paredzēto budžetu un iepriekšējā darbības gada summām un ziņām par MLB Ziņotāja saimniecību, kas atrodas nākamajā lappusē, izbeidzam 1989./90. darbības gada pārskatu publicēšanu.

Cipari rāda, ka aizvadītais darba gads MLB nav bijis viegls. Lai paveiktu iecerēto, bija jāiztērē liela daļa ietaupījuma. Tas taču bija domāts nebaltai dienai, jo MLB īpaši līdzekļus neuzkrāj. Liek tos nemitīgi apgrozībā un par tiem ik gadu ziņo plašākai sabiedrībai.

Rezultātā MLB priekšā vēl smagāks darba gads, kurā līdzekļu nebaltai dienai nav. Valde cer, ka biedru un atbalstītāju saime tai šē nāks talkā, kā līdz šim.

Viens veids, kā šobrīd ikviens var MLB palīdzēt, ir nokārtojot saistības par 1990./1. darbības gadu un iestāvējušos parādus tagad, negaidot līdz pēdējai dienai 1991. gada aprīlī.

Ja Jums ir kādas neskaidribas maksājumu lietā, lūdzam sazināties ar MLB kasieri Anitu Porietī - Bedard, tel. 514-697-6624.

Būtu patīkami, ka tie montrealieši, kas patlaban vēl nesastāv MLB, apsvērtu savu iestāšanos. Arī tas MLB šobrīd daudz palīdzētu.

Kopš 1990. gada 14. maija Montrealas Latviešu biedrība ir inkorporēta Kvebekas provinces finan-
ciālās iestādēs kā

ASSOCIATION LETTONE DE MONTRÉAL

kā bezpeļņas organizācija (Lettres Patentes). Kvebekā organizācijas var inkorporēties tikai ar franču nosaukumu. Vajadzēja vairākkārtīgas sarunas līdz iestādes bija gatavas pieņemt augšminēto nosaukumu. Inkorporācija šobrīd Kvebekā biedrībai nepieciešama, ja organizācija vēlas saņemt valsts pabalstus. Tā saistīta ar dažādiem obligātiem pārskatiem un gadskārtēju dalības maksu.

Citiem vārdiem MLB ir jauni pienākumi attiecībā pret federālo un provinciālo valdību.

Inkorporācijag dokumentu MLB vārdā parakstīja M. Stauvers, E. Cops un A. Porietie-Bedard.

MLB pilnsapulces uzdotsais pienākums izpildīts.

MLB Ziņotāja tehnisko izdevumu segšanai jūnija mēnesī esam saņēmuši sekojošus ziedojumus:

E. Jēkabsons, Dunrobinā, Ontario, \$ 7.50, Ruta un Indulis Lāči, Ņujorkā, ASV, \$ 12.00, Žanis Epners, Ričmondhilā, Ontario, \$ 7.50, Nikolajs Garais \$ 52.50, Katrīna Pētersone \$ 5.00.

1990./1. darbības gada otrajā mēnesī no 6 lasītājiem kopā \$ 84.50.

Darbības gadā no 20 lasītājiem kopā \$ 242.76.

Darbības gadā abās ziedojumu kategorijas kopā no 21 lasītājiem \$ 252.76 (Iepriekšējā gadā šajā ziņojuma laikā no 48 lasītājiem \$ 1.672.50).

MLB mērķu sekmēšanai \$ 5.00 ziedojs Jānis Spidāns, Toronto, Ontario.

Visiem MLB darba un MLB Ziņotāja atbalstītājiem sirsnīgs paldies!

Tekošajā darbības gadā iestāšanās maksa MLB ir \$ 5.00, bet gadskārtējā biedru maksa - \$ 10.00. Maksājot caur MLB, Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā (LNAK) dalībnieka maksa MLB biedriem ir \$ 10.00, biedriem-pensionāriem \$ 5.00.

LNAK mūža dalībnieka maksa šogad vēl ir \$ 100, nākamgad, ja to tā apstiprinās LNAK padome, būs \$ 200; sudraba mūža dalībnieka maksa - \$ 500.00, bet zelta - \$ 1.000.-.

Maksājumi adresējami MLB kasieri A. Porietie-Bedard. Ķeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MEKLEJAM BRĀLI.

Alfrēdu KALNIŅU, Jūlija dēlu, dzimušu 1920. gada 23. septembrī, Valkas rajona Birzuzu pagasta "Lejas-Spaļi". Viņu iesauca armijā 1944. gada 5. augustā.

Māsas.

Lasītājiem skaistu vasaru vēl redakcijai!

S A B I E D R I S K Ā S D Z Ī V E S L A I K R Ā D I S :

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek ev.-lut. dievkalpojumi, 4345 Marcil.
telpu adreses: Ev.-lut. Trīsvienības draudze nams - 3438 Rosedale Ave., tel. 489-3224.
Latviešu Sabiedriskais Centrs - 3955 Provosta ielā, Lašīnā, tel. 634-4082.

15. jūlijā, plkst. 13:00 līdz 17:00 un no 20:00 - 22:00, CFTV tēlētērijas raidītājā, 18. kanālā, pārraidījums par Kanadas politiķu Austrumeiropā, divi daļās. Tas uzņemts konferences, kas notika Kumbera koledžā, Toronto, laikā. Pirmajā daļā politiskās un ekonomiskās pārmaiņas; otrajā - militārie un politiskie aspekti. Šo pārraidījumu Montrealā izkārtojais J. Tērauds.
17. jūlijā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Montrealas latviešu sabiedriskā centra rīkotā Dailes teātra aktiera Pēterā Liepiņa viesizrāde ar A. Kronenberga lugu JĒR-ADINA (Skatiet Īpašu paziņojumu 29. lpp.!).
18. jūlijā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Montrealas latviešu Sabiedriskā centra valdes sēde. Sēdē var piedalīties visi interesenti.
22. jūlijā, plkst. 11:00, Tērvetē, ev.-lut. Otavas Miera un abu Montrealas latviešu ev.-lut. draudžu apvienotais dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Pēc tam visu draudžu pikniks.
22. jūlijā, plkst. 12:00, Tērvetē, laukumā pie karoga, Tērvetes latviešu bērnu vasaras nometnes ATKLĀSANA (Skatiet rakstu 27. un 28. lpp.!).
28. jūlijā, krēslas stundās, Tērvetē, Tērvetes latviešu bērnu vasaras nometnes UGUNSKURA VAKARS. Piedalīties aicināta publika.
29. jūlijā, plkst. 11:00, Tērvetē, Tērvetes latviešu bērnu vasaras nometnes DIEVKALPOJUMS. Piedalīties aicināti visi tērvetieši un viesi.
4. augustā, krēslas stundās, Tērvetē, Tērvetes latviešu bērnu vasaras nometnes UGUNSKURA VAKARS. Publika aicināta piedalīties.
4. augustā, pēc ugunsкура vakara, Tērvetē, Tērvetes latviešu bērnu vasaras nometnes SLĒGŠANA.
5. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
9. augustā, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā vasaras sanāksme.
12. augustā, plkst. 11:00, Ezerkļanos, DV Montrealas nodaļas Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums un atcere.
12. augustā, plkst. 14:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums.
19. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
26. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
6. septembrī, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
15. septembrī, plkst. 18:00, Latviešu Centrā, Montrealas latviešu Sabiedriskā Centra 7 gadu pastāvēšanas sarīkojums. Plašāka informācija turpmāk.
3. novembrī, plkst. 10:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Biedrības gadskārtējais MĀJAS CEPUMS UN CITU PRIEKSMETU t i r d z i p ū š. Šī sarīkojuma labvēļi un darbinieki aicināti tam gatavoties jau tagad. Sajā dienā mūsu sabiedrība reprezentējās vietējā Lašīnā. Plaša piedalīšanās tādēļ svarīga. Plašāka informācija turpmākajos MLB Ziņotāja numuros.

Laikā no 24. - 26. augustam, ev.-lut. Sv. Andrēja draudzes Īpašumā SIDRABENĒ, LELBA Kanadas apgabala DRAUDŽU DIENAS. Tuvāka informācija pie ev.-lut. Trīsvienības draudzes māc. Gunāra Hūna, tel. 352-1204.

Laipni lūdzam ziņas SABIEDRISKAJAM LAIKRĀDIM iesniegt RAKSTISKI. Ieteicams, ka atsevišķos paziņojumus iesniedzēji sagatavo paši. Lūdzam ievērot visu materiālu iesniegšanas termiņu - ik mēneša 15. datumu! Izpēmuma gadījumos pieņemam vēlīnus paziņojumus, bet nevaram garantēt to publicēšanu laikus. Ja vien iespējams, sniedziet laikrādīm ziņas par nākamām divi mēnešiem.

Plašāku saietu rīkotāji lūgti ziņas iesniegt vismaz trīs mēneši iepriekš.

Lūdzam reportāžas par katru Montrealas sarīkojumu. Lūdzam rīkotājus sarunāt savus reportierus. Visi manuskripti vēlami mašīnrakstā un ar rindas atstarpi.

Šo MLB Ziņotāja numuru nododam Kanadas pastā 10. jūlijā. Citiem vārdiem, tas šoreiz nokavējies par veselu nedēļu dažādu tehnisku apstākļu dēļ. Ceram, ka nākamais numurs varēs atkal iznākt paredzētajā laikā - augusta sākumā.

Lūdzam paziņot adresu maiņas! Pēdējā laikā itin daudz eksemplāru nokļīduši pastā.

0312017108

MLB Ziņotāja saimniecība
 1989./90. darb. gadā.
Ienākumi:

Abonementi:	\$ 8,138.29
Ziedojumi:	\$ 3,573.54
Valdība:	\$ 2,000.00
Ziemsvētki:	\$ 2,015.00
Sludinājumi:	\$ 2,188.26
Mašīnai:	\$ 3,668.08
Citi:	\$ 390.00
	<hr/>
	\$21,973.17
	<hr/>

Izdevumi:

Pasts:	\$11,700.00
Jaunā mašīna:	\$ 6,283.00
Mašīnas:	\$ 464.38
Materiāli:	\$ 8,158.23
Aploksnes:	\$ 1,061.48
Citi:	\$ 2,756.03
	<hr/>
	\$30,423.12
	<hr/>

TORTES godiem, viesībām un pašu priekam.

PASŪTINĀJUMI:

tālrūnis 457-9832.

Meklēju

BENITU BRODI

kura līdz 1944. g. rudenim dzīvoja Latvijā, Bulduros, Viestura prosp. nr. 6

Ziņas lūdz **RASMA LASMANE**
 Latvija, Rīga, 226079,
 S. Eizenšteina ielā Nr. 61-33

Lūdzam paziņot adresi maiņas! Tāpat ziņojiet, ja neesat izdevumu saņēmēji.

1990. VII MLB Z 1.400 e.

MŪZIKĀLĀ TEĀTRĀ

TANGO LUGANO VIDEO
 LENTAS \$75

Pasūtīnājumi: Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku padomē - 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2

DOMU TALKA

ALTERNATIVES

Prezidents Kārlis Ulmanis:
 Celsim Taisnību Nacionālo
 Un Taisnību Sociālo!

T. T. ALTERNATIVES
 P. O. BOX 998
 Hamilton, Ont.
 L8N 3R1

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

FLOWERS
 by
 GARDNER

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
 Montreal — Business Office
 514-483-1870

MLB ZIŅOTĀJA administrātorai A. Porietei - Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Québec, Canada, H9R 2X5, telefons 514-697-6624.

Ar šo nosūtītu abonementa samaksu (\$22.50 vai 17.50 ek. likmes!) par _____ gadu/iem	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu ASV - \$5.-, citos kontinentos - \$12.-	\$ _____
Ziedojumu izdevumu tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedojumu spiestuves mašīnu iegādei	\$ _____
Vēlos saņemt sekojošus agrākos MLB Ziņotāja numurus: _____	ā \$ 2.- \$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju	\$ _____
Iesaku nosūtīt paraugburtnīcas	\$ _____
Ar šo nosūtītu testēšanas maksu Montrealas Latviešu Biedrībā - \$ 5.-	\$ _____
Ar šo nosūtītu MLB biedru maksu par _____ darbības gadu (ā \$ 10.-)	\$ _____
Ar šo nosūtītu LNAK dalības maksu par _____ gadiem (ā \$ 10.-)	\$ _____
Ziedojumu MLB darba un pasākumu veicināšanai	\$ _____
Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.	Favisam kopā \$ _____

(Maksājēja vārds, uzvārds, pasta kods, telefona numurs)

(paraksts)

MLB ZIŅOTĀJS.

ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tālrūnis 514-457-9832.

REDAKTORS: Mārtiņš Stauvers. ADMINISTRĀTORE: Anita Poriet-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., Canada, H9R 2X5, tālrūnis 514-697-6624. EKSPEDICIJA: Valta Ozols. DARBINIEKI: Jānis Birze, Elga Cops, Edgars Kajaks, Mīna Kajaks, Austra Konvalova, Anna Kreipāne, Pēteris Kreipāne, Voldemārs Ozols, Ilga Stauvera un vēl daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 22.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kaņģiniekām - \$ 17.50 gadā; gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 5.-, uz citiem kontinentiem \$ 12.-. Atsevišķas agrākas burtnīcas pret \$ 2.- ziedojumu. Lappušu maksa: 1/4 lpp. - \$ 20.-, 1/3 lpp. - \$ 25.-; 1/2 lpp. - \$ 30.-; 3/4 lpp. - \$ 35.-; pilna lpp. - \$ 55.-; klīvēju un paziņojumu sagatavošana \$ 15.-. Iespējama arī foto uzņēmumu publicēšana. Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZIŅOTĀJS, tāpat kā MLB, ir bezpeļņas pasākums; visus ienākumus redakcija izmanto tā izdošanas vajadzībām.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēnesī sākumā. Materiāli tādā pašā numuram iesūtīti vai nododami redakcijā līdz ik mēnesī 15. datūmam. Par izdevuma publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus ievēlēt. Raksti un ziņas nepauž ne MLB valdes, ne redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Anonīmus rakstus redakcija ignorē.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY JULY 1990 JULLIET MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
 SOCIÉTÉ DES LETTONS DE MONTRÉAL BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Société des Lettons de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society: 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Canada H9X 2R2, telephone 514-457-9832.